KITABU CHA IKABILI CHA MUSA KIKEMIGWA KUHALAWA

ULONGOZI

Kitabu cha Kuhalawa chogendeleza simulizi ya mulango wa Ablaham isongile mkitabu cha Mwanduso. Twaga dino dikemigwa Kuhalawa nhegulo yake, kusegela, kuwalonga Waislaeli avija viwasegele kulawa muisi ya Misili na kubweleganya muisi ija Mulungu iyailagane na Ablaham. Wasomi wotogola kamba hanhu hakulu ha ikitabu cha Kuhalawa handikigwa na muhokozi Musa, na gano gosindilwa na ikitabu chenyego. Sula ya 24:4 yolonga vija Musa vayandike ng'ambu iyagwe ya ikitabu. Na mkitabu cha Yoshua sula ya 8:31 chokwiga mbuli zili mkitabu kino zilawa muisula ya 20:25 na kulonga kamba gakala "gandikigwe mkitabu cha Malagizo ga Musa." Vivija kitabu cha Lagano da Isambi mianza bwando chandika mbuli zili m'vitabu vandikigwe na Musa, kamba vija ahaja vukilonga mbuli zilawile mkitutua kikwaka na kulonga kikala chandikigwe "mkitabu cha Musa," Maluko sula ya 12:26. Kuhalawa kwa Waislaeli kulawa Misili kulawilila mmilao ya 1,300 ama 1,400 kipigiti Kilisto hanavumbuka. Muna ikitabu cha 1WANDEWA sula ya 6:1, cholonga kamba kuhalawa kwa Waislaeli kulawilila milao 480 ibitile uhapeta kusongela mkipigiti Selemani hanavikila mulao wa ikane wa kutawala Islaeli kamba mndewa.

Kitabu kino chogong'ondeza vija Mulungu viyakigogile kilagano chake chayailagane na Ablaham, Isaka, na Yakobo. Cholonga mbuli ya ukombola mkulu wa Mulungu ha Ablaham na lukolo lwake, wanhu wa Islaeli, kulawa Misili (1:1—12:51). Kulawa haja Mulungu kawalongoza wanhu zake mbaka hasi ya Idigongo da Sinai aho hayamgwelele Musa ndagizi bwando sama ya Waislaeli (13:1—19:25). Ndagizi zino zosambula gaja gowolondigwa kutenda, vija vondawalave nhosa za kuchinja, na zolonga lumosilumosi vija vondawazenge hema da kuiting'hanila ajo dikalile kae ya Mulungu hagatigati yao, kutenda Sanduku da Lagano na vinhu viyagwe va nhambiko mdihema da kuiting'hanila, na vivalo kisinyo va wakulu wa nhambiko (20:1—31:18). Abaho vuumalile umduluko mkulu ahaja Waislaeli viwatendile kinyago cha zahabu kilingile na mwanang'ombe, Musa kaiting'hana na Mulungu kabili (32:1—33:23). Muna ikimambukizo cha ikitabu, tosoma vija vinhu vilongigwe kipigiti kibitile vuvizengigwe (34:1—40:38).

Gali Mgati ya Ikitabu

1. Waislaeli wogeligwa muunyakadala muisi ya Misili (*1:1-22*).
2. Ukazi wa Musa mbaka kipigiti viyakemigwe kuwakombola wanhu wa Mulungu (*2:1—4:31*).
3. Abaho mwandika ikitabu kolonga vija Mulungu viyagalile mizonza mikulu na mitamu muisi ya Misili giladi yawakombole wanhu kulawa muisi ija na kulawa mwa asikali wa Falao (*5:1—15:21*).

4. Kulawa hano Waislaeli wasegela na kuvika Kudigongo da Sinai (*15:22—19:25*).
5. Mulungu komgwelela Musa Malagizo gali na ndagizi za vija Waislaeli vowolondigwa kukala na vija vowolondigwa kutambika (*20:1—31:18*).
6. Waislaeli womdulukila Mulungu mkumswagiza Haloni mkulu wake Musa yatende kinyago kilingile na mwanang'ombe wa zahabu (*32:1-35*).
7. Musa koyona yenzi ya Mulungu na kowagwelela Waislaeli Malagizo ga Mulungu na vija vondawaditende idihema da kuiting'hanila, Sanduku da Lagano na vinhu viyagwe va nhambiko va muja mdihema da kuiting'hanila hamoja na vivalo kisinyo va wakulu wa nhambiko (*33:1—40:38*).

Waislaeli Wotendeligwa Ukaini Muisi ya Misili

1 Gano gago matwaga ga wana wa kimbigalo
wa Islaeli, ayo vivija yakemigwe Yakobo, wacho-
lile Misili hamoja na heyo, kila imwe na wanage.
2 Wakala Lubeni, Simioni, Lawi, Yuda,
3 Isakali, Zabuloni, Benjamini,
4 Dani, Naftali, Gadi, na Asheli.
5 Wanhu wose wavumbuke mulukolo lwa
Yakobo wakala malongo saba hamoja na Usufu
yakalile yeshile kuwa muisi ya Misili.*
6 Vukibitile kipigiti kitali, Usufu hamoja na
wandugu zake wose na mulelo uja wose wadan-
ganhika,

* **1:5** Hano watwanzi hawapetigwe muna imheta ya wanhu wano malongo saba.

7 ila Waislaeli wakala walelile na kongezeka
ng'hani na kuwa na mhiko, avo isi yose ikala
imemile hewo.
8 Milao bwando hamwande kalawilila mndewa
iyagwe muisi ya Misili yakalile hatangile cho-
chose kiyatendile Usufu.
9 Kawalongela wanhu zake, “Loleni, Waislaeli
wongezeka ng'hani na wana mhiko kutubanza
tweye.
10 Natutende nzila ya kuwatenda
sambiwongezeke kubanza vino viwali. Na
kamba hatutenda avo, ihalawilila ng'hondo,
woilumba na wadumuka zetu na kugomba na
tweye na kusegela kulawa muisi yetu.”
11 Avo Wamisili wawekila Waislaeli wanhu wa
kuwagaza giladi wawagaze mkuwasang'hanikiza
sang'hano ndala. Waislaeli wazenga miwambo
ya Pitomu na Lamesesi iwe makano ga Falao.†
12 Ila vija Wamisili viwakalile woiyoha
kuwagaza ng'hani, vivo Waislaeli viwakalile
wokongezeka na kwenela, avo Wamisili
wawadumba ng'hani Waislaeli.
13 Avo Wamisili wawasang'hanikiza Waislaeli
bila kuwonela bazi,
14 na kuwatenda mazua gose wawe na usungu
sama ya sang'hano ndala za matofali na chokaa
ya kuzengela na sang'hano zose za mmigunda.
Wamisili wawasang'hanikiza bila kuwonela bazi
msang'hano zose ziwatendile.
15 Falao kawalagiza Shifla na Pua, wang'hunga
wakalile wowataza watwanzi wa Kieblania
kulela, yolonga,

---

† **1:11** ***Falao*** nhegulo yake *mndewa wa Misili.*

16 “Muhawataza watwanzi wa Kieblania
mkipigiti cha kulela haja mkigoda cha kulelela,
muhona mwana yovumbuka mbigalo, mkomeni,
ila kamba yahawa mtwanzi, mulekeni.”
17 Ila waja iwang'hunga wakala womdumba
Mulungu, avo hawatendile kija Falao kiyawalag-
ize, na waja iwana wa kimbigalo hawawakomile.
18 Abaho Falao kawakema waja iwang'hunga
kawauza, yolonga, “Muwaleka wana wa kimbi-
galo wawe wagima. Habali mtenda vino?”
19 Wamwidika Falao, wolonga, “Watwanzi wa
Kieblania si kamba viwali watwanzi wa Kimisili,
hewo wana mhiko. Wolela kipigiti tweye
wang'hunga hatunavika.”
20 Avo Mulungu kawatendela ganogile waja
iwang'hunga, na Waislaeli wongezeka na kuwa
na mhiko.
21 Na kwavija waja iwang'hunga wakala
womdumba Mulungu, kawagwelela wana zao
wenyego.
22 Abaho Falao kalagiza wanhu zake wose,
yolonga, “Kila mwana mbigalo yondayaleligwe
mwa Waeblania, mwaseni Mulwanda lwa Naili,
ila yahaleligwa mwana wa kitwanzi, mulekeni.”

2

Mvumbuka ya Musa

1 Mkipigiti kino,* munhu imwe kulawa mum-
tala wa Lawi kamsola mtwanzi kulawa mumtala
wa Lawi.

* **2:1** ***Kipigiti kino*** nhegulo yake *kipigiti Falao viyakalile yowakoma wana mbigalo wa Waeblania.*

2 Viyeshile kulela wana wabili, ija imtwanzi
kapata inda iyagwe na kulela mwana mbigalo.
Viyamonile kamba kakala mwana yanogile, kam-
fisa milenge midatu.
3 Ila viyalemelwe kumfisa, kasola kigelo ki-
tendigwe na midete na kukibaka lami. Abaho
kamwika imwana mgati yake na kukika ikigelo
hagatigati ya imidete mumgwazo wa Ulwanda
lwa Naili.
4 Lumbu jake ija imwana kakala hatalitali yone
kija chondakimulawilile imwana.
5 Mndele wa Falao kahumuluka Kulwanda lwa
Naili yoge, na watumigwa zake wakala wotem-
bela mumgwazo wa ulwanda. Kachona ikigelo
hagatigati ya imidete avo kamulagiza nyakadala
wake wa kitwanzi yakakisole.
6 Ija imndele wa Falao viyakigubule, kamona
mwana. Ija imwana kakala yolila, na ija imndele
kamonela bazi, kalonga, "Ino kowa imwe wa
wana wa Waeblania."
7 Abaho lumbu jake ija imwana kamuuza
mndele wa Falao, "Nichole nikamkeme imwe
wa watwanzi wa Kieblania yakukong'hezele
imwana?"
8 Ija imndele wa Falao kamwidika, yolonga,
"Ona, genda." Avo ija ilumbu jake ija imwana
kachola na kumkema mama wa imwana.
9 Ija imndele wa Falao kamulongela ija
imama wa imwana, "Msole ino imwana
ukanikong'hezele, abaho nokugwaa kitumetume
chako." Avo ija imtwanzi kamsola ija imwana na
kumkong'heza.
10 Ija imwana viyakulile na kuleka kong'ha, ija
imama wa imwana kamsola na kumbwezela mn-

dele wa Falao, na ija imndele wa Falao kamtenda kuwa mwanage. Kamgwaa twaga dikemigwa Musa,† kwavija kalonga, “Nimpata mgamazi.”

Musa Kokimbilila Isi ya Midiani

11 Musa viyakulile, zua dimwe kachola kuwakalile wanhu zake, kawalola vija viwakalile wosang'hanizwa sang'hano ndala. Kamona Mmisili yomtoa Mueblania, imwe wa wanhu zake mwenyego.
12 Kalola kuno na kuno na kona haduhu munhu, kamkoma ija Immisili, na kumfisa mmisenga.
13 Imitondo iyagwe kachola na kuwona Waeblania wabili wogomba. Kamuuza ija imwavu, “Habali umtoa Mueblania miyago?”
14 Ija imunhu kalonga, “Yalihi yakutendile gweye kuwa mtawala na mulamula wetu? Kolonda kunikoma nie kamba vuumkomile ija Immisili?”

Musa kadumba na kugelegeza mmoyo, yolonga, “Yokoneka kija kinhendile kitangigwa na wanhu.”
15 Falao viyahulike mbuli zino, kalonda kumkoma Musa, ila Musa kakimbila kachola kukala muisi ya Midiani.

Musa viyavikile Midiani, kakala hamgwazo wa sima da mazi.
16 Yeslo mkulu wa nhambiko wa Midiani kakala na wandele saba. Weza kudeha mazi na kumemeza via vao va kung'wila wang'onyo, giladi wawang'weze ng'hondolo wa tataao.

---

† **2:10** ***Musa*** ulinga na ulonzi wa Kieblania ulonga *kuvuligwa kulawa mgamazi.*

17 Ila wachunga wang'onyo wayagwe weza
na kuwawinga waja iwandele, ila Musa keza
kuwakombola, na kuwang'weza wang'onyo zao.
18 Viwabwelile ha Leueli,‡ tataao, kawauza,
“Vilihi, mbona lelo m'bwela hima?”

19 Wamulongela, “Mmisili imwe katukombola
kulawa mwa wachunga ng'hondolo wayagwe,
katudehela mazi, na kuwang'weza wang'onyo
zetu.”

20 Kawauza wandele zake, “Kakwahi? Ha-
bali mmulekile? Mulongeleni yeze kuja mandia
hamoja na tweye.”
21 Musa katogola kukala na Yeslo, na Yeslo
kamgwaa Musa mndele wake yokemigwa Sipola
yawe mtwanzi wake.
22 Sipola kalela mwana, na Musa kamg-
waa twaga dikemigwa Gelishom,§ kalonga, “Nie
nikala muhenza muisi ya uhenza.”

23 Vukibitile kipigiti kitali, mndewa wa Mis-
ili kadanganhika, ila Waislaeli wagendelela
kugulila hasi ya zigo da unyakadala wao.
Walila wozahila ija wa kuwataza, na kililo chao
kim'vikila Mulungu.
24 Mulungu kahulika kugulila kumwao na
kakumbukila kilagano chake na Ablaham, Isaka,
na Yakobo.
25 Avo Mulungu kawalola Waislaeli na kuyona
migayo yao, na kuwonela bazi.

‡ **2:18** ***Leueli*** mditwaga diyagwe kakemigwa *Yeslo.* § **2:22** ***Gelishom*** ulinga na ulonzi wa Kieblania ulonga *muhenza.*

3

Mulungu Komkema Musa

1 Musa kakala yowachunga menhe na
ng'hondolo wa mkwe yake yakemigwe Yeslo,
mkulu wa nhambiko wa isi ya Midiani,
kadilongoza dale jake kachola kutali ng'hani
kuluwala mbaka Holebu,* kuna idigongo da
Mulungu.
2 Viyavikile haja, msenga wa MNDEWA wa
kuulanga kamulawilila mmoto ukwaka mkitu-
tua. Musa kalola mkukanganya avija kija ikitutua
vukikalile kikwaka moto ila hakilukule.
3 Abaho Musa kalonga, “Beta nikwenhuke,
nikalole mbuli ino ya mkanganyo, habali kino
ikitutua hakilukula.”
4 MNDEWA viyonile kamba kachola haja ku-
lola, Mulungu kamkema kulawa haja mkitutua,
“Musa! Musa!”
Na Musa kedika, “Nie hano.”
5 Mulungu kamulongela, “Sambiukwenhuke,
vula ng'hwabasa zako, kwavija hanhu aho haw-
imile hang'ala.
6 Nie iyo Mulungu wa wahenga zako, Mulungu
wa Ablaham, na Isaka, na Yakobo.” Musa viyahu-
like vino, kagubika kihanga chake, kwavija kad-
umba kumulola Mulungu.
7 Abaho MNDEWA kalonga, “Niyona migayo
iwopata wanhu zangu muisi ya Misili, niwahu-
lika vowolila sama ya waja wowagaza. Niimanya
migayo yao yose,

* **3:1** ***Holebu*** dijo twaga diyagwe da *Gongo da Sinai.*

8 avo nihumuluka hasi kuwakombola kulawa
mmakono ga Wamisili, na kuwalava muisi ija, na
kuwagala kuisi inogile ili na ugazi, isi ili na lutuba
na ugoli, isi ya Wakanaani, Wahiti, Waamoli,
Wapelizi, Wahivi, na Wayebusi.
9 Kililo cha Waislaeli kinivikila, vivija nyona
vija Wamisili vowowagaza.
10 Avo izo, nikutume ha Falao, ukawalave
wanhu zangu, Waislaeli, wasegele muisi ya Mis-
ili."
11 Ila Musa kamulongela Mulungu, "Nie iyo yal-
ihi, mbaka nichole ha Falao nikawalave Waislaeli
wasegele muisi ya Misili?"
12 Mulungu kalonga, "Nie nowa hamoja na
gweye, na uhawalava wanhu kulawa muisi ya
Misili, monitambikila nie hana idigongo dino.
Kino chowa kilaguso kamba nie iyo nikutumile."
13 Ila Musa kamulongela Mulungu, "Kamba
nihachola ha Waislaeli na kuwalongela, 'Mu-
lungu wa wahenga zenu kanhuma kumwenu,'
na kamba wahaniuza, 'Twaga jake dijo dilihi?'
Niwalongeleze?"
14 Mulungu kamulongela Musa, "NIE IYO NIE.
Vino vivo vondauwalongele Waislaeli, 'NIE kan-
huma kumwenu.'
15 Vino vivo vondauchole kuwalongela Wais-
laeli, 'MNDEWA, Mulungu wa wahenga zako, ayo
yali Mulungu wa Ablaham, na Isaka, na Yakobo,
kanhuma nie kumwenu. "Dino dijo twaga jangu
mazua gose, twaga dondanitambulwe kulawa
mulelo umwe mbaka mulelo uyagwe." '
16 Genda ukaiting'hane na wakulu wa Islaeli
uwalongele kamba MNDEWA, Mulungu wa wa-

henga zao, ayo yali Mulungu wa Ablaham, na
Isaka, na Yakobo, kakulawilila na kukulongela,
‘Niwalola na nigona gaja gomtendeligwa muisi ya
Misili.
17 Na nie nika kilagano cha kuwasegeza mw-
eye kulawa mmigayo yenu muisi ya Misili na
kuwagala muisi ya Wakanaani, Wahiti, Waamoli,
Wapelizi, Wahivi, na Wayebusi, isi ili na lutuba
na ugoli.’

18 “Wakulu wa Islaeli wokutegeleza. Abaho gw-
eye hamoja na iwakulu molondigwa mchole ha
mndewa wa Misili, na kumulongela, ‘MNDEWA,
Mulungu wa Waeblania, katulawilila. Avo tuleke
tuchole mwanza wa mazua madatu muluwala,
tukalave nhosa ha MNDEWA Mulungu wetu.’
19 Ila nivimanya kamba mndewa wa Misili
hadaha kuwaleka mweye mchole kamba mkono
wangu wene mhiko haumshulutize kutenda avo.
20 Avo nougolosa mkono wangu na kuwatoa
Wamisili na vinhu bwando va mikanganyo von-
danivitende mmwao. Abaho kowaleka mweye
mchole.
21 “Na nie nowatenda Waislaeli watogoligwe
na Wamisili, wowagwelela vinhu kipigiti von-
damsegele, avo hamsegela bila kinhu.
22 Kila mtwanzi wa Kiislaeli yapule vinhu va
kuihamba va madini ga feza na zahabu na vivalo
vinogile kulawa mwa Wamisili wokala behi nao,
na kulawa mwa watwanzi wokala mzing'anda za
wanhu wa habehi yao, vinhu vino vondamuwa-
pule Wamisili mowavaza wanenu wa kimbigalo
na wa kitwanzi na mowabokonya Wamisili ugoli
wao.”

4

Mulungu Komgwaa Musa Mhiko za Kutenda Mizonza

1 Abaho Musa kamwidika MNDEWA, “Yowaze
kamba wanhu waja hawanitogole ama hawan-
itegeleze na kulonga, ‘MNDEWA hakulawilile’?”

2 MNDEWA kamuuza, “Kugoga choni mumkono
wako?”

Kalonga, “Fimbo.”

3 MNDEWA kamulongela, “Ibwanhe hasi.”
Musa viyaibwanhile hasi ija ifimbo, igaluka
nyoka, na Musa kazumha kuchugu.

4 Abaho MNDEWA kamulongela Musa, “Golosa
mkono wako, umgoge umkila.” Avo Musa
kagolosa mkono wake na kumgoga, na ija inyoka
kagaluka kuwa fimbo kabili.

5 MNDEWA kalonga, “Vino vivo vondawatogole
kamba, MNDEWA, Mulungu wa wahenga zao,
Mulungu wa Ablaham, Isaka, na Yakobo, kaku-
lawilila gweye.”

6 Kabili MNDEWA kamulongela Musa, “Gela
mkono wako mdiguo hana imhambaga yako.”
Avo Musa kagela mkono wake mdiguo hana
imhambaga yake, na viyaulavile, mkono wake
ukala na dikulu, ugaluka mnzelu kamba usage.

7 Abaho MNDEWA kamulongela, “Gela kabili
mkono wako mdiguo hana imhambaga.” Avo
kaugela kabili mkono wake mdiguo hana imham-
baga, na viyaulavile, uwa mgima kamba vu-
lukalile lukuli lwake lusigale.

8 MNDEWA kamulongela Musa, “Kamba
hawakutogole ama kukutegeleza mumzonza

wa ichanduso, basi wokutogola mumzonza wa ikabili.
9 Na kamba hawaitogole mizonza ino mibili,
ama kukutegeleza, deha mazi kidogo kulawa Mulwanda lwa Naili, ukagetile muisi inyalile. Mazi gondaudehe kulawa mulwanda gogaluka mulopa muisi inyalile."

10 Musa kamulongela MNDEWA, "Mndewa wangu, nie sidaha kulonga goya songela umwaka, mbaka kipigiti kino vuulonga na nie. Nie nna kigagaziko, na lulimi lwangu luzalama."

11 MNDEWA kamulongela, "Yalihi yamgwelele munhu mulomo? Yalihi yomtenda munhu kuwa kinziwi ama bubui? Yalihi yomgwelela meso ama yomtenda yawe kimbugumbugu? Sio nie, MNDEWA?
12 Avo genda, nokugwelela udaho wa kulonga,
na nokufundiza mbuli za kulonga."

13 Ila Musa kalonga, "MNDEWA, mtume munhu iyagwe."

14 Abaho MNDEWA kamonela lusango Musa, na kulonga, "Komonaze mkulu wako Haloni Mulawi? Nivimanya kamba kodaha kulonga goya. Heyo ka mnzila kokwiza kuiting'hana na gweye, na moyo wake wodeng'ha ng'hani yahakona gweye.
15 Longelela nayo, na umulongele mbuli za
kulonga, na nie nowa hamoja na mulomo wako na mulomo wake, na nie nowafundiza mweye gaja gondamtende.
16 Heyo iyo yondayawalongele wanhu sama
yako gweye, yowa kamba vija heyo iyo yali na

mulomo wako gweye na kamba vija gweye iyo Mulungu kumwake.
17 Sola fimbo ino igoge mumkono wako kwavija
kotenda mizonza kubitila fimbo ino."

Musa Kobweleganya Misili

18 Abaho Musa kabwela ha mkwe yake Yeslo na
kumulongela, "Beta nibweleganye ha wandugu zangu ako Misili, nyone kamba wang'hali wagima ama vilihi."

Yeslo kalonga, "Genda, na nie nokulondela upile mmwanza wako."
19 MNDEWA kamulongela Musa kuna iisi ya
Midiani, "Bwela muisi ya Misili, kwavija waja wose wakalile wozahila ugima wako wadanganhika."
20 Avo Musa kawasola wanage na mtwanzi
wake, na kuwakweleza mmhunda na kubweleganya muisi ya Misili, na Musa kaigoga ija ifimbo ya Mulungu mumkono wake.
21 MNDEWA kamulongela Musa, "Uhabwele-
ganya muisi ya Misili, ukaitende mizonza yose ija inikugwelele udaho wa kuitenda, ukaitende haulongozi wa Falao. Ila nie nougela udala moyo wake giladi sambiyawaleke wanhu wachole.
22 Abaho mulongele Falao kamba MNDEWA
kalonga vino, 'Islaeli iyo chaudele wangu,
23 na nie nikulongela, "Muleke mwanangu ya-
chole, giladi yakanitambikile." Ila kulema kumuleka yachole, avo nomkoma chaudele wako.' "
24 Viwakalile mnzila wochola Misili, MNDEWA
kaiting'hana na Musa hanhu hawekile ng'hambi na kulonda kumkoma.

25 Ila Sipola, mtwanzi wake, kasola dibwe
dibita na kumwingiza kumbi mwanage na kumk-
wasa Musa mmagulu gake na idigovi, na kumu-
longela, “Kweli gweye iyo mbigalo wa mulopa
kumwangu nie!”
26 Avo MNDEWA kaleka kumkoma Musa.
Abaho Sipola kalonga, “Gweye kwa mulawil-
amhambe wa mulopa kubitila kumbi.”
27 MNDEWA kamulongela Haloni, “Genda mu-
luwala koiting'hana na Musa.” Avo kachola
na kum'vika hana idigongo da Mulungu, kam-
nonela.
28 Musa kamulongela Haloni mbuli zose MN-
DEWA ziyamtumile heyo yeze kulonga na mi-
zonza yose iyamulagize kuitenda.
29 Abaho Musa na Haloni wawakema hamoja
wakulu wose wa Islaeli,
30 na Haloni kawalongela mbuli zose MNDEWA
ziyamulongele Musa. Vivija Haloni katenda ija
imizonza haulongozi wao,
31 na hewo watogola. Na viwahulike kamba
MNDEWA kayona migayo yao na konda
kuwataza, wafugama mavindi wainamila mbaka
hasi, watambika.

5

Musa na Haloni Haulongozi wa Falao

1 Musa na Haloni viweshile kulonga na vilan-
gizi wa Islaeli, wachola ha Falao na kumulongela,
“MNDEWA, Mulungu wa Islaeli, kolonga vino,
‘Waleke wanhu zangu wachole, giladi wakaniten-
dele lusona kuluwala.’ ”

2 Ila Falao kalonga, “MNDEWA iyo yalihi, kileka
nimtegeleze na kuwaleka Waislaeli wachole? Nie
simtangile MNDEWA, na siwaleka Waislaeli wac-
hole.”
3 Abaho wamulongela, “Mulungu wa Wae-
blania katulawilila tweye. Avo tuleke tuchole
mwanza wa mazua madatu muluwala, tuka-
mulavile nhosa MNDEWA Mulungu wetu. Kamba
hatutendile avo, kotutoa na mitamu ama na zele.”
4 Ila Falao kawalongela, “Musa na Haloni,
habali muwasegeza wanhu kulawa msang'hano
zao? Bweleganyeni msang'hano zenu.
5 Lola, wanhu zenu wongezeka kubanza
wanhu wa isi, na mowalonda waleke
kusang'hanika!”
6 Zua didija Falao kawalagiza Wamisili wakalile
wowagaza iwanyakadala hamoja na Waislaeli
wakalile vilangizi wa iwanyakadala, yolonga,
7 “Sambimuwagwelele mibelege ya kutendela
matofali kamba vumkalile mtenda haichanduso,
walekeni wenyego wachole kukunzanya mi-
belege,
8 ila wolondigwa watende matofali kiasi kik-
ija chowokala wotenda haichanduso na sam-
bidihungule hata tofali dimwe. Wakoka wano!
Kileka mana wolila, wolonga, ‘Tuleke tuchole
tukamulavile Mulungu wetu nhosa.’
9 Muwasang'hanikize wanhu wano sang'hano
ndala, na sambiwawe na kipigiti cha kuhumula
giladi sambiwategeleze mbuli za uvwizi.”
10 Abaho, waja wakalile wowagaza
iwanyakadala hamoja na Waislaeli wakalile
vilangizi wa iwanyakadala walawa na

kuwalongela Waislaeli, “Falao kolonga vino,
‘Siwagwelela mibelege tena.
11 Gendeni wenyego mkazahile mibelege
kokose kondamuipate, ila kiasi cha matofali
sambikihungule.’ ”
12 Avo wanhu wachola muisi yose ya Misili
kuzahila misanze kusola hanhu ha mibelege.
13 Waja wakalile wowagaza iwanyakadala wa-
gendelela kuwashulutiza, wolonga, “Mambuk-
izeni sang'hano yenu, kiasi kikija cha matofali
kamba vija vumkalile mgweleligwa mibelege.”
14 Wamisili wakalile wowagaza iwanyakadala
wawalanha vilangizi wa Waislaeli awo wakalile
iwawasagule na kuwauza, “Habali mweye mayo
na lelo ham'vikize kiasi kikija cha matofali
kimkalile mtenda mazua gabitile?”
15 Abaho waja Waislaeli wakalile vilangizi wa
iwanyakadala wachola ha Falao wolila na kumu-
longela, “Habali ututenda tweye watumigwa zako
kamba vino?
16 Hatugweleligwe mibelege, hata avo wo-
tushulutiza kutenda matofali. Lola vija tw-
eye watumigwa zako tolanhigwa bila kuhonyela
hanhu, ila wanhu zako iwo wahonyele.”
17 Falao kawalongela, “Mweye mwa wakoka!
Mwa wakoka! Kileka mana mulonga, ‘Tuleke
tuchole tukamulavile nhosa MNDEWA.’
18 Gobokeni mchole mkasang'hanike, kwavija
haduhu hata belege dimwe dondamgweleligwe,
na mtende kiasi kikija cha matofali kamba
kimkalile mtenda.”
19 Waja Iwaislaeli wakalile vilangizi wa
iwanyakadala wakiiyona wa mmwangalo ahaja

viwalongeligwe, “Sambimuhunguze kiasi cha matofali kimulondigwa kugatenda kila zua.”

20 Viwalawile ha Falao, wawavika Musa na Haloni, wakalile wowabeta hewo.
21 Wawalongela Musa na Haloni, “MNDEWA yawataguse na kuwasuna, mtutenda tweye twihilwe na Falao hamoja na salange zake, tena muwagwelela kilamso cha kutukomela.”

Musa Komtwanganikila MNDEWA

22 Abaho Musa kawaleka na kubweleganya ha MNDEWA na kutambika, yolonga, “Mndewa, habali uwagalile wanhu zako migayo ino yose? Kino kicho kilamso cha gweye kunhuma nie?
23 Songela nie vunicholile ha Falao kuzilonga mbuli zako, Falao kawagalila wanhu wano migayo, na gweye huwakombole wanhu zako hata kidogo.”

6

1 Abaho MNDEWA kamulongela Musa, “Sambisambi kochona kija chondanimtende Falao. Sama ya mkono wangu wene mhiko, kowaleka wanhu zangu wachole. Kowawinga walawe muisi yake.”

Mulungu Komkema Musa

2 Mulungu kamkema Musa na kumulongela, “Nie iyo MNDEWA.

3 Nyoneke ha Ablaham, ha Isaka, na ha Yakobo
kamba Mulungu Mwene Mhiko. Ila sidifunule
kumwao twaga jangu dikemigwa Yahweh.*
4 Vivija niditenda lagano jangu na hewo,
kilagano cha kuwagwaa isi ya Kanaani, isi
iwakalile wokala kamba wahenza.
5 Vivija nihulika kugulila kuwokugulila
Waislaeli awo watendigwe na Wamisili kuwa
nyakadala wao, na nie nikumbukila lagano
jangu.
6 Avo walongele Waislaeli, kamba, ‘Nie
iyo Yahweh, na nowakombola kulawa
mkusang'hanikizwa sang'hano ndala za
Wamisili. Nowafungula sambimuwe nyakadala
zao. Nougolosa mkono wangu wene mhiko
na kuwasuna ng'hani hewo na kuwakombola
mweye.
7 Nowatenda mweye muwe wanhu zangu
mwenyego, na nie nowa Mulungu wenu. Na
mweye movitanga kamba nie iyo MNDEWA Mu-
lungu wenu, ahaja vondaniwafungule kulawa
muunyakadala muisi ya Misili.
8 Nowagala kuisi ija iniwaduilile kuwagwaa
Ablaham, Isaka, na Yakobo, nowagwelela mweye
iwe yenu. Nie iyo MNDEWA.’ ”
9 Musa kawalongela mbuli zino Waislaeli, ila
hawamtegeleze, sama ya mioyo yao ibogoyoke na
unyakadala umemile mbuli za ukaini.

10 Abaho MNDEWA kamulongela Musa,

* **6:3** ***Yahweh*** *dijo twaga ding'alile da Mulungu ajo Wayahudi diwomkema MNDEWA kipigiti wahazisoma Nyandiko Zing'alile.*

11 “Genda ukamulongele Falao, mndewa wa
Misili, yawaleke Waislaeli wasegele muisi yake.”
12 Ila Musa kamulongela MNDEWA, “Kamba
Waislaeli hawanitegeleze nie, vodahikaze Falao
kunitegeleza? Kwavija nie nna kigagaziko.”
13 MNDEWA kawalongela Musa na Haloni, “Wa-
longeleni Waislaeli hamoja na Falao, mndewa
wa Misili, kamba nie iyo niwalagize mweye
kuwalava Waislaeli muisi ya Misili.”

Lukolo lwa Musa na Haloni

14 Wano wawo vilangizi wali mmwanza wa
vilangizi wa lukolo lwa Islaeli. Wana† wa Lubeni,
mwana wa udele wa Islaeli, wakala Hanoki, Palu,
Heziloni, na Kami. Ino iyo milango ya Lubeni.
15 Wana wa Simioni wakala Yemueli, Yamini,
Ohadi, Yakini, Zohali, na Shauli. Mamaake Shauli
kakala Mkanaani. Ino iyo milango ya Simioni.
16 Gano gago matwaga ga wana wa Lawi kulin-
gana na vija viwaleligwe, Gelishom, Kohasi, na
Melali. Lawi kakala milao mia imwe na malongo
madatu na saba (137) abaho kadanganhika.
17 Wana wa Gelishom wakala Libini na Shimei.
Wano wakala vilangizi kulingana na milango
yao.
18 Wana wa Kohasi wakala Amulam, Ishali,
Hebloni, na Uzieli. Kohasi kakala milao mia
imwe na malongo madatu na ndatu (133) abaho
kadanganhika.
19 Wana wa Melali wakala Mahili na Mushi.
Ino iyo milango ya Walawi kulingana na vija
viwaleligwe.

† **6:14** Wana wa kimbigalo weiyeka wao wapetigwe.

20 Amulam kamsola lumbu ja tataake
yokemigwa Yokebedi na kuwalela Musa na
Haloni. Amulam kakala milao mia imwe
na malongo madatu na saba (137) abaho
kadanganhika.
21 Wana wa Ishali wakala Kola, Nefegi, na Zikli.
22 Wana wa Uzieli wakala Mishaeli, Elizafani,
na Sisili.
23 Haloni kamsola Elisheba, mndele wa Ami-
nadabu, lumbu ja Nashoni na kulela wana wane
na matwaga gao wakemigwa Nadabu, Abihu,
Eliazali, na Isamali.
24 Wana wa Kola wakala Asili, Elikana, na
Abiasafu. Wano wawo wezile kuwa milango ya
Kola.
25 Eliazali mwana wa Haloni kamsola imwe wa
wandele wa Putieli, na kamulela Finehasi. Wano
wakala vilangizi wa wahenga wa Lawi kulingana
na milango yao.
26 Haloni iino hamoja na Musa wawo MNDEWA
iyawalongele, "Walaveni Waislaeli muisi ya Misili
kulingana na milango yao."
27 Hewo iwo walongile na Falao, mndewa wa
Misili, mmbuli ya kuwalava Waislaeli muisi ya
Misili. Wakala Musa iino na Haloni.

Lagizo da MNDEWA ha Musa na Haloni

28 MNDEWA viyalongile na Musa muisi ya Mis-
ili,
29 kamulongela, "Nie iyo MNDEWA. Mulongele
Falao, mndewa wa Misili, kila kinhu kinikulon-
gela."

30 Ila Musa kamulongela MNDEWA, “Kwav-
ija nie nna kigagaziko, Falao kodahaze kun-
hegeleza?”

7

1 MNDEWA kamulongela Musa, “Lola, niku-
tenda gweye uwe kamba Mulungu hameso ga
Falao, na mkulu wako Haloni kowa muhokozi
wako.
2 Mulongele Haloni kila kinhu kinikulagize,
na heyo komulongela Falao yawaleke Waislaeli
wasegele muisi ino.
3 Ila nie noutenda moyo wa Falao kuwa mdala,
na nokongeza mizonza na mikanganyo yangu
muisi ya Misili,
4 hata avo Falao hawategeleza. Abaho nowa-
suna wanhu wa Misili na kuwalava Waislaeli,
wanhu zangu, hanze ya isi ya Misili, mtala kwa
mtala, nowalava na sang'hano ng'hulu za nh-
aguso yondaiwe muisi ya Misili.
5 Wamisili wovitanga kamba nie iyo MNDEWA,
ahaja vondaniugolose mkono wangu muisi ya
Misili na kuwalava Waislaeli hanze ya isi ija.”
6 Musa na Haloni watenda kamba MNDEWA
viyawalagize.
7 Kipigiti viwacholile kulonga na Falao, Musa
kakala na milao malongo manane na Haloni
kakala na milao malongo manane na midatu.

Fimbo ya Haloni

8 Abaho MNDEWA kalonga na Musa na Haloni,
9 “Falao yahawalongela, ‘Tendeni mzonza,’ mu-
longele Haloni, ‘Sola fimbo yako uibwanhe hasi
haulongozi wa Falao,’ na yogaluka nyoka.”

10 Avo Musa na Haloni wachola ha Falao na
kutenda vija MNDEWA viyawalagize. Haloni
kaibwanha hasi fimbo yake haulongozi wa Falao
na salange zake, na ifimbo igaluka nyoka.
11 Abaho Falao kawakema wanhu wali na
nzewele na wahawi. Na wahawi wano watenda
kamba viyatendile heyo kubitila uhawi wao.
12 Kila munhu kaibwanha hasi fimbo yake, na
zija izifimbo zigaluka nyoka, ila nyoka wa Haloni
kawameza nyoka wose wa iwahawi.
13 Ila moyo wa Falao ugendelela kuwa mdala,
kamba viyalongile MNDEWA, kalema kuwa-
tegeleza.

Mitamu Ihile Ng'hani Yoitoa Misili

Kuh. 7:14—12:36

Mulopa

14 Abaho MNDEWA kamulongela Musa, “Moyo
wa Falao uwa mdala, kolema kuwaleka wanhu
wachole.
15 Imitondo genda ha Falao, kipigiti vonday-
alawe kuchola Kulwanda lwa Naili. Ima hamg-
wazo wa ulwanda uiting'hane nayo, na uigoge
fimbo ija mmakono gako, fimbo ija igaluke kuwa
nyoka.
16 Mulongele vino, ‘MNDEWA, Mulungu wa
Waeblania, kanituma nie kumwako nikulongele,
“Waleke wanhu zangu wachole, giladi wakani-
tambikile nie kuluwala.” Ila mbaka sambi hu-
nitegeleze.
17 Avo, vino vivo MNDEWA viyanongele, “Mku-
tenda vino, gweye kovitanga kamba nie iyo MN-
DEWA.” Lola, nogalanha mazi ga Lwanda lwa

Naili na fimbo ili mumkono wangu, na gogaluka mulopa.
18 Na somba wali Mulwanda lwa Naili wofa, na
ulwanda lwonung'ha mbaka Wamisili hawadaha
kung'wa mazi gake.' ”

19 MNDEWA kamulongela Musa, “Mulongele
Haloni yasole fimbo yake mumkono abaho yaugolose mkono wake kuna gamazi gose ga Misili, mazi ga mzinyanda, mazi gali m'vizanda, mazi ga m'vilamba, na milamba yose ya mazi giladi gagaluke mulopa. Na kila hanhu muisi ya Misili kowa na mulopa, mulopa wowa m'via visongoligwe kulawa mmibiki na mmibwe.”

20 Musa na Haloni watenda kamba MNDEWA
viyawalagize. Haloni kenula fimbo yake haulongozi wa Falao na salange zake na kugalanha gamazi ga Lwanda lwa Naili, na mazi gose gagaluka kuwa mulopa.
21 Somba wakalile Mulwanda lwa Naili wafa,
na ulwanda lulava bundo mbaka Wamisili hawadahile kung'wa mazi gake. Mulopa ukala kila hanhu muisi ya Misili.
22 Ila wahawi wa Misili watenda vivija viwa-
tendile hewo kubitila uhawi wao, avo moyo wa Falao ugendelela kuwa mdala, kamba viyalongile MNDEWA, hawategeleze Musa na Haloni.
23 Falao kahinduka na kubweleganya kud-
ing'anda jake, bila kuigesa mbuli ija itendeke.
24 Avo Wamisili wose wahimba mumgwazog-
wazo wa Ulwanda lwa Naili giladi wapate mazi ga kung'wa, kwavija hawadahile kung'wa mazi ga mulwanda.

25 Gabita mazua saba songela kipigiti MNDEWA
viyalulanhile Ulwanda lwa Naili.

8

Vibula

1 Abaho MNDEWA kamulongela Musa, “Genda
ha Falao, ukamulongele kamba MNDEWA ko-
longa vino, ‘Waleke wanhu zangu wachole, giladi
wakanitambikile nie.
2 Kamba uhalema kuwaleka wachole, noitila
vibula isi yako yose.
3 Lwanda lwa Naili lomema vibula, wokwenela
mbaka kuding'anda jako, mdigati jako na mu-
lusazi lwako, mzing'anda za salange zako, mz-
ing'anda za wanhu zako, na hata mkivu chako na
m'vikalango vako va kukandila.
4 Ivibula vokuzumhila gweye na wanhu zako
na salange zako wose.’ ”
5 MNDEWA kamulongela Musa, “Mulongele
Haloni yenule mkono wake uli na fimbo
yaugolosele kuna zinyanda, m'vizanda, na
m'vilamba, na kuvitenda vibula vilawe mmazi
na kuigubika isi yose ya Misili.”
6 Avo Haloni kaugolosa mkono wake kuna
gamazi gose ga Misili, na vibula vilawa mmazi na
kuigubika isi yose ya Misili.
7 Ila wahawi na hewo watenda vivija kamba
viyatendile heyo kubitila uhawi wao, na hewo
vivija wavitenda vibula vilawe mmazi na
kwingila muisi ya Misili.
8 Falao kawakema Musa na Haloni, na kulonga,
“Tambikeni ha MNDEWA, yavisegeze vibula ku-
lawa kumwangu na kulawa ha wanhu zangu, na

nie nowaleka wanhu zenu wachole kumulavila nhosa MNDEWA.”
9 Musa kamwidika Falao, “Nilongele zua jaki duulonda nie nikutambikile gweye na salange zako hamoja na wanhu zako, giladi vibula vino visegele kumwako gweye na mzing'anda zako, ila visigale tu vija vili Mulwanda lwa Naili.”
10 Falao kalonga, “Nitambikile mayo.”

Musa kalonga, “Notenda kamba vuulongile. Abaho kovitanga kamba haduhu mulungu yalingile na MNDEWA Mulungu wetu,
11 vibula vosegela kumwako gweye na mng'anda zako zose na salange zako na wanhu zako, ila vosigala muna Ulwanda lwa Naili.”
12 Abaho Musa na Haloni wasegela haulongozi wa Falao, avo Musa kamulililila MNDEWA mmbuli ya vibula MNDEWA viyavigalile ha Falao.
13 Na MNDEWA katenda kamba Musa viyapulile, waja ivibula wakalile mzing'anda na mmikonhi ya izing'anda na mmigunda, wafa.
14 Avo Wamisili wavilundika ivibula hamoja na kutenda masugulu, na isi yose inung'ha bundo.
15 Ila Falao viyonile kamba ivibula vifa, kautenda moyo wake kuwa mdala, kamba viyalongile MNDEWA. Avo hawategeleze Musa na Haloni, kamba viyalongile MNDEWA.

Usubi

16 MNDEWA kamulongela Musa, “Mulongele Haloni, yadilanhe timbwisi da isi na fimbo yake, na timbwisi da isi yose ya Misili dogaluka kuwa usubi.”
17 Avo Haloni kadilanha timbwisi da isi na fimbo yake, na timbwisi da isi yose ya Misili

digaluka kuwa usubi, na uwezila wanhu na wang'onyo.
18 Wahawi wageza kuwatenda usubi walawilile kubitila uhawi wao, ila hawadahile. Usubi uwezila wanhu na wang'onyo.
19 Na waja iwahawi wamulongela Falao, “Kino kidole cha Mulungu.”* Ila moyo wa Falao ugendelela kuwa mdala, kamba MNDEWA viyalongile, hawategeleze Musa na Haloni.

Ng'honzi

20 Abaho MNDEWA kamulongela Musa, “Mayo winuke imitondo ng'hani uchole ha Falao, kipigiti vondayachole kulwanda, umulongele kamba Mndewa kolonga vino, ‘Waleke wanhu zangu wachole, giladi wakanitambikile nie.
21 Kwavija kamba huwalekile wanhu zangu wachole, nogala madale ga ng'honzi kumwako gweye na salange zako, ha wanhu zako na mng'anda zako. Ng'anda za Wamisili zomema madale ga ng'honzi, vivija muna iisi iwokala.
22 Ila muisi ya Gosheni ako wanhu zangu kuwokala, hakuwa na madale ga ng'honzi, giladi uvitange kamba nie, MNDEWA, nokala muisi ija.
23 Nokwika mbaka hagatigati ya wanhu zangu na wanhu zako, na mzonza uno wokoneka mayo.’ ”
24 MNDEWA katenda kamba viyalongile. Madale makulu ga ng'honzi gengila mding'anda da Falao na mzing'anda za salange zake. Isi yose ya Misili ibanangigwa na ng'honzi.

---

* **8:19** ***Kidole cha Mulungu*** nhegulo yake *mhiko za Mulungu.*

25 Abaho Falao kawakema Musa na Haloni, na
kulonga, “Gendeni mkamulavile nhosa Mulungu
wenu mumuno muisi.”
26 Ila Musa kalonga, “Havinoga kumulav-
ila nhosa Mulungu wetu muisi ino, kwavija
nhosa yondatulave ha MNDEWA Mulungu wetu
yowagevuza Wamisili. Avo kamba tuhalava
nhosa iwagevuza haulongozi wao, haweza kutu-
toa na mibwe?
27 Tolondigwa tuchole mwanza wa mazua ma-
datu kuluwala tukamulavile nhosa MNDEWA
Mulungu wetu, kamba viyatulagize.”

28 Avo Falao kalonga, “Nowaleka mchole ku-
mulavila nhosa, MNDEWA Mulungu wenu ku-
luwala, ila sambimchole kutali ng'hani. Na mni-
tambikile na nie.”
29 Abaho Musa kalonga, “Kipigiti kikino nie
vunisegela hano, nokutambikila ha MNDEWA,
na mayo madale gose ga ng'honzi gosegela ku-
lawa kumwako na salange zako na wanhu zako.
Ila gweye kolondigwa sambiutuvwizile kabili
mkuwagomesa wanhu kuchola kumulavila MN-
DEWA nhosa.”
30 Avo Musa kasegela haulongozi wa Falao na
kutambika ha MNDEWA.
31 Na MNDEWA katenda kamba Musa viyam-
pulile. Kagasegeza gamadale ga ng'honzi kulawa
ha Falao, kulawa ha salange zake, na kulawa
ha wanhu zake, haduhu hata ng'honzi imwe
yasigale.
32 Ila mwanza uno vivija, Falao kautenda moyo
wake kuwa mdala, na hawalekile wanhu wac-
hole.

9

Wang'onyo Wofa

1 Abaho MNDEWA kamulongela Musa, “Genda
ha Falao ukamulongele kamba MNDEWA Mu-
lungu wa Waeblania kolonga vino, ‘Waleke
wanhu zangu wachole kunitambikila nie.
2 Kamba uhalema kuwaleka wachole, na ku-
gendelela kuwananahila,
3 nie nokusuna na utamu wihile ng'hani mwa
wang'onyo zako wa kufuga, kamba vija falasi
zako, mhunda zako, ngamia zako, ng'ombe zako,
na ng'hondolo zako.
4 Ila nie, MNDEWA, nokwika mbaka hagatigati
ya wang'onyo wa Islaeli na wang'onyo wa Misili,
giladi wang'onyo wa Waislaeli sambiwadangan-
hike.
5 Nie, MNDEWA, nika kipigiti cha mbuli ino
kulawilila. Mayo noitenda mbuli ino muisi ya
Misili.’ ”
6 Na imitondo iyagwe MNDEWA kakitenda kija
chayalongile. Wang'onyo wose wa Wamisili
wadanganhika, ila wang'onyo wa Waislaeli
haduhu hata imwe yadanganhike.
7 Falao katuma visepi wakalolese, na hewo
wona kamba haduhu hata mng'onyo imwe wa
Waislaeli yadanganhike. Hata avo moyo wa
Falao ugendelela kuwa mdala na hawalekile
wanhu wachole.

Mapute

8 Abaho MNDEWA kawalongela Musa na
Haloni, “Soleni maganza ga mitozi kulawa mui-
tanuli, abaho Musa yayase uchana haulongozi wa
Falao.
9 Ija imitozi yokwenela muisi yose ya Misili na
kuwa kamba timbwisi dondadisongeze mapute
mwa wanhu na wang'onyo muisi yose ya Misili.”
10 Avo wasola mitozi kulawa muitanuli na
kwima haulongozi wa Falao, abaho Musa kayasa
imitozi uchana, na imitozi isongeza mapute mwa
wanhu na wang'onyo.
11 Waja iwahawi wa Misili hawadahile kwiza
kwima haulongozi wa Musa sama ya mapute
gawakalile nago, kwavija mapute gawapata waja
iwahawi hamoja na Wamisili wayagwe.
12 MNDEWA kautenda moyo wa Falao kuwa
mdala, na hawawategeleze Musa na Haloni
kamba MNDEWA viyamulongele Musa.

Mvula ya Mabwe

13 Abaho MNDEWA kamulongela Musa, “Ula-
muke imitondo ng'hani, uchole ha Falao ukamu-
longele kamba MNDEWA Mulungu wa Waeblania
kolonga vino, ‘Waleke wanhu zangu wachole,
giladi wakanitambikile nie.
14 Ila kamba uhalema kuwalekesa, mwanza
uno nokutoa na mitamu ihile ng'hani gweye
mwenyego na salange zako hamoja na wanhu
zako, giladi uvitange kamba haduhu yalingile na
nie muulumwengu wose.
15 Kwavija mbaka kipigiti kino niheshile ku-
ugolosa mkono wangu na kukutoa na mitamu

gweye hamoja na wanhu zako, na muhawile mwishile kusegezigwa muulumwengu.
16 Ila nie nikuleka gweye ugendelele kuwa mgima, giladi nilaguse mhiko zangu, na twaga jangu ditangigwe muulumwengu wose.
17 Hata avo ung'hali ugendelela kukiinula mwenyego mkulema kuwaleka wanhu zangu wachole.
18 Mayo kipigiti kamba kino noigala mvula ng'hulu ya mabwe itoe, mvula ya mabwe yondaitoe hainatoa muisi ya Misili songela vuilumbigwe mbaka sambi.
19 Avo lagiza kamba wang'onyo zako na watumigwa zako walawe mmigunda wengile mzing'anda, kwavija munhu ama mng'onyo yoyose yondayakale hanze ya ing'anda kipigiti imvula ya mabwe vondaitoe, kodanganhika.' "
20 Waja iwasalange wa Falao wakalile wozidumba mbuli za MNDEWA walopola kuwengiza nyakadala zao na wang'onyo zao mzing'anda.
21 Ila waja iwasalange wakalile wozizabuza mbuli za MNDEWA wawaleka nyakadala zao na wang'onyo zao hanze mmigunda.
22 Abaho MNDEWA kamulongela Musa, "Golosa mkono wako uchana kuulanga giladi mvula ya mabwe itoe muisi yose ya Misili, itoe mwa wanhu na wang'onyo na mmiche yose ya muisi ya Misili."
23 Avo Musa kainula fimbo yake kuulanga, MNDEWA kagala miladu na mvula ya mabwe, na mimwemwe imweka mbaka hasi muisi. Avo MNDEWA kaitenda mvula ya mabwe itoe muisi ya Misili.

24 Mvula ya mabwe itoa na mimwemwe imweka kila hanhu. Ukala mnyukwamnyukwa wihile ng'hani wa mvula ya mabwe ukalile haunalawilila muisi yose ya Misili songela viigaluke undewa.
25 Ija imvula ya mabwe ibananga kila kinhu kikalile hanze muisi yose ya Misili, wanhu na wang'onyo, vivija mvula ija ya mabwe iibena miche yose ya mmigunda na kuibena mibiki yose ya mmigunda.
26 Ila muisi ya Gosheni, kuwakalile Waislaeli, kukala bule mvula ya mabwe.
27 Abaho Falao kawakema Musa na Haloni, na kuwalongela, “Mwanza uno nie niloza, MNDEWA katenda galumbile, na nie na wanhu zangu tuhonyela.
28 Miladu na mvula ino ya mabwe ibanza, tambikeni ha MNDEWA yaisegeze. Nowaleka mchole, hailondigwa mkale hano tena.”
29 Musa kamulongela, “Kipigiti kikino nihalawa mdiwambo dino, nogagolosa makono gangu ha MNDEWA, na imiladu yonyamala, na hakuwa tena na mvula ya mabwe, giladi uvitange kamba MNDEWA iyo mwene ulumwengu uno.
30 Ila nivimanya gweye na salange zako hamumdumba MNDEWA Mulungu.”
31 Shaili na miche ya kitani vose vibanangigwa, kwavija shaili ikala ipile, na kitani ikala ilava malua.
32 Ila ngano na ngano senhambo hazibanangigwe kwavija vikala vikawile kwipa.
33 Avo Musa kasegela haulongozi wa Falao na kuchola hanze ya idiwambo. Kenula makono

gake uchana ha MNDEWA, na ija imiladu inyamala na imvula ya mabwe igagula, na mvula haitoile muisi.

34 Ila Falao viyonile mvula na mvula ya mabwe na ija imiladu inyamala, kaloza kabili, heyo hamoja na salange zake waitenda mioyo yao kuwa midala.

35 Avo moyo wa Falao uwa mdala, hawalekile Waislaeli wachole, kamba MNDEWA viyalongile kubitila Musa.

10

Nzige

1 Abaho MNDEWA kamulongela Musa, “Genda ha Falao, kwavija nie niutenda moyo wake hamoja na mioyo ya salange zake kuwa midala, giladi nilaguse mizonza yangu ino kumwao,

2 na muwalongele wanenu na wazukulu zenu vija vuniwatendile Wamisili kuwa wabozi na vija vunitendile mizonza hagatigati yao giladi mweye m'vitange kamba nie iyo MNDEWA.”

3 Avo Musa na Haloni wachola ha Falao na kumulongela, “MNDEWA Mulungu wa Waeblania kolonga vino, ‘Kolema kuihumulusa mwenyego haulongozi wangu mbaka zua jaki? Waleke wanhu zangu wachole giladi wakanitambikile nie.

4 Kwavija kamba uhalema kuwaleka wanhu zangu wachole, mayo nowagala nzige muisi yako.

5 Woigubika isi yose, avo haduhu munhu yondayadahe kona isi. Woja vinhu visigale vilekigwe

na mvula ya mabwe, na woja mibiki yenu yose ili
mmigunda.
6 Womema mzing'anda zako, mzing'anda za
salange zako, na mzing'anda za Wamisili wose,
kinhu hakinakoneka na watata zako ama wa-
henga zako, songela viwaleligwe mbaka sambi.'
" Abaho kahinduka na kulawa ha Falao.
7 Salange wa Falao wamulongela, "Munhu ino
kowa mtego kumwetu mbaka zua jaki? Waleke
wanhu wano wachole, giladi wakamtambikile
MNDEWA Mulungu wao. Mbaka sambi hunavi-
tanga kamba isi ya Misili ibanangigwa?"
8 Avo Musa na Haloni wabwezigwa ha Falao,
na Falao kawalongela, "Gendeni mkamtambikile
MNDEWA Mulungu wenu. Ila wanhu walihi hasa
wondawachole?"
9 Musa kamwidika, "Tochola na wamhale zetu
na wavyele zetu, tochola na wanetu wa kimbi-
galo na wa kitwanzi, na tochola na ng'ombe zetu
na ng'hondolo zetu, kwavija tolondigwa tutende
lusona ha MNDEWA."
10 Falao kalonga, "Noiduila ha MNDEWA, si-
waleka muwasole watwanzi zenu na wanenu!
Kweli yolagusa kamba mna ngelegeza zihile
mmioyo yenu.
11 Havidahika! Wambigalo weiyeka wawo
wondawachole kumtambikila MNDEWA, kwav-
ija kino kicho chumkalile mpula." Abaho Musa
na Haloni wawingigwa kulawa haulongozi wa
Falao.
12 Abaho MNDEWA kamulongela Musa,
"Golosela mkono wako muisi ya Misili giladi
nzige weze muisi waje kila mche wotile muisi,
miche yose ilekigwe na ija imvula ya mabwe."

13 Avo Musa kenula fimbo yake uchana muisi
ya Misili, na MNDEWA kaugala ubeho muisi
kulawa ulawilo wa zua imisi yose na kilo yose.
Viivikile imitondo, uja uubeho kulawa ulawilo
wa zua ukala ugalile nzige.
14 Nzige wengila muisi ya Misili na kukala
muisi yose. Dikala dale kulu ng'hani da nzige
dikalile hadinakoneka na hadidaha koneka ka-
bili.
15 Waigubika isi yose, na isi yose igaluka kuwa
nhitu. Waija miche yose ya muisi na mijo yose
ya mmibiki isigale kipigiti cha mvula ya mabwe,
haduhu hata tepo dimwe disigale, haduhu m'biki
ama mche muisi yose ya Misili.
16 Hima Falao kawakema Musa na Haloni na
kulonga, “Niloza ha MNDEWA Mulungu wenu na
kumwenu mweye.
17 Avo vigeleni kumgongo vilozo vangu
mwanza uno tu! Na mnitambikile ha MNDEWA
Mulungu wenu yawasegeze nzige wano
wondawatende kila kinhu kidanganhike.”
18 Abaho Musa kasegela haulongozi wa Falao
na kutambika ha MNDEWA.
19 Na MNDEWA kauhindula ubeho wa ulawilo
wa zua na kuugala ubeho wa uswelo wa zua
uli na mhiko, na uwahembelusa iwanzige na
kuwagala kuna Ibahali Ndung'hu. Haduhu hata
nzige imwe yasigale muisi yose ya Misili.
20 Ila MNDEWA kautenda moyo wa Falao kuwa
mdala, avo hawalekile Waislaeli wachole.

Ziza

21 Abaho MNDEWA kamulongela Musa, “Golosa
mkono wako uchana kuulanga, giladi kuwe na

ziza kulu muisi yose ya Misili, ziza ajo dondadiwatende wanhu wababasile."
22 Avo Musa kagolosa mkono wake uchana kuulanga na ziza tititi diigubika isi yose ya Misili mmazua madatu.
23 Wanhu hawakiiyonile, na mmazua madatu hawadahile kusegela haja hawakalile, ila haja hawakalile Waislaeli kukala na mulangaza.

24 Falao kamkema Musa na kulonga, "Gendeni mkamtambikile MNDEWA, mweye hamoja na watwanzi zenu na wanenu, ila ng'hondolo, menhe, na ng'ombe zenu wasigale bahano."

25 Ila Musa kalonga, "Utuleke tuchole na wang'onyo zetu sama ya kulava nhosa za kuchinja na nhosa za kulukuza ha MNDEWA Mulungu wetu.
26 Wang'onyo zetu wose tochola nao, haduhu hata imwe yondayalekigwe kuchugu. Kwavija tolondigwa tusagule kulawa mwa wang'onyo wano, waja wondatuwalave nhosa ha MNDEWA Mulungu wetu. Hata avo hatuvitanga vija vondatumtambikile MNDEWA mbaka vondatuvike haja."

27 MNDEWA kautenda moyo wa Falao kuwa mdala, na hawalekile wachole.
28 Falao kamulongela Musa, "Segela hameso gangu! Sambinikone kabili haulongozi wangu! Zua dondauchone kihanga changu, kodanganhika."

29 Musa kalonga, "Kamba vija vuulongile! Hunyona kabili nie nize hano haulongozi wako."

11

Musa Koilonga Ifa ya Wana wa Udele

1 Abaho MNDEWA kamulongela Musa, “Nogala utamu umwe uyagwe wihile ng'hani ha Falao na isi yose ya Misili. Uhesha utamu uno, kowaleka mulawe kulawa muisi ino. Yahawaleka mchole, kowaleka dimwe kwa dimwe.
2 Walongele wanhu wa Islaeli watwanzi na wambigalo kamba, wapule vinhu va zahabu na madini ga feza kulawa ha Wamisili wokala behi nao.”
3 MNDEWA kawatenda Waislaeli watogoligwe na Wamisili. Na Musa kakala munhu yoneke kuwa munhu mkulu ng'hani muisi ya Misili, yahishimilwe na salange za Falao hamoja na wanhu wa Misili.
4 Abaho Musa kamulongela Falao, “MNDEWA kolonga vino, ‘Lelo kilo kikulu nobita muisi ya Misili,
5 na kila mwana mbigalo wa udele muisi ya Misili kodanganhika, songela mwana mbigalo wa udele wako gweye, ayo yokala mkigoda chako cha undewa, mbaka mwana mbigalo wa udele wa nyakadala wa kitwanzi yali ha dibwe jake da kusiginhila, na wana wa udele wa wang'onyo wose vivija wodanganhika.
6 Abaho kowa na kililo kikulu muisi yose ya Misili, kihile ng'hani acho hakinalawilila mazua ga kuchugu na hakiza kulawilila kabili.
7 Ila hanhu hondawakale Waislaeli hopozika, haduhu umbwa yondayawabwakile Waislaeli, haduhu umbwa yondayawabwakile wanhu ama

wang'onyo zao, giladi mvitange kamba MNDEWA keka mbaka hagatigati ya Waislaeli na Wamisili.
8 Abaho salange zako wano wose wokwiza kumwangu nie na kufugama mavindi wokiinamila wolonga, “Gweye na wanhu wokukoleleza gweye segeleni.” Abaho nosegela.’ ” Abaho Musa kasegela na lusango kulawa ha Falao.
9 MNDEWA kamulongela Musa, “Falao hakutegeleza, giladi mizonza yangu yongezeke muisi ya Misili.”
10 Musa na Haloni waitenda mizonza ino yose haulongozi wa Falao. Ila MNDEWA kautenda moyo wa Falao kuwa mdala, na hawalekile wanhu wa Islaeli kulawa hanze ya isi yake.

12

Pasaka

1 MNDEWA kawalongela Musa na Haloni muisi ya Misili,
2 “Mulenge uno wowa mulenge wa ichanduso wa mulao kumwenu.
3 Walongele wanhu wose wa Islaeli kamba mdizua da longo dimwe da mulenge uno, kila mbigalo yamsole mwanang'hondolo ama mwanamenhe sama ya wanhu wa ng'anda yake.
4 Kamba wanhu wa ng'anda yake wadodo mmheta na hawadaha kumja mwanang'hondolo mgima, basi na waiduganye na wanhu wa ng'anda ya behi yao wamje hamoja. Ija imwanang'hondolo kolondigwa yagoligwe vidanga viilingile na wanhu wondawamje.

5 Mng'onyo yondamumsagule kolondigwa
yawe songolomi wa mulao umwe, sambiyawe
na ulemale, umsole kulawa mkikwama cha
ng'hondolo ama menhe.
6 Abaho mdizua da longo dimwe na nne da mu-
lenge uno, wanhu wose wa Islaeli wolondigwa
wawachinje iwang'onyo mkipigiti cha ichungulo.
7 Wasole mulopa kidogo wa iwang'onyo na
kuubaka mmihimili mibili ya zinyivi zao na mk-
izingiti cha uchana cha izing'anda zondawadile
iwang'onyo.
8 Wolondigwa wazije zinyama ikilo iija,
wolondigwa wazije zikokigwe mmoto, hamoja
na mikate ilibule mela hamoja na mboga zili
usungu.
9 Sambizidigwe zili mbisi ama zitogoswe
mmazi, ila mzikoke mmoto hamoja na ditwi
jake, migulu yake, na vinhu vake va mgati.
10 Sambimsigaze kinhu chochose mbaka imi-
tondo. Kamba kuna kinhu chochose kisigale
mbaka imitondo, molondigwa mkisome.
11 Vino vivo vondamuije. Muje kuno kila
munhu yafungile mkwiji mchuno chake, na ku-
vala ng'hwabasa zake mmagulu gake, na kuigoga
fimbo yake mumkono wake, na molondigwa
mumje himahima. Kwavija luno lulo Lusona lwa
Pasaka lutendigwa sama ya kunihishimila nie,
MNDEWA.
12 “Kwavija ikilo ija nobita muisi yose ya Misili
na kumtoa kila mwana wa udele wa kimbigalo
wa munhu na mng'onyo, na noigala nhaguso ha
miungu yose ya Misili. Nie iyo MNDEWA.
13 Uja umulopa mmihimili wowa kilaguso

kumwenu mzing'anda zondamkale, na niha-
wona umulopa, nobita uchana yenu, na haduhu
utamu wihile ng'hani wondauwabanange mw-
eye kipigiti vondaniitoe isi ya Misili.
14 Zua dino dowa zua da ng'humbukila ya
gaja ganitendile kumwenu. Molondigwa mdi-
deng'hele diwe lusona ha nie, MNDEWA, mz-
ing'holo zenu zose, na iwe ndagizi ya milao yose
ikwiza."

Lusona lwa Mikate Ilibule Mela

15 MNDEWA kalonga, "Mmazua saba dieni
mikate ilibule mela. Mdizua da ichanduso
molondigwa msegeze mela jose mzing'anda
zenu, kwavija munhu yoyose yoja mkate uli na
mela songela zua da ichanduso mbaka zua da
saba kolondigwa yasegezigwe kulawa mmwanza
wa wanhu wa Islaeli.
16 Zua da ichanduso muwe na mting'hano
ung'alile, vivija na zua da saba muwe na
mting'hano ung'alile. Sambimsang'hanike
sang'hano yoyose mmazua gano mabili, ila ino
iyo sang'hano yondamuitende, telekeni mandia
giladi kila munhu yaje.
17 Tendeni Lusona lwa Mikate Ilibule Mela,
kwavija lowakumbusa kamba, dino dijo zua nie
diniilavile mitala yenu kulawa muisi ya Misili.
Mulutende lusona luno mmilelo yenu yose.
18 Dieni mikate ilibule mela, songela ichungulo
ya zua da longo dimwe na nne, mbaka ichungulo
ya zua da malongo mabili na imwe da mulenge
wa ichanduso.
19 Mmazua saba sambikuwe na mela mz-
ing'anda zenu, kwavija munhu yoyose yondayaje

mandia gali na mela kolondigwa yasegezigwe kulawa mmwanza wa wanhu wa Islaeli, kamba yahawa muhenza ama mwenekae.
20 Sambimuje kinhu chochose kili na mela mgati yake. Kokose kondamuwe, dieni mikate ilibule mela."

Pasaka ya Ichanduso

21 Musa kawakema wavyele wose wa Islaeli na kuwalongela, "Gendeni hima mkawasagule wanang'hondolo ama wanamenhe muwachinje, giladi milango yenu itende Lusona lwa Pasaka.
22 Ukingeni umulopa mumkungu, abaho soleni vitambi va m'biki ukemigwa hisopo, vizabikeni mmulopa, abaho bakeni m'vizingiti va uchana va izinyivi na mmihimili ya mumgwazo ya izinyivi za ng'anda zenu. Na munhu yoyose sambiyalawe hanze kubitila mulwivi mbaka imitondo.
23 Kwavija MNDEWA yahabita muisi kuwakoma Wamisili, kowona umulopa muna ivizingiti va uchana ya izinyivi na mmihimili mibili ya izinyivi, kobita uchana ya izing'anda zija na hamuleka im'bananzi yengile mzing'anda zenu na kuwakoma.
24 Molondigwa mzigoge ndagizi zino ziwe ndagizi za digunge, kumwenu mweye hamoja na wanenu.
25 Muhengila muna iisi ija MNDEWA iyekile kilagano na mweye kamba kowagwelela, mkalutende lusona luno.
26 Na wanenu wahawauza, 'Lusona luno nhegulo yake choni?'

27 walongeleni, 'Ino iyo nhosa ya kuchinja
wang'onyo ha MNDEWA ikemigwa Pasaka, MN-
DEWA ayo yabitile uchana ya izing'anda za
Waislaeli muisi ya Misili na kuzileka ng'anda
zetu kipigiti viyawakomile wana wa udele wa
Wamisili.' "

Abaho Waislaeli wose wafugama mavindi
wainamila mbaka hasi na kutambika.
28 Waislaeli wachola na kutenda kamba MN-
DEWA viyawalagize Musa na Haloni.

Ifa ya Wana wa Udele

29 Kilo kikulu MNDEWA kawakoma wana wa
udele wose wali muisi ya Misili, songela mwana
mbigalo wa udele wa Falao, ayo yakalile mkigoda
chake cha undewa, mbaka mwana mbigalo wa
udele wa mfungigwa yakalile mdigati da hasi
diliziza, na wana wa udele wa wang'onyo.
30 Falao na salange zake na wanhu wose wa
Misili wenuka ikilo ija, na kukala na kililo kikulu
ng'hani muisi yose ya Misili, kwavija hakukalile
na ng'anda ikalile bule munhu yadanganhike.
31 Abaho ikilo iija Falao kawakema Musa na
Haloni na kuwalongela, "Halaweni! Segeleni
kulawa mwa wanhu zangu, mweye hamoja na
Waislaeli wose! Gobokeni, gendeni mkamtam-
bikile MNDEWA kamba vumpulile.
32 Soleni vikwama venu va ng'hondolo na
ng'ombe kamba vumulongile na muhalawe.
Vivija munimoteze na nie."
33 Wamisili wose wawayalalila Waislaeli
walopole kulawa muisi yao, kwavija walonga,
"Kamba muhasigala hano, tweye tose
todanganhika."

34 Avo wanhu wasola mitonge ya ngano
ikandigwe bila mela, waimemeza m'vikalango
vao va kukandila, waizingiliza m'vivalo vao, na
kuipapa mmaega gao.
35 Waislaeli wakala weshile kutenda kamba
Musa viyawalongele. Wakala wawapulile
Wamisili vinhu va zahabu na madini ga feza,
hamoja na vivalo.
36 MNDEWA kawatenda Waislaeli watogoligwe
na Wamisili, avo wawagwelela chochose
chawalondile. Avo wawabokonya Wamisili
vinhu vao.

Waislaeli Wosegela Misili

37 Waislaeli wasonga mwanza kulawa wambo
da Lamesesi mbaka kiwambo cha Sukuti, wotem-
bela na magulu. Wakala wambigalo laki sita,
uhaleka watwanzi na wana wadodo.
38 Na wanhu wayagwe bwando wakalile si
Waislaeli wachola hamoja na hewo hamoja
na madale makulu ga ng'hondolo, menhe, na
ng'ombe.
39 Woka mikate ilibule mela kulawa mmi-
tonge ya ngano iwalawile nayo kulawa Misili,
ija imitonge ya ngano ikala bule mela kwavija
wawingigwa kulawa muisi ya Misili avo hawap-
atile kipigiti cha kusasala mandia gao.
40 Waislaeli wakala muisi ya Misili mkipigiti
cha milao mia nne na malongo madatu (430).
41 Vuimalile milao mia nne na malongo ma-
datu, zua didija mitala yose ya MNDEWA isegela
kulawa muisi ya Misili.
42 Ikilo ija MNDEWA kagonelela mkuwemiliza
kipigiti viyakalile yowalava Waislaeli kulawa

muisi ya Misili. Na ikilo ya zua kamba didija Waislaeli wose hamoja na milelo yao ikwiza wolondigwa wagonelele mkumuhishimila MNDEWA.

Ndagizi za Kutenda Pasaka

43 MNDEWA kawalongela Musa na Haloni, yolonga, "Zino zizo ndagizi za Pasaka. Muhenza sambiyaje mandia ga Pasaka,
44 ila nyakadala uyumgulile na wishile kumwingiza kumbi kodaha kuja mandia ga Pasaka.
45 Ila haduhu muhenza ama kibalua yalekile kuwa Muislaeli yondayaje mandia ga Pasaka.
46 Yolondigwa idigwe muna ing'anda imwe, na kinhu chochose kulawa muna imng'onyo hiyo sambikilavigwe hanze ya ng'anda ija, na luzege lwa ija ing'hondolo wa Pasaka sambiulubene.
47 Wanhu wose wa Islaeli wolondigwa walutende lusona luno.
48 Muhenza yokala hamoja na mweye yahalonda kulutenda Lusona lwa Pasaka ya MNDEWA, kolondigwa yawengize kumbi wambigalo wose wali mng'anda yake, abaho kolinga kamba Muislaeli wa kuvumbuka. Ila munhu hanakwingila kumbi sambiyaje mandia gano.
49 Ndagizi zino zima sama ya Waislaeli wa kuvumbuka hamoja na wahenza wokala mmwanza wenu."
50 Waislaeli wose watogola na kugatenda gaja MNDEWA gayawalagize Musa na Haloni.
51 Mdizua didija MNDEWA kailava mitala ya Waislaeli hanze ya isi ya Misili.

13

Kuwabagula Wana wa Udele wa Kimbigalo Sama ya MNDEWA

1 MNDEWA kamulongela Musa,
2 “Wana wose wa udele wa kimbigalo
muwabagule sama yangu nie, kwavija kila
mwana mbigalo wa udele wa Muislaeli wangu
nie, mwana mbigalo wa munhu ama mng'onyo.”

Lusona lwa Mikate Ilibule Mela

3 Musa kawalongela wanhu, “Kumbukileni zua
dino dimulawile muisi ya Misili, ako kumkalile
nyakadala, kwavija MNDEWA kawalava mweye
kulawa haja na mkono wene mhiko, avo sam-
bimje mikate ili na mela.
4 Lelo muna umulenge uno wa Habibu,
mosegela.
5 MNDEWA kawagala muisi ya Wakanaani,
Wahiti, Waamoli, Wahivi, na Wayebusi, isi
iyawaduilile wahenga zenu kamba kowagwelela
mweye, isi ili na lutuba na ugoli, avo molondigwa
mtende lusona mmulenge uno mmilao yose ik-
wiza.
6 Mazua saba molondigwa kuja mikate ilibule
mela, na mdizua da saba kowa na lusona sama
ya MNDEWA.
7 Mikate ilibule mela yolondigwa idigwe
mmazua saba, sambiwoneke mkate uli na mela
mmwenu na sambijoneke mela mmwanza wenu
na muisi yenu yose.
8 Mdizua dija vondamsonge ulusona,
wasimulile wanago kamba, ‘Notenda mbuli zino

zose sama ya gaja gayatendile MNDEWA kipigiti vunilawile muisi ya Misili.’
9 Lusona luno londalutendeke kila mulao lowa
kamba kilaguso mumkono wenu na lukumbuso m'vihanga venu kamba Malagizo ga MNDEWA golondigwa mgalonge na kuifunza, kwavija MNDEWA kawalava muisi ya Misili na mkono wake wene mhiko.
10 Mdigoge lagano dino mkipigiti kikigwe ku-
lawa mulao umwe mbaka mulao uyagwe.

Mwana wa Udele

11 “MNDEWA yahawengiza muisi ya
Wakanaani na kuwagwelela mweye isi ija kamba viyawaduilile mweye na wahenga zenu,
12 molondigwa mmulavile MNDEWA wana
wenu wose wa udele wa kimbigalo na wana wa udele wose wa kimbigalo wa wang'onyo zenu kwavija wano wose wake heyo.
13 Ila kila chaudele wa mhunda kolondigwa
umkombole na mwanang'hondolo, na kamba humkombole, kolondigwa um'bene singo yake. Kila mwana mbigalo wa udele mmwanza wa wanago kolondigwa umkombole.
14 Mazua ga hamwande mwanago yahakuuza,
‘Mbuli ino nhegulo yake choni?’ gweye umulongele, ‘MNDEWA katulava kulawa muisi ya Misili na mkono wene mhiko, ako kutukalile nyakadala.
15 Ahaja Falao viyakalile na moyo mdala na
kulema kutuleka tusegele, MNDEWA kawakoma wana wose wa udele wa kimbigalo muisi yose ya Misili, wana mbigalo wa udele wa wanhu na wa

wang'onyo. Avo, kino kicho kilamso cha nie kumulava nhosa ha MNDEWA kila mwana mbigalo wa udele wa mng'onyo wangu na kumkombola na hela kila mwanangu wa udele wa kimbigalo.'
16 Lusona luno lowa kamba kilaguso mmakono genu na lowa kamba utango m'vihanga venu kamba MNDEWA katulava muisi ya Misili na mkono wake wene mhiko."

Wingu Dilingile na Nguzo na Moto Ulingile na Nguzo

17 Falao viyawalekile Waislaeli wachole, Mulungu hawalongozele kunzila ilongoze kuna iisi ya Wafilisti hata kamba nzila ija ikala nguhi, kwavija Mulungu kalonga, "Kamba wanhu wano wahaiting'hana na ng'hondo, wogalula ngelegeza zao na kubweleganya muisi ya Misili."
18 Avo Mulungu kawalongoza kubitila nzila ya mzunguluko ya muluwala ng'ambu ya Bahali Ndung'hu. Waislaeli wakwela na kulawa hanze ya isi ya Misili kuno waisasale na ng'hondo.
19 Musa kaisola mizege ya Usufu, kwavija Usufu kawalonda Waislaeli waiduile avija viyalongile, "Mulungu kokwiza kuwakombola, yeheza kuwakombola, muisole na mizege yangu kulawa hano mchole hamoja nayo."*
20 Viwasegele mkiwambo cha Sukuti, wachola kwika ng'hambi hanhu hokemigwa Esamu, halumambukizile uluwala.
21 Kipigiti cha imisi MNDEWA kawalongola haulongozi wao mdiwingu dilingile na nguzo

* **13:19** Ija imizege ya Usufu wachola nayo na kuizika muisi ya Kanaani.

giladi yawalagusile nzila, na kipigiti cha ikilo kawalongola haulongozi wao mmoto ulingile na nguzo giladi yawagwelele mulangaza giladi watembele misi na kilo.
22 Dija diwingu dilingile na nguzo mazua gose diwalongola kipigiti cha imisi, na uja umoto ulingile na nguzo uwalongola kipigiti cha ikilo.

14

Kuloka Bahali Ndung'hu

1 Abaho MNDEWA kamulongela Musa,
2 "Walongele Waislaeli wabwele kuchugu na kwika ng'hambi haulongozi wa kiwambo cha Pi-Hahiloti, hagatigati ya kiwambo cha Migidoli na Bahali Ndung'hu, behi na kiwambo cha Baali-Zefoni.
3 Falao kokwagiza, 'Waislaeli wozunguluka muisi mkwazanywa, kuno wazungulukwe na luwala.'
4 Na nie nougela udala moyo wa Falao, na heyo kowakweleleza. Ila nie noigwelela mwenyego yenzi kubitila Falao na asikali zake wose. Na Wamisili wovitanga kamba nie iyo MNDEWA." Avo Waislaeli watenda kamba viwalongeligwe.
5 Falao viyalongeligwe kamba Waislaeli wachola, ngelegeza zake na za salange zake zigaluka, avo kalonga, "Tutenda choni? Tuwaleka Waislaeli wachola na kuwatenda sambiwawe nyakadala zetu!"
6 Avo kawalagiza salange zake wadisasale kwama jake abaho kawasola asikali zake.

7 Kaisola mikwama mia sita inogile hamoja na
mikwama yose iyagwe ya isi ya Misili, na kila
kwama dikala na maaskali mgati yake.
8 MNDEWA kautenda moyo wa Falao kuwa
mdala, avo kawakoleleza Waislaeli wakalile
wasegele kuno wokiidandaya.
9 Wamisili wawakoleleza. Falasi wose wa
Falao, mikwama yake, wagala mikwama zake, na
asikali zake wawakoleleza na kuwavika hamg-
wazo wa Bahali Ndung'hu, haulongozi wa ki-
wambo cha Pi-Hahiloti behi na kiwambo cha
Baali-Zefoni hawekile ng'hambi yao.

10 Falao viyawakwenhukile Waislaeli, Waislaeli
walola kukisogo, na kuwona Wamisili wowak-
weleleza. Waislaeli wadumba ng'hani na ku-
mulililila MNDEWA.
11 Wamulongela Musa, “Kwavija kuduhu ma-
panga kuisi ya Misili, kileka mana utulavile na
kutugala kutali giladi tudanganhikile muluwala?
Habali ututendele gano, kutulava muisi ya Misili?
12 Kipigiti vitukalile Misili hatukulongele
kamba, ‘Tuleke tuwasang'hanikile Wamisili’?
Vihanogile tuwasang'hanikile Wamisili kubanza
kudanganhikila muluwala.”

13 Ila Musa kawalongela wanhu, “Sambim-
dumbe. Mweye mtamanileni Mulungu, mwone
ukombola MNDEWA wondayawalagusile mweye
lelo. Wamisili muwona lelo, hamwiza kuwona
kabili.
14 MNDEWA kowagombela mweye, na mweye
monyamala tulu.”

15 Abaho MNDEWA kamulongela Musa, “Habali
ugendelela kunililila nie? Walongele Waislaeli

wagendelele na mwanza.
16 Inula fimbo yako na uugolose mkono wako
kuna ibahali, na mazi goigola na Waislaeli
woikanhiza ibahali mkubita muisi inyalile.
17 Abaho noitenda mioyo ya Wamisili kuwa
midala avo na hewo wowasondolela hachugu
chenu, avo nopata yenzi mkum'bananga Falao
na asikali zake wose, mikwama yake, na wagala
mikwama zake.
18 Na Wamisili wovitanga kamba nie iyo MN-
DEWA ahaja vondanipate yenzi kubitila Falao na
mikwama yake na wagala mikwama zake."

19 Msenga wa Mulungu wa kuulanga yakalile
haulongozi wa Waislaeli kasegela na kubwela
kuchugu cha Waislaeli, na dija idiwingu dilingile
na inguzo vivija disegela haulongozi na kubwela
kuchugu chao,
20 dija idiwingu dilingile na inguzo dikala ha-
gatigati ya ididale da asikali wa Misili na Wais-
laeli. Dija idiwingu dilingile na nguzo digela
ziza kudidale da asikali wa Misili, na kugala
mulangaza mwa wanhu wa Islaeli. Avo dale
da asikali wa Misili hadidahile kuwakwenhukila
Waislaeli ikilo ngima.
21 Abaho Musa kaugolosela mkono wake kuna
ibahali, na MNDEWA katenda nzila mmazi na
ubeho wene mhiko kulawa ulawilo wa zua,
ubeho ukalile ubuma kilo yose, na kugatenda
mazi ga ibahali gakiigole na kuwa isi inyalile.
22 Waislaeli wabita m'bahali kuno wobojaga isi
inyalile, mazi gatenda viwambaza ng'ambu yao
ya ukumoso na ukulume.
23 Wamisili wawakoleleza, na falasi wose wa

Falao na mikwama yake yose na wagala mik-
wama zake wose.
24 Behi na usiku kucha, kulawa mmoto ulingile
na nguzo na idiwingu dilingile na inguzo, MN-
DEWA kalola hasi na kuwatenda asikali wa
Wamisili wazanywe.
25 Kagatenda magulududumu ga mikwama yao
ganamate, avo zizunguluka na mkwekwe. Waja
Iwamisili wailongela, “Natukimbile kulawa hano
kwavija MNDEWA kowagombela Waislaeli na
kututoa tweye.”

26 Abaho MNDEWA kamulongela Musa,
“Golosela mkono wako kuibahali giladi
mazi gawabwelele na kuwagubika Wamisili,
mikwama yao, na wagala mikwama zao.”
27 Avo Musa kaugolosela mkono wake
kuibahali, na viivikile imitondo, bahali isonga
kubweleganya kamba vija viikalile. Wamisili
viwakalile wogakimbila igamazi, MNDEWA
kawakung'hunila m'bahali.
28 Mazi gabwela na kuigubikiza imikwama, wa-
gala mikwama, na asikali wose wa Falao wakalile
wowakweleleza Waislaeli m'bahali, hasigale hata
munhu imwe.
29 Ila Waislaeli wakala wobita muisi inyalile
hagatigati ya ibahali kuno viwambaza va mazi
vimile kumoso na ukulume.

30 Zua dija MNDEWA kawakombola Waislaeli
kulawa mmakono ga Wamisili, na Waislaeli wa-
wona Wamisili wadanganhike mumgwazo wa
ibahali.
31 Na Waislaeli viwawene mhiko ng'hulu iyala-
guse MNDEWA ha Wamisili, wanhu wamdumba

MNDEWA na kwika nhamanila yao kumwake na ha Musa mtumigwa wake.

15

Wila wa Musa

1 *Abaho Musa na Waislaeli wamwimbila MNDEWA wila uno.
"Nomwimbila MNDEWA kwavija kapata yenzi ng'hulu ng'hani.
Falasi na waja wawakwelile kumgongo wasigwa m'bahali.
2 †MNDEWA iyo yonitenda nie niwe na mhiko,
heyo iyo kilamso cha nie kwimba wila uno.
Heyo kanikombola kulawa mwa wadumuka zangu.
Heyo iyo Mulungu wangu, na nie nomtogola heyo,
Mulungu wa tataangu, na nie nomuyenzi heyo.
3 MNDEWA iyo galu wa ng'hondo.
Yahweh dijo twaga jake.

4 "Mikwama hamoja na asikali zake Falao, MNDEWA kayasila M'bahali Ndung'hu,
wakulu wa asikali wa Falao wadanganhikila mbahali.
5 Vilindi va bahali viwagubika,
wadidimila hasi kamba dibwe.

6 "MNDEWA, mkono wako wa ukulume una mhiko zili na yenzi,

* **15:1** Lola LUGUBULO 15:3. † **15:2** Lola ZABULI 118:14 na ISAYA 12:2.

MNDEWA, mkono wako wa ukulume uwahonda wadumuka.
7 Muna iyenzi yako ng'hulu, kuwasa hasi wadumuka zako,
kulava lusango lwako na kuwalukuza kamba misanze inyalile.
8 Sama ya mhumuzi za mhula yako, mazi gatenda kisugulu,
gema wima kamba kiwambaza,
vilindi va ibahali viwa vidala.
9 Mdumuka kaitopa, kalonga, 'Nowakoleleza na kuwagoga.
Nie nougola ugoli wao na kusola chochose kinilonda.
Nodisomola zele jangu, na mkono wangu wowabananga.'
10 Ila gweye kuhumula na mhumuzi yako, na bahali iwagubika.
Wadidimila kamba lisasi mmawimbi makulu.

11 "MNDEWA, yalihi mmwanza wa miungu yolinga na gweye?
Yalihi yali kamba gweye, gweye uli na ukulu muung'azi,
udumbiza muyenzi yako, mtenda mizonza?
12 Kuugolosa mkono wako wa ukulume,
na isi iwameza wadumuka zetu.
13 Kubitila noge dilekile kuhuha kowalongoza wanhu uuwakombole,
na kubitila mhiko zako kowalongoza kuukazi wako ung'alile.
14 Ndewa zose zohulika na kugudema,
usungu owagoga wanhu wa Ufilisti.

15 Wakulu wa Edomu wodumba,
vilangizi wa Moabu wogogigwa na bwembwe,
wanhu wa Kanaani mioyo yao yobogoyoka.
16 Bwembwe na kingudemo vowagoga.
Kubitila mhiko za mkono wako,
woituza kamba dibwe,
mbaka wanhu zako, MNDEWA, vondawabite,
wanhu uuwakombole kulawa muunyakadala kuja Misili.
17 Kowengiza na kuwahanda uchana ya kigongo chako,
hanhu hauhasagule gweye, MNDEWA, hawe kae yako,
hema da kuiting'hanila diuzengile gweye mwenyego.
18 Gweye kowa MNDEWA wa gunge na gunge."

Wila wa Miliamu

19 Waislaeli wabita hagatigati ya ibahali kuno
wobojaga isi inyalile, ila kipigiti falasi wa Falao,
mikwama yake, na wagala mikwama zake vi-
wawakoleleze, MNDEWA kagabweza kuchugu
igamazi ga ibahali na kuwagubikiza.
20 Abaho Miliamu muhokozi, lumbu jake
Haloni, kasola ngoma mmakono gake, na wat-
wanzi wose wasola ngoma zao na kumuwinzilila
heyo kuno wotoa ngoma zao na kuvina.
21 Miliamu kemba wila uno,
"Mwimbileni MNDEWA, kwavija kapata yenzi ng'hulu ng'hani.
Falasi na waja wawakwelile kumgongo wasigwa m'bahali."

Mazi Gali Usungu

22 Abaho Musa kawalongoza Waislaeli kulawa
M'bahali Ndung'hu, na kuchola mbaka kuna
Uluwala lwa Shuli. Wachola mwanza wa mazua
madatu muluwala, bila kuvika mazi.
23 Viwavikile hanhu hokemigwa Mala,
walemelwa kugang'wa mazi ga haja, kwavija
gakala gausungu. Kino kicho kilamso hanhu
haja hakemigwa Mala.
24 Avo wanhu wamtwanganikila Musa, wa-
longa, “Tung'we choni?”
25 Abaho Musa kamulililila MNDEWA, na MN-
DEWA kamulagusila lubiki. Musa kalwasila mga-
mazi, na igamazi gagaluka na ganoga kung'wa.

MNDEWA kawagwelela ndagizi na malagizo na hiko kawageza.

26 Kalonga, “Kamba muhaditegeleza dizwi
jangu nie, MNDEWA Mulungu wenu, na ku-
gatenda gaja ganinogele na kugagoga malagizo
gangu gose na kuzigoga ndagizi zangu zose,
basi nie siwagalila vitamu viniwagalile Wamisili.
Kwavija nie iyo MNDEWA niwahonya mweye.”
27 Abaho Waislaeli wavika Elimu, ako kukalile
nzokwe longo dimwe na mbili na mitende ma-
longo saba. Weka ng'hambi yao haja behi na
igamazi.

16

Mana na Ng'hwale

1 Waislaeli wose wasegela Elimu, wavika Mu-
luwala lwa Sini, uli hagatigati ya Elimu na Gongo
da Sinai. Dino dikala zua da longo dimwe na tano
da mulenge wa ikabili, mulenge umwe songela
viwasegele muisi ya Misili.

2 Haja muluwala Waislaeli wose wawatwan-
ganikila Musa na Haloni.
3 Waislaeli wawalongela, “Vihanogile MNDEWA
yahatukomile muisi ya Misili. Ako kutukalile tuz-
izunguluka nongo za nyama na kuja vakuja vose
vitulondile. Ila mweye mtugala hano muluwala
giladi kudikoma dale dino jose na nzala.”

4 MNDEWA kamulongela Musa, “Sambi nowa-
toela mvula ya vikate kulawa kuulanga sama
yenu mweye mose. Kila zua wanhu wolawa
hanze na kudondola vikate va zua dimwe.
Mnzila ino nowageza mweye giladi nyone kamba
moziwinza ndagizi zangu.
5 Zua da sita wabanzilize kudondola, wadon-
dole mianza mibili ya ivikate vija viwakalile
wodondola mazua gabitile. Abaho wavisasale.”

6 Avo Musa na Haloni wawalongela Waislaeli
wose, “Ichungulo movitanga kamba MNDEWA
iyo yawalavile mweye muisi ya Misili.
7 Imitondo moyona yenzi ya MNDEWA, kwavija
kahulika vumumtwanganikile. Tweye iwo walihi
hata mtutwanganikile?”
8 Musa kagendelela kulonga, “Movitanga
kamba MNDEWA iyo yawagwelele nyama muje
kipigiti cha ichungulo na vikate mwigute kipigiti
cha imitondo kwavija kahulika vija vumkalile
mumtwanganikila. Tweye iwo walihi hata
mtutwanganikile? Hamtutwanganikile tweye
ila mumtwanganikila MNDEWA.”

9 Musa kamulongela Haloni, “Walongele Wais-
laeli wose, ‘Izoni haulongozi wa MNDEWA, kwav-
ija kahulika kutwanganika kumwenu.’ ”

10 Kipigiti Haloni viyakalile yolonga na Wais-
laeli wose, walola kuluwala, na bahaja yenzi ya
MNDEWA ilawilila mdiwingu.

11 Abaho MNDEWA kamulongela Musa,
12 “Nihulika kutwanganika kwa Waislaeli. Wa-
longele, ‘Ichungulo moja nyama, na imitondo
mokwigutizwa na mikate. Abaho movitanga
kamba nie iyo MNDEWA Mulungu wenu.’ ”

13 Ichungulo ija weza ng'hwale na kuigubika
ing'hambi, na imitondo dilawilila tungwe kuzun-
guluka ing'hambi.
14 Dija iditungwe vidisegele muluwala, voneka
vidanga vibanhibanhi vizelu vili kamba balafu
visigale muisi.
15 Waislaeli viwonile gano, wakiuza, “Kinhu
chaki kino?” Kwavija hawavitangile kikala kinhu
chaki.

Musa kawalongela, “Uno uwo mkate MNDEWA
uyawagwelele muje.
16 Vino vivo MNDEWA viyalagize, ‘Kila munhu
yadondole kiasi choyolonda kuja. Kila munhu
imwe mdihema jako kolondigwa yapate pishi
mbili.’ ”
17 Waislaeli watenda kamba viwalagizigwe,
wayagwe wadondola bwando, na wayagwe
wadondola kidogo.
18 Ila viwapimile, ija yadondole bwando hawile
na bwando, na ija yadondole kidogo hawile na ki-
dogo. Kila munhu kadondola kiasi chayalondile
kuja.
19 Abaho Musa kawalongela, “Munhu yoyose
sambiyasigaze vikate hivo mbaka imitondo.”

20 Ila wanhu wayagwe hawamtegeleze Musa.
Wasigaza mbaka imitondo, ila bundo na mhem-
bele walawa mvikate vija. Avo Musa kawonela
lusango.
21 Kila imitondo kila munhu kadondola kiasi
chayalondile kuja, na zua vidikalike dikwaka,
vija ivikate visigale hasi viyangayuka.

22 Zua da sita Waislaeli wadondola ivikate mi-
anza mibili, kila munhu pishi nne. Wakulu wose
wa Waislaeli wamcholela Musa na wamulongela
mbuli zija,
23 Musa kawalongela, "Vino vivo MNDEWA
viyalagize, 'Mayo yowa Zua da Mhumulo
ding'alile, Sabato ing'alile ha MNDEWA.' Avo
lelo moke kija kimulonda kukoka na mtogose
kija kimulonda kutogosa, na kija kisigale mkike
mbaka imitondo."
24 Avo wageka mbaka imitondo kamba Musa
viyalagize, na imitondo iyagwe mandia gaja gasi-
gale hagalavile bundo ama kulava mhembele.
25 Musa kawalongela, "Lelo dieni ivikate hivo,
kwavija lelo dijo Zua da Mhumulo dikigwe sama
ya MNDEWA. Lelo hakuwa na mana muisi.
26 Dondoleni ivikate mmazua sita, ila zua
da saba dowa Zua da Mhumulo, mdizua hijo
hakuwa na vikate muisi."

27 Mdizua da saba wanhu wayagwe walawa
hanze kudondola ivikate, ila hawapatile kinhu
chochose.
28 MNDEWA kamulongela Musa, "Mbaka kipig-
iti chaki mweye wanhu molema kugagoga mala-
gizo gangu na ndagizi zangu?

29 Kumbukileni kamba nie, MNDEWA, niwag-
welela mweye Zua da Mhumulo, kileka mana
mdizua da sita niwagwelela mandia ga kuwegu-
tiza mmazua mabili, mdizua da saba kila munhu
kolondigwa yakale hanhu hayali sambiyalawe
kunze."
30 Avo wanhu wahumula zua da saba.
31 Waislaeli wagakema mandia gaja mana.
Gakala galingile kamba mbeyu ndodo nzelu, na
uhagalanza, galinga kamba vikate vibanhibanhi
vitendigwe na uki.
32 Musa kawalongela, "Vino vivo MNDEWA
viyalagize, kalonga, 'Soleni pishi mbili za mana
mzike sama ya milelo yondaize, giladi wa-
wone mkate uniwagwelele mweye muje kipigiti
vumkalile muluwala, kipigiti vuniwalavile mw-
eye kulawa muisi ya Misili.' "
33 Musa kamulongela Haloni, "Sola kombe, ika
pishi mbili za mana mgati yake, na udike haulon-
gozi wa MNDEWA, ikigwe sama ya milelo yenu
yondaize."
34 Milenge bwando hamwande, Haloni kaika
ija imana mgati ya Idisanduku da Lagano,
kamba MNDEWA viyamulagize Musa, giladi sam-
biibanangike.
35 Waislaeli waja mana mkipigiti cha milao ma-
longo mane, mbaka viwavikile muisi ya Kanaani,
ako kuwalondigwe kukala.
36 Pishi malongo mabili galinga na efa imwe.

17

Mazi Kulawa Mdibwe
(Mhet. 20:1-13)

1 Waislaeli wose wahalawa Muluwala lwa
Sini wotembela kulawa hanhu hamwe mbaka
hayagwe kamba MNDEWA viyawalagize, wa-
chola kwika ng'hambi Lefidimu, ila hanhu haja
hakalabule mazi ga kung'wa.
2 Avo Waislaeli waibamilila na Musa, wolonga,
“Tugwelele mazi tung'we.”
Musa kawalongela, “Habali muibamilila na
nie? Habali mumgeza MNDEWA?”
3 Ila wanhu wakala na ng'hilu ng'hani na
wagendelela kuibamilila na Musa. Walonga,
“Habali utulavile muisi ya Misili, giladi utukome
na ng'hilu, tweye na wanetu na wang'onyo zetu?”
4 Avo Musa kamulililila MNDEWA, yolonga, “Ni-
watendeze wanhu wano? Wa mmabehi kunitoa
na mibwe giladi wang'home.”
5 MNDEWA kamulongela Musa, “Genda hau-
longozi wa wanhu. Wasole wavyele kidogo wa
Islaeli wachole hamoja na gweye, na uisole ija
ifimbo yuutoele mazi ga Lwanda lwa Naili.
6 Nie nokwima haulongozi wako behi na
idibwe haja Holebu.* Ditoe idibwe, na mazi
golawa mdibwe hijo, na wanhu wong'wa.” Musa
katenda avo haulongozi wa wavyele wa Wais-
laeli.
7 Musa kahakema hanhu haja Masa kwav-
ija Waislaeli waibamilila na MNDEWA, na ka-
hakema hanhu haja Meliba kwavija wamgeza
MNDEWA. Walonga, “MNDEWA ka hamoja na
tweye ama vilihi?”

Ng'hondo na Waamaleki

* **17:6 *Holebu*** dijo twaga diyagwe da *Gongo da Sinai.*

8 Waamaleki wachola kuwavamhila Waislaeli
ako Lefidimu.
9 Musa kamulongela Yoshua, “Sagula wambi-
galo mchole mkagombe na Waamaleki, na mayo
nokwima uchana hainhembeti ya ikigongo na
fimbo ya Mulungu mumkono wangu.”
10 Avo Yoshua katenda kamba Musa viyamu-
longele, kachola kugomba na Waamaleki, kuno
Musa, Haloni, na Huli wachola uchana hainhem-
beti ya ikigongo.
11 Kipigiti Musa viyagenule uchana makono
gake, Waislaeli wahuma, ila viyagabwezile hasi
makono gake, Waamaleki wahuma.
12 Makono ga Musa vugadonhile, Haloni
na Huli wasola dibwe na kudika hasi yake
yadikalile. Wagenuliza makono ga Musa, imwe
ng'ambu ino na iyagwe ng'ambu iyagwe. Avo
makono gake gagangamala mbaka ichungulo.
13 Avo Yoshua kawahuma Waamaleki.
14 Abaho MNDEWA kamulongela Musa,
“Zandike mbuli zino mkitabu ziwe ng'humbukila.
Mulongele Yoshua kamba nowabananga
Waamaleki muisi.”
15 Avo Musa kazenga kilingo cha kulavila nhosa
na kukikema, “MNDEWA iyo Bendela Yangu.”
16 Musa kalonga, “Mkono winula bendela
ya Mulungu, MNDEWA kotenda ng'hondo na
Amaleki kulawa mulelo umwe mbaka uyagwe.”

18

Yeslo Komtembelela Musa

1 Yeslo, mkulu wa nhambiko wa isi ya Midiani,
tata mkwe wa Musa, kahulika kila kinhu MN-
DEWA Mulungu kiyawatendele Musa na wanhu
zake Waislaeli kipigiti viyawalavile muisi ya Mis-
ili.
2 Avo Yeslo kachola ha Musa hamoja na
Sipola mtwanzi wa Musa, ayo Musa yakalile
yam'bwezile kumwake Yeslo,
3 hamoja na wanage wabili wambigalo.
Mwana imwe kakala yokemigwa Gelishom,*
kwavija mkipigiti Musa viyakalile Midiani kakala
yalongile, "Nie nikala muhenza muisi ya uhenza."
4 Mwanage wa ikabili kakala yokemigwa
Eliezeli†, kwavija Musa kalonga, "Mulungu wa
tataangu iyo yanitazile, kanikombola kulawa
mdizele da Falao."
5 Yeslo hamoja na wanage Musa na mt-
wanzi wake Musa, wamcholela Musa kuluwala
kuyakalile yekile ng'hambi yake behi na idigongo
da Mulungu.
6 Kamgalila usenga Musa, kamulongela, "Nie,
Yeslo, nokwiza kumwako, hamoja na mtwanzi
wako na wanago wabili."
7 Avo Musa kachola kum'bokela tata mkwe
yake, kafugama mavindi na kamnonela. Wail-
amsa abaho wachola mdihema da Musa.
8 Musa kamulongela Yeslo kila kinhu MN-
DEWA kiyatendile ha Falao na ha Wamisili sama
ya Waislaeli, mbuli zose ndala ziwaiting'hanile
mnzila, na vija MNDEWA viyawakombole.

---

* **18:3** Twaga da ***Gelishom*** dilinga na ulonzi wa Kieblania uli na nhegulo ya *muhenza hiko.* † **18:4** Mkieblania ***Eli*** nhegulo yake *Mulungu wangu,* na ***Ezeli*** nhegulo yake *kutaza.*

9 Yeslo viyahulike vinhu vose vinogile
MNDEWA viyawatendele Waislaeli avija
viyawakombole kulawa mmakono ga Wamisili,
kanogelwa ng'hani,
10 kalonga, “Yayenzigwe MNDEWA, yawakom-
bole mweye kulawa mmakono ga Wamisili na
ga Falao. Yayenzigwe MNDEWA, yawakombole
wanhu zake kulawa muunyakadala.
11 Sambi novitanga kamba, MNDEWA iyo
mkulu kubanza miungu yose, kwavija kawakom-
bola Waislaeli kulawa ha Wamisili wene matopa.”
12 Abaho Yeslo kamulavila Mulungu nhosa ya
kulukuza na nhosa ziyagwe, na Haloni keza
hamoja na wavyele wose wa Islaeli kuja mandia
hamoja na Yeslo haulongozi wa Mulungu.

Kusaguligwa kwa Walamula (Ng'humb. 1:9-18)

13 Zua da ikabili Musa kasola nafasi yake
kamba mulamula wa wanhu, na wanhu
wamzunguluka songela imitondo mbaka
ichungulo.
14 Kipigiti Yeslo viyagawene gaja gose Musa
gayawatendele wanhu, kalonga, “Choni kino chu-
uwatendela wanhu? Habali utenda gano gose
gweye wiyeka, na wanhu wano wose wokuzun-
guluka gweye songela imitondo mbaka ichun-
gulo?”

15 Musa kamulongela Yeslo, “Kwavija wanhu
wokwiza kumwangu na kuuza gaja goyolonda
Mulungu.

16 Wanhu wahawa na ngomba yoyose, woigala
kumwangu, na nie nowalamula wanhu hiwo, na
nowalongela ndagizi na malagizo ga Mulungu."
17 Yeslo kamulongela Musa, "Kinhu chuutenda
hakinogile.
18 Kweli koidonheza mwenyego, moidonheza
mose, gweye na wanhu wano wali hamoja na
gweye. Sang'hano ino ng'hulu ng'hani kumwako,
hudaha kuisang'hana gweye wiyeka.
19 Nitegeleze nie. Nie nokugwelela masala,
na Mulungu kowa hamoja na gweye. Wime
haulongozi wa Mulungu sama ya wanhu wose,
na gweye kozigala mbuli zao kumwake.
20 Gweye uwafundize ndagizi za Mulungu,
kowapetela vija vowolondigwa kukala, na kija
chowolondigwa kutenda.
21 Sagula wanhu wali na udaho kulawa
mmwanza wa wanhu wose, wanhu womdumba
Mulungu, wanhu walibule uzenzeleganye, na
awo wokwihilwa kulava ama kubokela hela
za uzenzeleganye. Uwasagule wawe vilangizi
wa wanhu alufu, wanhu mia, wanhu malongo
matano, na wanhu longo dimwe.
22 Hewo wosang'hanika kamba walamula
wa wanhu mkipigiti chose, kila mbuli ngaga
woigala kumwako, ila mbuli ibuhile woilamula
hewo wenyego. Avo vobuha kumwako kwavija
wosangila kulamula mbuli hamoja na gweye.
23 Kamba uhatenda vino, kamba viyalagize
Mulungu, huidonheza, na wanhu wano wose
wochola mzikae zao kuno mbuli zao zimalile."
24 Musa kamtegeleza Yeslo na kutenda gose
gayalongile.

25 Musa kasagula wanhu wali na udaho kulawa
mwa Waislaeli wose, na kuwatenda kuwa vilan-
gizi, wawe wakulu wa madale ga wanhu alufu,
wanhu mia, wanhu malongo matano, na wanhu
longo dimwe.
26 Na hewo wasang'hanika kamba walamula
wa wanhu m'vipigiti vose, mbuli ngaga wazigala
ha Musa, ila mbuli zibuhile wazilamula hewo
wenyego.
27 Abaho Musa kamulaga Yeslo, na Yeslo kab-
wela muisi yake mwenyego.

19

Waislaeli Mdigongo da Sinai

1-2 Wanhu wa Islaeli walawa Lefidimu, na
mdizua da ichanduso da mulenge wa ikadatu
songela viwalawile muisi ya Misili, wavika Mu-
luwala lwa Sinai. Hanhu haja weka ng'hambi
hasi ya Idigongo da Sinai.
3 Musa kakwela uchana kuiting'hana na Mu-
lungu.

MNDEWA kamkema kulawa mdigongo na ku-
longa, “Kino kicho chondauwalongele Waislaeli,
lukolo lwa Yakobo,
4 ‘Mweye wenyego muchona kija kiniwaten-
dele Wamisili, na vija viniwapapile mweye
kamba kimhungu viyowapapa wanage mzim-
bawa, na kuwagala kumwangu.
5 Kamba muhanitegeleza na kudigoga lagano
jangu, mweye mowa wanhu zangu mwenyego
mmwanza wa wanhu wose wali muisi. Kwavija
isi yose yangu nie,

6 mweye mowa wanhu zangu, undewa wa
wakulu wa nhambiko, na undewa ung'alile.' Zino
zizo mbuli zondauwalongele Waislaeli."

7 Avo Musa kabwela, kawakema wavyele wa
wanhu, na kuwalongela mbuli zose MNDEWA
ziyamulagize.
8 Wanhu wose wedika, walonga, "Totenda
kila kinhu MNDEWA kiyalongile." Avo Musa
kamulongela MNDEWA mbuli ziwalongile waja
iwanhu.
9 MNDEWA kamulongela Musa, "Nokwiza
kumwako mdiwingu titu, giladi wanhu wahulike
vondanilonge na gweye, na kusongela sambi na
kugendelela, wakutogole."

Abaho Musa kamulongela MNDEWA mbuli ziwalongile iwanhu,
10 na MNDEWA kamulongela Musa, "Genda ha
wanhu ukawalongele lelo na mayo waing'alize,
na wasuluze vivalo vao.
11 Waisasale sama ya zua da ikadatu, kwavija mdizua hijo nie, MNDEWA, nohumuluka
Mdigongo da Sinai hameso ga wanhu wose.
12 Ika mbaka kuzunguluka idigongo, na uwalongele, 'Teganyeni sambimkwele uchana ya
idigongo ama kukwasa haja hajotele. Munhu
yoyose yondayadikwase idigongo kolondigwa
yakomigwe.
13 Kotoigwa na mabwe ama kuhomigwa
na misale, haduhu mkono wondaumkwase.
Munhu ama mng'onyo yondayadikwase idigongo
kokomigwa.' Ila mhalati ihatoigwa, wanhu wose
wolekigwa wadikwenhukile idigongo."

14 Avo Musa kahumuluka kulawa mdigongo
na kuwalongela wanhu waing'alize, na hewo
watenda kamba Musa viyawalongele. Na vivija
wavisuluza vivalo vao.
15 Abaho kawalongela, “Isasaleni sama ya zua
da ikadatu, na sambimuwase na watwanzi.”
16 Imitondo zua da ikadatu kukala na midumo
na mimwemwe, wingu titu uchana ya idigongo,
na dizwi kulu da mhalati. Wanhu wose wakalile
haja hana ing'hambi wagudema.
17 Abaho Musa kawalava iwanhu kulawa
mng'hambi giladi waiting'hane na Mulungu.
Wema hasi ya idigongo.
18 Gongo da Sinai digubikwa na yosi, kwavija
MNDEWA kahumuluka uchana ya idigongo kuno
yali mgati ya umoto. Yosi dikwela uchana kulawa
Mdigongo kamba yosi da tanuli, na gongo jose
ditigisika ng'hani.
19 Dizwi da imhalati vudibanzile kongezeka
ng'hani, Musa kalonga, na Mulungu kamwidika
mkuduma.
20 MNDEWA viyahumuluke uchana ya Idigongo
da Sinai, kamkema Musa uchana ya dija
idigongo, na Musa kakwela uchana ya idigongo.
21 Abaho MNDEWA kamulongela Musa, “Hu-
muluka hasi ukawazume wanhu, sambiwaloke
imbaka giladi weze kunyona nie. Kamba waha-
tenda avo, wanhu bwando wodanganhika.
22 Hata wakulu wa nhambiko, awo wonikwen-
hukilaga, waibagule sama yangu nie, ama sio,
nowabananga.”
23 Musa kamulongela MNDEWA, “Wanhu wano
hawadaha kukwela na kwiza kuno uchana ya
Idigongo da Sinai kwavija gweye mwenyego

kutuzuma ulonga, 'Ikeni mbaka kuzunguluka idigongo giladi mditende ding'ale.' "

24 MNDEWA kamulongela, "Humuluka hasi ukamsole Haloni wize nayo. Ila wakulu wa nhambiko na wanhu wayagwe sambiuwaleke weze uchana kunili nie, ama sio, nowabananga."
25 Avo Musa kahumuluka hasi hawakalile iwanhu na kawalongela gose gayalongeligwe na MNDEWA.

20

Ndagizi Longo Dimwe
(Ng'humb. 5:1-21)

1 Mulungu kazipeta mbuli zino zose, kalonga,
2 "Nie iyo MNDEWA Mulungu wako, nikulavile muisi ya Misili, ako kuukalile nyakadala.
3 "Sambiuwe na miungu iyagwe ila nie.
4 "Sambiuitendele wegu dilingile na kinhu chochose cha uchana kuulanga ama kili hasi muisi, ama kili mmazi hasi ya isi.
5 Sambiuvifugamile mavindi ama kuvitambikila, kwavija nie, MNDEWA Mulungu wako, nna wivu, nowatagusa wana sama ya vilozo va watata zao mbaka mulelo wa ikadatu na mulelo wa ikane wa awo wanihile nie.
6 Ila nodilagusa noge jangu dilekile kuhuha ha maalufu ga milelo ya awo woninogela nie na kugagoga malagizo gangu.
7 "Sambiudikeme twaga da MNDEWA Mulungu wako mmbuli zihile, kwavija MNDEWA haleka kumtagusa munhu yoyose yodikema twaga jake mmbuli zihile.

8 “Dikumbukile Zua da Mhumulo na udibagule sama yangu nie.
9 Tenda sang'hano zako zose mmazua sita.
10 Ila mdizua da saba sambiutende sang'hano yoyose kwavija dino dijo Zua da Mhumulo da nie, MNDEWA Mulungu wako. Mdizua dino munhu yoyose sambiyasang'hanike, gweye mwenyego, mwanago wa kimbigalo ama wa kitwanzi, nyakadala wako wa kimbigalo ama wa kitwanzi, wang'onyo zako, ama wahenza wali muisi yako.
11 Kwavija mkipigiti cha mazua sita, nie nilumba isi, ulanga, bahali, na vinhu vose vikala himo, ila mdizua da saba nihumula. Avo nidimoteza Zua da Mhumulo na nidibagula sama yangu nie.
12 “Wahishimile tataako na mamaako, giladi ukale kipigiti kitali muisi inikugwelela nie, MNDEWA, Mulungu wako.
13 “Sambiukome.
14 “Sambiutende ugoni.
15 “Sambiwibe.
16 “Sambiumulavile usindila wa uvwizi munhu yali behi nagwe.
17 “Sambiusulukile ng'anda ya munhu yali behi nagwe, ama mtwanzi wake, ama nyakadala wake wa kitwanzi ama wa kimbigalo, ng'ombe wake ama mhunda wake, ama kinhu chochose kiyalinacho.”

Wanhu Wodumba

18 Wanhu viwahulike mdumo na dizwi da imhalati na kuwona ulumwemwe na yosi dilawa

mdigongo, wagudema na kona bwembwe, wema kutali.
19 Wamulongela Musa, “Longa na tweye gweye
mwenyego, na tweye tokutegeleza. Ila Mulungu sambiyalonge na tweye, bule todanganhika.”
20 Musa kawalongela, “Sambimdumbe, kwavija
Mulungu keza kuwageza mweye giladi mweye mumdumbe heyo na sambimtende vilozo.”
21 Ila wanhu wagendelela kukala kutali kipig-
iti Musa viyakalile yodikwenhukila idiziza, kuja kuyakalile Mulungu.

Ndagizi za Kilingo cha Kulavila Nhosa

22 MNDEWA kamulongela Musa, “Walongele
Waislaeli mbuli zino, ‘M'vona wenyego nie vinilongile na mweye kulawa kuulanga.
23 Sambimtende minyago ya madini ga feza
ama zahabu na kuitambikila kamba vumunitambikila nie.
24 Munitendele kilingo cha kulavila nhosa, mki-
tende na ulongo. Munilavile ng'hondolo zenu na ng'ombe zenu na menhe zenu kamba nhosa za kulukuza na nhosa za tindiwalo. Zengeni kilingo changu cha kulavila nhosa hanhu hohose haniwasagulile mweye munitambikile nie, na nie nokwiza na kuwamoteza.
25 Kamba muhanizengela kilingo cha kulav-
ila nhosa cha mabwe, sambimzenge na mabwe gasongoligwe, kwavija vija ivinhu va kusongolela vokinyolodosa ikilingo cha kulavila nhosa.
26 Sambiwike ngwandala kipigiti uhazenga
kilingo cha kunilavila nhosa, giladi mwazi wako sambiwoneke kipigiti vondaukikwenhukile ikilingo.’ ”

21

Golondigwa Kuwatendela Nyakadala (Ng'humb. 15:12-18)

1 MNDEWA kamulongela Musa, “Gano gago
malagizo gondauwagwelele wanhu zangu.
2 Kamba uhamgula nyakadala mbigalo wa
Kieblania, yakusang'hanikile mkipigiti cha milao
sita. Ila mmulao wa saba yalekesigwe yachole,
bila kuliha kinhu chochose.
3 Kamba kakala yezile yeiyeka, kolondigwa ya-
chole yeiyeka. Ila kamba kipigiti viyezile kakala
na mtwanzi, kolondigwa yachole na mtwanzi
wake.
4 Na kamba mndewa wake yahamsolela mt-
wanzi, na ija imtwanzi yahamulelela wana wa
kitwanzi na wa kimbigalo, avo ija imtwanzi
na waja iwana wowa wa ija imndewa, na ija
inyakadala yachole yeiyeka.
5 Ila kamba ija inyakadala yahalonga,
‘Nimnogela mndewa wangu, mtwanzi wangu,
na wanangu, silonda kusegela na kuwa munhu
yailegehe,’
6 avo mndewa wake yamsole yamgale haulon-
gozi wa Mulungu. Abaho yamgale hana ulwivi
ama hana umuhimili wa ulwivi, na mndewa
wake yamtoge gwiti jake na shindano. Abaho
komsang'hanikila mndewa wake mkipigiti chose
cha ugima wake.
7 “Munhu yahamguza mndele wake yawe
nyakadala, heyo hasegela na kuwa munhu yai-
legehe kamba viili ha nyakadala wa kimbigalo.
8 Kamba mndele ija hamnogela mndewa wake,
ayo iyamsagule yawe mtwanzi wake wa kunze,

kolondigwa yaguzigwe ha tata wa ija imndele. Ila mndewa wake kabule udaho wa kumguza ha munhu muhenza, kwavija mndewa iyo yamtendele uzenzeleganye.

9 Ila kamba komsagula yawe mwehe wa mwanage, kolondigwa yamtende kamba mndele wake mwenyego.

10 Kamba munhu yamsolile nyakadala kuwa mtwanzi wake wa kunze, yahalonda kusola mtwanzi iyagwe, kolondigwa kugendelela kumgwelela ija imtwanzi wake wa kunze wa ichanduso ija inyakadala, kiasi kikija cha mandia, vivalo, na uwaso.

11 Na kamba hamtendela vinhu vino vidatu, ija imtwanzi kodaha kusegela bila maliho gogose."

Mbuli ya Kulumiza Wanhu

12 Mulungu kagendelela kulonga, "Munhu yoyose yondayamtoe na kumkoma miyage, na heyo yakomigwe.

13 Ila kamba hatendile giladi, ila galawilila sama ya manogelwa ga Mulungu, kolondigwa yakimbilile hanhu hondanikulongele.

14 Ila kamba munhu yoyose yahamkoma miyage giladi, hata kamba yahakimbilila hana ikilingo cha kulavila nhosa, yakwekwesigwe yalavigwe hana ikilingo cha kulavila nhosa abaho yakomigwe.

15 "Munhu yoyose yondayamtoe tataake ama mamaake, yakomigwe.

16 "Munhu yoyose yondayam'vamhile miyage, na kumgala hanhu bila kulonda, ihawa kamguza

ama kang'hali mmakono gake, kolondigwa yakomigwe.
17 “Munhu yoyose yondayamdukumize tataake ama mamaake, kolondigwa yakomigwe.
18 “Wanhu wabili wahagomba na imwe yaham-toa miyage na dibwe ama ng'honde na hadan-ganhike, ila kamtenda ija yatoigwe yalumwe na kuwasa mulusazi,
19 na abaho kona vinogile na kulawa hanze kabili kuno yotembelela fimbo, ija yamtoile hata-gusigwa ila kolondigwa yamulihe ija yalumile sama ya kipigiti kija kipotele kipigiti viyakalile mulusazi, na yamuguze mbaka vondayahone.
20 “Kamba munhu yahamtoa na lubiki nyakadala wake wakitwanzi ama wakimbigalo, na ija inyakadala bahaja kadanganhika, ija imunhu kolondigwa yatagusigwe.
21 Ila kamba ija inyakadala hadanganhike mdizua dimwe ama mabili, ija mwene inyakadala hatagusigwa, kwavija kamtoa nyakadala wake mwenyego.
22 “Kamba wambigalo wabili wogomba na kumkunhiza mtwanzi yali na inda na kutenda inda yake ilawe bila kumulumiza, ija yamkun-hize kolondigwa yatozigwe kiasi chochose choy-olonda mbigalo wa ija imtwanzi, sambiibanze vija mulamula vondayalonge.
23 Ila kamba ihalawilila ija imtwanzi kalu-mizwa na mkunhizo uja, avo ija yamulumize kolondigwa yamulihe ija imtwanzi ugima kwa ugima,
24 siso kwa siso, zino kwa zino, mgulu kwa mgulu, mkono kwa mkono,

25 kulukuza kwa kulukuza, kilonda kwa kilo-
nda, na mkubulo kwa mkubulo.
26 “Kamba munhu yahamtoa msiso nyakadala
wake wa kitwanzi ama wa kimbigalo na kudi-
tula, avo ija imunhu kolondigwa yamuleke ija
inyakadala yachole, na kuwa munhu yailegehe,
kudilihila siso jake.
27 Na kamba munhu yahamtoa na kuding'ola
zino da nyakadala wake wakitwanzi ama wakim-
bigalo, avo ija imunhu kolondigwa yamuleke ija
inyakadala yachole na kuwa munhu yailegehe
kudilihila zino jake.

Ndagizi za Wene Mali

28 “Kamba ng'ombe yahamuhoma munhu
mbigalo ama mtwanzi na mhembe zake na
kumkoma, ija ing'ombe kolondigwa yatoigwe
na mibwe mbaka yadanganhike, na nyama
yake sambiidigwe, ila ija imwene ng'ombe
sambiyatagusigwe.
29 Ila kamba ng'ombe ija kakala na nzoela
ya kuwahoma wanhu na mhembe zake, na
mwene ng'ombe kakala yalongeligwe ila ham-
fungile ng'ombe wake, abaho ija ing'ombe
kamkoma munhu mtwanzi ama mbigalo, ija
ing'ombe kolondigwa yatoigwe na mibwe mbaka
yadanganhike. Na ija mwene ng'ombe vivija
yakomigwe.
30 Ila mwene ng'ombe yahalondigwa kuliha
hela giladi yaukombole ugima wake, kolondigwa
yalihe kiasi chochose kilondigwa.
31 “Ndagizi ino vivija yosang'hanika ihawa
ng'ombe yahamkoma mmhale ama mndele.

32 Kamba ng'ombe yahamuhoma na mhembe
nyakadala wakimbigalo ama wakitwanzi, ija
mwene ng'ombe kolondigwa yamulihe mwene
nyakadala vidanga malongo madatu va madini
ga feza, na ija ing'ombe yatoigwe na mabwe
mbaka yadanganhike.
33 “Kamba munhu yahaleka kudigubika
kolongo, ama yahahimba kolongo na kuleka
kudigubika, na ng'ombe ama mhunda
yahalagalila mgati yake,
34 ija mwene idikolongo kolondigwa yamulihe
mwene imhunda ama mwene ing'ombe, na ija
imng'onyo yadanganhike kowa wa munhu ija
mwene idikolongo.
35 “Kamba ng'ombe wa munhu imwe ya-
hamulumiza ng'ombe wa munhu iyagwe na ku-
danganhika, wanhu wano wabili wolondigwa
kumguza ing'ombe yali mgima na kuigolela
zihela, na vivija ija ing'ombe yadanganhike
waigolele nyama yake.
36 Ila kamba ija ing'ombe kakala na nzoela ya
kuwahoma wayage na mhembe, ila ija mwene
ng'ombe hamfungile, basi ija mwene ng'ombe
yamkomile miyage kolondigwa yalihe ng'ombe
mgima sama ya ng'ombe ija yadanganhike, na ija
ing'ombe yadanganhike kowa wake heyo.”

22

Ndagizi Mmbuli ya Maliho

1 “Kamba munhu yeheba ng'ombe ama
ng'hondolo na kumchinja ama kumguza, ija
im'bavi kolondigwa yalihe ng'ombe watano

sama ya ng'ombe imwe, na ng'hondolo wane sama ya ng'hondolo imwe.

2 Kamba m'bavi yahagogigwa ikilo yobomola giladi yengile mng'anda, abaho katoigwa na kudanganhika, ija yamtoile hatendile kilozo cha kukoma.
3 Ila yahakala mbaka zua disonga kulawa kileka yamkome, munhu hiyo kana kilozo cha kukoma.

“M'bavi yagogigwe kolondigwa yalihe vinhu vose viyebile. Kamba hadahile kuliha, kolondigwa yaguzwe kamba nyakadala kulihila ubavi wake.
4 Ila ija imng'onyo ihawa ng'ombe ama mhunda ama ng'hondolo yahavikigwa yali mgima mdidale da ija im'bavi, kolondigwa yalihe wang'onyo wabili sama ya mng'onyo imwe iyebile.

5 “Kamba munhu yahawachunga wang'onyo zake mumgunda ama mumgunda wake wa zabibu, abaho ija imunhu kawaleka wakaje vakuja mumgunda wa munhu iyagwe, avo ija mwene wang'onyo kolondigwa yalihe vakuja vinogile kulawa mumgunda wake ama kulawa mumgunda wake wa mizabibu.

6 “Kamba munhu yahasoma moto mumgunda wake na uja umoto ulokela mmijani na kwingila mumgunda wa munhu iyagwe na kulukuza vakuja havinasengigwa ama visengigwe, ama mgunda wose, ija yasomile umoto kolondigwa yalihe vinhu vose vilukule.

7 “Kamba munhu yahamgwelela miyage hela ama vinhu giladi yamwikile, abaho vibigwa ku-

lawa muing'anda ya ija yekile, kamba ija im'bavi yahagogigwa, kolondigwa yalihe mianza mibili.
8 Ila kamba ija im'bavi hagogigwe, avo mwene ng'anda kolondigwa yagaligwe haulongozi wa Mulungu yakaloleswe kamba heyo iyo yasolile vinhu va miyage ama sio.
9 “Mbuli yoyose ya mbamila ihalawilila hagatigati ya wanhu wabili wogombela ng'ombe, mhunda, ng'hondolo, vivalo, ama vinhu vovose viyagwe vipotele, kila munhu yahalonga, ‘Kinhu kino changu nie.’ Mbuli ya wabili wano yogaligwa haulongozi wa Mulungu. Munhu yondayoneke na Mulungu kamba kahonyela komuliha miyage mianza mibili.
10 “Kamba munhu imwe yahamgwelela miyage mhunda, ng'ombe, ng'hondolo, ama mng'onyo yoyose iyagwe yamfugile, na ija imng'onyo yahadanganhika, kalumila, ama kebigwa, bila koneka na munhu,
11 wanhu wano wabili wokiiduila haulongozi wa MNDEWA, giladi yoneke kamba ija imunhu yagweleligwe imng'onyo hasolile mng'onyo wa miyage. Ija mwene imng'onyo kolondigwa yatogole ulamuzi uno, na haduhu maliho golondigwa galihigwe.
12 Ila kamba ija imng'onyo kebigwa kulawa mmakono ga ija imunhu yagweleligwe imng'onyo, avo ija yagweleligwe imng'onyo kolondigwa yamulihe ija mwene imng'onyo.
13 Kamba ija imng'onyo kagogigwa na mng'onyo wa kumuhulo, avo vija visigale kulawa ha ija imng'onyo yagogigwe, vigaligwe viwe kamba usindila. Na haduhu maliho

gondagatendeke sama ya mng'onyo yagogigwe
na mng'onyo wa kumuhulo.
14 “Kamba munhu yahapula mng'onyo ku-
lawa ha miyage abaho ija imng'onyo kalumila
ama kadanganhika kipigiti mwene mng'onyo yali
haduhu, ija imunhu yampulile kolondigwa yal-
ihe.
15 Ila kamba mwene mng'onyo kakala baho
kipigiti gano vugalawilile, haduhu maliho gonda-
gatendeke. Kamba ija imng'onyo kakodigwa,
basi ija ihela yaakodiligwe yolihila ija imng'onyo
yalumile ama yadanganhike.

Malagizo ga Ukazi

16 “Kamba munhu yahamulonda mhambe yal-
ibule mkasano na kuwasa nayo, kolondigwa
yalave hela, yafunge pamvu giladi yawe mwehe
wake.
17 Ila kamba tata wa ija imhambe yahalema
mwanage sambiyasoligwe na heyo, avo ija
imunhu kolondigwa yalihe kiasi kikija cha hela
za kufunga pamvu.
18 “Sambiumuleke mtwanzi muhawi yawe
mgima.
19 “Munhu yoyose yondayamuwase mng'onyo,
yakomigwe.
20 “Munhu yoyose yolava nhosa ha miungu
yoyose iyagwe na si ha MNDEWA yadanganhike.
21 “Sambiumtendele gehile ama kumonela
muhenza, kwavija gweye vivija kukala muhenza
muisi ya Misili.
22 Sambiumtendele gehile kizuka yoyose ama
mkiwa.

23 Kamba uhawatendela gehile, wahanilililila
nie, nokitegeleza kililo chao.
24 Lusango lwangu lokwinuka, na nie
nowakoma mweye na zele, na watwanzi zenu
wowa vizuka na wana zenu wowa wakiwa.
25 “Kamba uhamkalizi hela imwe wa wanhu
zangu ayo yali mkumbulu, sambiutende kamba
vowotendaga wakalizi hela, sambiulonde hela
ibanzile kumwake.
26 Kamba uhasola kivalo cha munhu wako
wa habehi kiwe kamba zamana, kolondigwa
um'bwezele kipigiti zua hadinakuswa,
27 kwavija siku miyago kicho kivalo chake
choyotamanila kuigubika ikilo. Kamba humb-
wezele, miyago koigubika choni? Kamba humb-
wezele na heyo yahanilililila nie, nokitegeleza
kililo chake kwavija nie nna bazi.
28 “Sambiumulonge vihile Mulungu, ama kum-
dukumiza mkulu wa wanhu zako.
29 “Sambiukawe kulava malimbuko kulawa
mdivai, mavuta, na vinhu vako vose vuuhunile.

“Wana zenu wa kimbigalo wa udele, ungwelele
nie.
30 Vivija ungwelele nie wana mbigalo wa udele
wa ng'ombe zako, ng'hondolo zako, na menhe
zako. Uwaleke wakale na wamama zao mmazua
saba, abaho ungwelele nie mdizua da nane.
31 “Mweye mowa wanhu zangu mng'alile, avo
sambimje nyama ya mng'onyo yakomigwe na
mng'onyo wa kumuhulo. Wasileni umbwa.

23

Bazi na Kuwabule Uzenzeleganye

1 “Sambiubwililise mbuli za uvwizi. Sam-
biuilumbe na munhu mwene vilozo kulava
usindila wa uvwizi.
2 Sambiuilumbe na dale da wanhu mkutenda
gehile. Uhalava usindila hana ibalaza, sam-
biugolowanye na kuilumba na dale da wanhu
bwando giladi kuigubikiza ikweli.
3 Sambiulaguse bazi ha munhu sama ya ukum-
bulu wake kipigiti yahagaligwa muibalaza.
4 “Kamba uhamona ng'ombe ama mhunda wa
mdumuka wako kaga, m'bweze ha mwenyego.
5 Kamba uhamona mhunda wa munhu yok-
wihila gweye kagwa hasi na bahasha jake kum-
gongo, sambium'bite, ila wime umtaze kumwin-
ula mhunda wake.
6 “Sambiuigolowanye ikweli ihawa mkumbulu
yali mmwanza wa wanhu zako yahagaligwa
kuna ibalaza.
7 Sambiuwagale wanhu kukitala mmbuli za
uvwizi, na sambiuwakome wanhu walibule
vilozo na walibule uzenzeleganye, kwavija nie
simgela kumgongo munhu yoyose yotenda mbuli
zihile.
8 Sambiubokele hongo, kwavija hongo
dowagela umbugumbugu awo wolola na
kuzigolowanya mbuli za wanhu walibule
uzenzeleganye.
9 “Sambiumgaze muhenza, kwavija mweye
wenyego movitanga vija voyogelegeza muhenza,
kwavija na mweye mkala wahenza muisi ya
Misili.

Mulao wa Saba na Zua da Saba

10 “Mkipigiti cha milao sita kohanda mgunda
wako na kohuna vakuja vako.

11 Ila mmulao wa saba uuleke umgunda uhu-
mule sambiuulime. Avo wakumbulu kulawa
mmwanza wa wanhu zako wapate vakuja ku-
lawa himo, na vija visigale wang'onyo wa ku-
muhulo waje. Utende vivo mumgunda wako wa
mizabibu na mumgunda wako wa mizaituni.
12 “Mazua sita, sang'hana sang'hano zako,
ila mdizua da saba sambiusang'hanike, giladi
ng'ombe wako na mhunda wako wahumule, na
nyakadala wavumbuke mng'anda yako hamoja
na wahenza wahumule.
13 “Gategeleze goya gano gose ganikulongele,
sambiuitambikile miungu iyagwe, hata matwaga
gao sambiugatambule.

Sona Ndatu Ng'hulu
(Kuh. 34:18-26; Ng'humb. 16:1-17)

14 “Mianza midatu mkila mulao konitendela
lusona.
15 Utende Lusona lwa Mikate Ilibule Mela,
mmazua saba uje mikate ilibule mela kamba vu-
nikulagize. Zitende mbuli zino mkipigiti kikigwe,
muna umulenge wa Abibu, kwavija uno uwo
umulenge umulawile muisi ya Misili. Munhu
sambiyeze haulongozi wangu bila kinhu.
16 “Tenda lusona lwa kuhuna malimbuko ga
vakuja vuuhandile mumgunda wako.
“Abaho tenda lusona lwa vizewe kipigiti
uhagela kukano vakuja vako kulawa mumgunda
wako kipigiti cha msimu wa kumambukiza
kuhuna vakuja venu.
17 Wambigalo wose weze haulongozi wa MN-
DEWA Mulungu mianza midatu mkila mulao
kutambika.

18 "Sambimunilavile nhosa ya mulopa wa
wang'onyo wachinjigwe hamoja na mikate
igeligwe mela. Mavuta ga wang'onyo galavigwe
nhosa kipigiti cha lusona lwangu sambigasigale
mbaka imitondo iyagwe.

19 "Vakuja vinogile ng'hani va malimbuko va
mgunda wako uvigale kung'anda yangu nie, MN-
DEWA Mulungu wako.

"Sambiumtogose mwanamenhe mmatombo ga
mamaake.

Vilagano na Ndagizi

20 "Nomtuma msenga wangu wa kuulanga
yakulongole, giladi yakwimilize mnzila na yawa-
gale hanhu hanisasale.
21 Mtegelezeni na mgagoge gaja goyowalon-
gela. Sambimumdulukile, heyo haugela kum-
gongo udulu wenu kwavija nie iyo nimtumile
heyo.
22 Ila kamba muhamtegeleza goya na ku-
gatenda gose gonilonga, nie nowa mdumuka
ha wadumuka zenu, na nowabamilila awo
wokubamilila gweye.
23 Msenga wangu wa kuulanga kowalongola na
kuwagala muisi ya Waamoli, Wahiti, Wapelizi,
Wakanaani, Wahivi, na Wayebusi, na nie nowa-
bananga.
24 Sambiufugame mavindi na kuinamila
mbaka hasi haulongozi wa miungu yao ama
kuitambikila ama kutenda viilonda miungu yao,
ila uibanange na kuitula vidangavidanga miguzo
yao ya mibwe yowoitambikila.

25 Nitambikileni nie, MNDEWA Mulungu wenu,
na motelo zangu zowa mmandia genu na mmazi.
Nowasegezela vitamu kulawa kumwenu,
26 na haduhu hata mtwanzi imwe inda yake
yondailawe ama yondayawe mgumba. Noku-
tenda ukale milao bwando.
27 “Nogala bwembwe haulongozi wenu, na
kuwatenda wadumuka zenu wondawawezile
wazanywe ng'hani. Abaho nowatenda hewo
wahinduke kuchugu na kuwakimbila mweye.
28 Nogala midondola haulongozi wenu
yondaiwawinge Wahivi, Wakanaani, na Wahiti
wasegele mnzila yako.
29 Siwawinga mkipigiti cha mulao umwe
kwavija kamba nihatenda avo, isi yowa
bule munhu na wang'onyo wa kumuhulo
wokongezeka ng'hani na kuwavamhila.
30 Nowawinga kidogokidogo, mbaka mweye
vondamongezeke abaho nowagwelela isi yenu.
31 Nokwikila mbaka zako kulawa Kuibahali
Ndung'hu mbaka kuibahali ya Wafilisti na
kulawa muluwala mbaka Kulwanda lwa Yuflati.
Kwavija nokugwelela mhiko za kuwahuma
wenekae wa isi ino na kuwawinga.
32 Sambimtende lagano na hewo ama na mi-
ungu yao.
33 Sambimuwaleke wakale muisi yenu bule
wowatenda mweye munitendele nie vilozo,
kwavija nhambiko ya miungu yao yowa mtego
kumwenu mweye.”

24

Mulopa wa Lagano

1 MNDEWA kamulongela Musa, “Izo hano
uchana kumwangu. Wize na Haloni, hamoja na
wanage wabili Nadabu na Abihu, na wavyele
malongo saba wa Islaeli. Munitambikile nie
kipigiti muli kutali.
2 Ila gweye, Musa, wiyeka iyo wondau-
nikwenhukile. Wasigale sambiwanikwenhuk-
ile. Na mmwanza wa wanhu wasigale, haduhu
hata munhu imwe yatogozigwe kukwela uchana
hamoja na gweye.”

3 Musa viyacholile kuwalongela wanhu mala-
gizo gose na ndagizi zose ziyagweleligwe na
MNDEWA, wanhu wose wedika na dizwi dimwe,
wolonga, “Kila kinhu kiyalongile MNDEWA toki-
tenda.”
4 Avo Musa kazandika mbuli zose zayalongile
MNDEWA. Imitondo ng'hani zua da ikabili kala-
muka na kuzenga kilingo cha kulavila nhosa hasi
ya idigongo na kusimika nguzo za mibwe longo
dimwe na mbili zilingile na mheta ya mitala
longo dimwe na mibili ya Islaeli.
5 Abaho kawatuma wamhale kulawa
mmwanza wa wanhu wa Islaeli, walave nhosa
za kulukuza na nhosa za kuchinja ndama za
ng'ombe ziwe nhosa za tindiwalo ha MNDEWA.
6 Musa kadeha hindi da mulopa wa wang'onyo
na kuwika mmikungu, na hindi da mulopa usi-
gale kaumizila mkilingo cha kulavila nhosa.
7 Abaho kasola kitabu cha lagano, na kuwa-
somela wanhu. Na hewo watogola, walonga,
“Gose gayalongile MNDEWA togatenda, na kuga-
goga.”
8 Avo Musa kasola mulopa kawamizila wanhu

na kulonga, “Uno uwo mulopa wa lagano dija MNDEWA diyatendile na mweye kipigiti viyawagwelele Malagizo gano.”
9 Abaho Musa, Haloni, Nadabu na Abihu, na waja iwavyele malongo saba wa Islaeli wakwela uchana kukigongo,
10 na wamona Mulungu wa Islaeli. Hasi ya magulu gake kukala na kinhu kilingile kamba sakafu ya mabwe itendigwe na yakuti samawi, ikala buluu inang'hazika kamba ulanga.
11 Mulungu hawatoile wano iwavyele wa wanhu wa Islaeli. Wamona Mulungu, na waja na kung'wa haulongozi wake.

Musa Hadigongo da Sinai

12 MNDEWA kamulongela Musa, “Kwela uchana hakigongo kunili nie, unibete, na nie nokugwelela mbamha mbili za mabwe zili na malagizo na ndagizi zinyandike sama ya kuwafundiza wanhu.”
13 Avo Musa kachola hamoja na mwandakana wake Yoshua, abaho kakwela uchana hakigongo cha Mulungu.
14 Musa kakala yawalongele waja iwavyele, “Tubeteni hano mbaka vondatuwabwelele, Haloni na Huli wa hano hamoja na mweye, na munhu yoyose yali na mbuli yachole kumwao hewo.”
15 Musa viyakwelile uchana kudigongo, wingu didigubikiza idigongo.
16 Yenzi ya MNDEWA ikala uchana ya Idigongo da Sinai. Wingu digubikiza idigongo mkipigiti cha mazua sita, na mdizua da saba MNDEWA kamkema Musa kulawa muja mdiwingu.

17 Yenzi ya MNDEWA yoneka ha Waislaeli
kamba moto usakaza uchana ya idigongo.
18 Musa viyakalile yokwela uchana ya idigongo,
kengila mdiwingu, na kakala kuja uchana
hakigongo mazua malongo mane imisi na ikilo.

25

Nhosa Sama ya Hema da Kuiting'hanila (Kuh. 35:4-9)

1 Musa viyakalile uchana kudigongo da Sinai,
MNDEWA kamulongela,
2 "Walongele Waislaeli wanilavile nhosa. Uni-
bokelele nhosa kulawa ha munhu yoyose yali na
moyo wa kulava.
3 Zino zizo nhosa zondaubokele kulawa
kumwao, zahabu, madini ga feza, na shaba,
4 nyuzi za buluu, zambalau, na ndung'hu, ki-
tani inogile, na mijusu ya menhe.
5 Ng'hwembe za songolomi wa ng'hondolo
zisindikigwe na langi ndung'hu, ng'hwembe
zinogile, mbamha za m'biki wa mjoholo,
6 mavuta ga mzaituni ga kwika m'viwenge,
vilungilo sama ya kulungila mavuta ga mzaituni
ga kubakala na sama ya ubane unung'hila goya,
7 mabwe gakemigwe shohamu, na mabwe
gayagwe ga hela bwando ga kuhambila mkizibao
cha Mkulu wa Wakulu wose wa Nhambiko na
mkifuko cha mmhambaga.
8 Abaho wanitendele hema da kuiting'hanila,
giladi nipate kukala hamoja na mweye.
9 Ditende hema dino na vinhu vake vose kamba
vondanikulagusile.

Sanduku da Lagano (Kuh. 37:1-9)

10 “Walongele wanhu watende Sanduku da
Lagano na mbamha za mjoholo, diwe na utali wa
sentimeta 110, ugazi wa sentimeta 66, na wimo
wa sentimeta 66.
11 Digubikize na zahabu ing'alile mgati na
kunze, na uditendele lugigo lwa zahabu uchana
kuzunguluka idisanduku.
12 Ditendele vitindi vine va zahabu, na uvig-
wasike muna imigulu yake mine, vitindi vibili
ng'ambu imwe na vitindi vibili ng'ambu iyagwe.
13 Abaho utende fimbo za m'biki wa mjoholo,
uzigubikize na zahabu.
14 Zigele izifimbo m'vitindi vili mzimbavu za
idisanduku, sama ya kudipapila idisanduku.
15 Izifimbo zikale m'vitindi va idisanduku, sam-
bizisegezigwe.
16 Abaho uzingize Mdisanduku da Lagano
zimbamha mbili za mabwe zondanikugwelele,
mbamha zandikigwe ndagizi za Mulungu.

17 “Abaho utende ngubiko ya idisanduku na
zahabu ing'alile. Iwe na utali wa sentimeta 110
na ugazi wa sentimeta 66.
18 Abaho watende vinyago vilingile na
Makelubi* wabili wa zahabu mkuwasana na
nyundo, uweke kuzingwazo mbili za ingubiko ya
idisanduku.
19 Mtende Kelubi imwe kuingwazo imwe na
Kelubi iyagwe kuingwazo iyagwe, wawe mki-

* **25:18** ***Makelubi*** wao wene ugima wali kuulanga walumbigwe na Mulungu wali na mabawa.

danga kimwe na ingubiko ya idisanduku, watende iwamakelubi muna izingwazo zake mbili.
20 Makelubi wogolosa mbawa zao uchana, na
kuikikiwiza ingubiko ya idisanduku na izimbawa zao. Makelubi woilola, na vihanga vao voinamilila ingubiko ya idisanduku.
21 Uzike mgati ya idisanduku zimbamha mbili
za mabwe, zondanikugwelele. Abaho wike ingubiko uchana ya idisanduku.
22 Haja hachana ya ingubiko hagatigati ya
Makelubi wabili wali uchana ya Idisanduku da Lagano, noiting'hana na gweye na kukugwelela ndagizi zangu zose sama ya Waislaeli."

Meza ya Kwikila Mikate Ilavigwe Nhosa ha Mulungu

(Kuh. 37:10-16)

23 Abaho kamulongela, "Tenda meza ya
mbamha za mjoholo. Iwe na utali wa sentimeta 88, ugazi wa sentimeta 44, na wimo wa sentimeta 66.
24 Igubikize na zahabu ing'alile na uitendele
lugigo lwa zahabu ing'alile uchana kuizunguluka imeza.
25 Uizungulusile mkungo uli na ugazi wa
milimeta 75, abaho wike lugigo lwa zahabu kuzunguluka umkungo.
26 Tenda vitindi vine va zahabu, uvigwasike
muna zimhembe nne za imeza, mmigulu yake mine.
27 Vija ivitindi vondavigoge zifimbo za kupapila
imeza volondigwa viwe behi na umkungo.
28 Utende fimbo za m'biki wa mjoholo za kupa-
pila imeza, na uzigubikize na zahabu.

29 Utende vyano na vikasi sama ya kufushila
ubane, na utende majagi na mikungu sama ya
nhosa ya divai. Via vino vose vitendigwe na
zahabu ing'alile.
30 Wike mikate ilavigwe nhosa kumwangu
uchana ya meza ino ili haulongozi wangu mazua
gose.

Kiguzo cha Kwikila Viwenge (Kuh. 37:17-24)

31 “Tenda kiguzo cha kwikila viwenge cha za-
habu ing'alile. Kikalilo chake na kiguzo chake
uvitende na zahabu isanigwe na nyundo. Vikasi
vake, vifundo vake, na malua gake viwe kinhu
kimwe na ikiguzo.
32 Matambi sita gowa kuzing'ambu mbili za
ikiguzo, matambi madatu ng'ambu imwe na
matambi madatu ng'ambu iyagwe.
33 Vikasi vilingile kamba malua ga mulozi, kila
kikasi kimwe na kifundo chake na malua gake,
vidatu vikale mditambi dimwe na vidatu vikale
mditambi diyagwe. Na matambi gose sita gowa
mkiguzo cha kwikila viwenge.
34 Na uchana ya ikiguzo cha kwikila viwenge
kuwe na vikasi vine vilingile kamba malua ga
mulozi, kila kikasi na vifundo vake na malua
gake.
35 Kifundo cha ichanduso kiwe hasi ya iga-
matambi mabili ga ichanduso gali mkiguzo cha
kwikila viwenge, kifundo cha ikabili kiwe hasi
ya igamatambi mabili ga ikabili, na kifundo
cha ikadatu kiwe hasi ya igamatambi mabili ga
ikadatu. Mheta ya matambi gose gawe sita.

36 Ivifundo, igamatambi, na ikiguzo cha kwikila
viwenge visanigwe kulawa mkidanga kimwe cha
zahabu ing'alile.
37 Abaho uvitende viwenge vake saba, viwenge
sita uvike uchana ya igamatambi sita na ki-
wenge kimwe ukike uchana ya ikiguzo, giladi
vimwemwese haulongozi wake.
38 Utende visahani vake na mibato yake sama
ya kusegezela utambi ulukule. Na vinhu vino
vose viwe va zahabu ing'alile.
39 Ikiguzo cha kwikila iviwenge na via van-
dakane navo volondigwa vitendigwe na zahabu
ing'alile ili na kilo 35.
40 Tenda kila kinhu kamba vija vinikulagusile
kukigongo kino.

26

Hema da Kuiting'hanila
(Kuh. 36:8-38)

1 “Ditende hema da kuiting'hanila na miguo
longo dimwe ya kitani inogile isokotigwe na
nyuzi za buluu, zambalau, na ndung'hu, di-
hambigwe na muhambaji na ulembo wa vinhu
vilingile na Makelubi.*
2 Utali wa kila guo uwe meta 12, na ugazi wa
kila guo uwe meta 2. Miguo yose iwe na utali
umwe na ugazi umwe.
3 Miguo mitano uilumbe hamoja, na miguo
mitano iyagwe uilumbe hamoja.

* **26:1** ***Makelubi*** wao wene ugima wali kuulanga walumbigwe na Mulungu wali na mabawa.

4 Utende matanzi ga buluu mulugigo lwa guo
da kunze mmwanza wa ija imiguo ya ichanduso
yuuilumbile hamoja, na vivija utende matanzi
mulugigo lwa guo da kunze mmwanza wa ija
imiguo iyagwe yuuilumbile hamoja.
5 Utende matanzi malongo matano mulugigo
lwa idiguo da ichanduso dili mmiguo mitano ya
ichanduso, na utende matanzi malongo matano
mulugigo lwa idiguo dili mmiguo mitano iyagwe.
Gamatanzi gakihindukile kila tanzi dimwe na
miage.
6 Utende ving'hwangwazi malongo matano
va zahabu, na uilumbe hamoja imiguo na iv-
ing'hwangwazi, giladi idihema da kuiting'hanila
diwe kinhu kimwe.
7 "Vivija utende miguo longo dimwe na imwe
itendigwe na mijusu ya menhe sama ya kugubik-
ila idihema da kuiting'hanila.
8 Utali wa kila guo dimwe uwe meta 13, na
ugazi wa kila guo uwe meta 2. Miguo yose longo
dimwe na imwe iwe na utali umwe na ugazi
umwe.
9 Uilumbe miguo mitano hamoja, na uilumbe
miguo sita iyagwe hamoja. Dija idiguo da sita
dikunze hagatigati mwanza umwe haulongozi
wa idihema da kuiting'hanila.
10 Utende matanzi malongo matano mulugigo
lwa idiguo da ikimambukizo da imiguo mitano
ya ichanduso na matanzi malongo matano mu-
lugigo lwa idiguo da ichanduso da imiguo sita
iyagwe.
11 Utende ving'hwangwazi malongo matano
va shaba abaho uvigele muna gamatanzi na

uilumbe hamoja imiguo ya idihema da kuit-
ing'hanila giladi iwe ngubiko imwe.
12 Lwenza lwa ikidanga kisigale kitungike
kuchugu cha idihema da kuiting'hanila mbaka
kibululuke hasi sentimeta 50.
13 Utali wa sentimeta 50 usigale wa imiguo
uitungike ng'ambu mbili za mzimbavu za idi-
hema da kuiting'hanila mbaka ibululuke hasi,
giladi udikikiwize idihema da kuiting'hanila.

14 “Utende ngubiko sama ya kugubikila idi-
hema da kuiting'hanila, ngubiko ya ng'hwembe
za songolomi wa ng'hondolo isindikigwe na langi
ndung'hu, na ngubiko ya kunze ya ng'hwembe
zinogile.

15 “Utende felemu za wima za m'biki wa mjo-
holo sama ya idihema da kuiting'hanila.
16 Kila felemu iwe na wimo wa meta 4 na ugazi
wa sentimeta 66.
17 Kila felemu iwe na vizingiti uchana na
hasi giladi viitende imihimili mibili iwe kinhu
kimwe, hamoja na migulu mibili yondaingizigwe
mvikalilo vondaviwe hasi ya izifelemu, na
utende vino mzifelemu zose za idihema da kuit-
ing'hanila.
18 Utende felemu za idihema da kuiting'hanila,
felemu malongo mabili ng'ambu ya kusi ya idi-
hema da kuiting'hanila,
19 na utende vikalilo malongo mane va madini
ga feza hasi ya izifelemu malongo mabili, vikalilo
vibili hasi ya ifelemu ya ichanduso mmigulu yake
mibili, na vikalilo vibili hasi ya felemu iyagwe
mmigulu yake mibili.

20 Ng'ambu ya kaskazi ya idihema da kuit-
ing'hanila, tenda felemu malongo mabili
21 na vikalilo malongo mane va madini ga feza,
vikalilo vibili hasi ya kila felemu.
22 Kuchugu cha idihema da kuiting'hanila,
ng'ambu ya uswelo wa zua, tenda felemu sita.
23 Utende felemu mbili ziyagwe mzimhembe
za idihema da kuiting'hanila zili ng'ambu ya
kuchugu.
24 Felemu zino za mzimhembe zolondigwa
ziibande songela hasi mbaka uchana, na
uchana zifungigwe na kitindi kimwe, zose mbili
zolondigwa ziilinge.
25 Avo kiwambaza kino cha kuchugu chowa na
felemu nane hamoja na vikalilo va madini ga
feza, vikalilo longo dimwe na sita, vikalilo vibili
hasi ya kila felemu.
26 “Utende boliti za m'biki wa mjoholo, boliti
tano sama ya izifelemu za ng'ambu imwe ya
idihema da kuiting'hanila,
27 na boliti tano sama ya izifelemu za ng'ambu
iyagwe ya idihema da kuiting'hanila, na boliti
tano sama ya izifelemu za ng'ambu ya kuchugu
ya idihema da kuiting'hanila, ng'ambu ya uswelo
wa zua.
28 Boliti ya hagatigati, yobita hagatigati ya iz-
ifelemu kulawa ng'ambu imwe mbaka ng'ambu
iyagwe.
29 Uzigubikize zifelemu na zahabu, na uzi-
tendele vitindi va zahabu vigoge iziboliti. Na
uzigubikize iziboliti na zahabu.
30 Udisimike idihema da kuiting'hanila kamba
vija vinikulagusile kukigongo kino.

31 “Utende guo na nyuzi za buluu, zambalau,
na ndung'hu, na kitani inogile isokotigwe, diham-
bigwe na ulembo wa vinhu vilingile na Makelubi.
32 Ditungike uchana mzinguzo nne za m'biki
wa mjoholo zigubikizwe na zahabu zili na
ving'hwangwalingo va zahabu, na uzisimike zin-
guzo uchana ya vikalilo vine va madini ga feza.
33 Ng'ambu ya uchana ya idiguo, ditungike
mving'hwangwazi vili mgati ya ikiswili cha idi-
hema, na idiguo dohabagula Hanhu Hang'alile
kulawa Hanhu Hang'alile Ng'hani. Avo udingize
Idisanduku da Lagano Hanhu Hang'alile Ng'hani.
34 Uike ingubiko uchana ya Idisanduku da
Lagano mgati ya Hanhu Hang'alile Ng'hani.
35 Uike imeza Hanhu Hang'alile ng'ambu ya
kaskazi, hanze ya Hanhu Hang'alile Ng'hani, na
ikiguzo cha kwikila viwenge kike ng'ambu ya
kusi ya idihema da kuiting'hanila, kikiilole na
imeza.
36 “Utende guo da kutungika hanhu ha
kwingilila mdihema da kuiting'hanila na nyuzi za
buluu, zambalau, na ndung'hu, na kitani inogile
isokotigwe, na dihambigwe na muhambaji.
37 Uditendele idiguo nguzo tano za m'biki
wa mjoholo, na uzigubikize na zahabu.
Ving'hwangwalingo vake viwe va zahabu, na
uzikile vikalilo vitano va shaba.

27

Kilingo cha Kulukuzila Nhosa
(Kuh. 38:1-7)

1 “Utende kilingo cha kulukuzila nhosa cha
m'biki wa mjoholo, utali na ugazi wake viilinge.

Utali wake uwe meta 2.2 na ugazi wake uwe meta
2.2 na wimo wake uwe meta 1.3.
2 Utende mhembe kuna zimhembe nne za
ikilingo cha kulukuzila nhosa. Zimhembe
zisongoligwe kulawa mkigogo cha idibiki di-
tendile ikilingo cha kulukuzila nhosa, na uzigu-
bikize na shaba.
3 Utende nongo za kwikila mitozi, makulega,
mikungu, uma, na vizolelo va kuzolela moto. Via
vino vose viwe va shaba.
4 Kitendele lwavu lwa shaba, na uchana ya
ulwavu uvigwasike vitindi vine va shaba mz-
imhembe zake nne.
5 Lwike lwavu luno lwa shaba hasi ya ulugigo
luzunguluka ikilingo cha kulukuzila nhosa giladi
luvike lwenza lwa ikilingo cha kulukuzila nhosa
kulawa hasi.
6 Utende fimbo za m'biki wa mjoholo sama ya
ikilingo cha kulukuzila nhosa, abaho uzigubikize
na shaba.
7 Uzisomeke izifimbo m'vitindi vili mumgwazo
wa ikilingo cha kulukuzila nhosa, giladi izifimbo
zilawile ng'ambu zose mbili za ikilingo, na ziwe
vipapilo va ikilingo.
8 Ukitende ikilingo na mbamha za m'biki
wa mjoholo, na kiwe kamba sanduku dipon-
gole. Ukitende kamba vija vuulagusiligwe hano
hakigongo.

Konhi da Hema da Kuiting'hanila (Kuh. 38:9-20)

9 “Utende konhi da idihema da kuiting'hanila.
Ng'ambu ya kusi ya idikonhi utungike miguo

itendigwe na kitani inogile isokotigwe, ili na utali
wa meta 44,
10 nguzo zake malongo mabili na vikalilo
vake malongo mabili viwe va shaba, ila iv-
ing'hwangwalingo va izinguzo na kabali zake
ziwe za madini ga feza.
11 Vivija ng'ambu ya kaskazi ya idikonhi
utungike miguo ili na utali wa meta 44, nguzo
zake malongo mabili na vikalilo vake va shaba
viwe malongo mabili, ila iving'hwangwalingo va
izinguzo na kabali zake ziwe za madini ga feza.
12 Ng'ambu ya uswelo wa zua ya idikonhi kowa
na miguo ili na utali wa meta 22, hamoja na
nguzo longo dimwe na vikalilo longo dimwe.
13 Vivija idikonhi dolondigwa diwe na ugazi
wa meta 22 ng'ambu ya ulawilo wa zua kuli na
hanhu ha kwingilila.
14 Miguo ili na utali wa meta 6.6 yolondigwa
iwe ng'ambu imwe, hamoja na nguzo ndatu na
vikalilo vidatu.
15 Na miguo ili na utali wa meta 6.6 yolondigwa
iwe ng'ambu iyagwe, hamoja na nguzo ndatu na
vikalilo vidatu.
16 Hanhu ha kwingilila mdikonhi utungike guo
dili na utali wa meta 9, ditendigwe na nyuzi za
buluu, zambalau, na ndung'hu, na kitani inogile
isokotigwe, dihambigwe na muhambaji. Guo
dino dolondigwa ditungikwe mzinguzo nne na
vikalilo vine.
17 Nguzo zose kuzunguluka idikonhi
zolondigwa zifungigwe na kabali za madini ga
feza. Ving'hwangwalingo vake vowa va madini
ga feza, na vikalilo vake vowa va shaba.

18 Idikonhi diwe na utali wa meta 44, ugazi wa meta 22, na wimo wa meta 2.2. Miguo yake itendigwe na nyuzi za kitani inogile isokotigwe, na vikalilo vitendigwe na shaba.
19 Via vose visigale va idihema da kuiting'hanila va kila sang'hano hamoja na vigingi vose va idihema da kuiting'hanila na vigingi vose vizunguluke idikonhi, vitendigwe na shaba.

Mavuta ga Ikiwenge cha Idihema
(Law. 24:1-4)

20 "Walongele wanhu wa Islaeli wakugalile mavuta ganogile ga mzaituni gakamuligwe ga kugela m'viwenge, giladi iviwenge vigendelele kwaka.
21 Ikiguzo cha kwikila viwenge cholondigwa kime mdihema da kuiting'hanila, haulongozi wa idiguo da mgati dikikiwiza Idisanduku da Lagano. Haloni na wanage wa kimbigalo wolondigwa wavibwinhe iviwenge na kuvileka vake kilo ngima haulongozi wa MNDEWA. Sang'hano ino iwe ya digunge mwa wanhu wa Islaeli na milelo yao yondaize.

28

Kivalo cha Mkulu wa Nhambiko
(Kuh. 39:1-7)

1 "Mgale kumwangu mkulu wako Haloni na wanage wa kimbigalo, Nadabu, Abihu, Eliazali, na Isamali, wanage kulawa mwa wanhu wa Islaeli, giladi wanisang'hanikile kamba wakulu wa nhambiko.
2 Mtendele mkulu wako Haloni kivalo king'alile, giladi umgwelele yenzi na unozi.

3 Wakeme magalu wose, awo iniwagwelele
udaho, walongele watende vivalo va Haloni, gi-
ladi um'bagule sama yangu nie kamba mkulu wa
nhambiko msang'hano yangu.
4 Vino vivo ivivalo vondawavitende, kifuko
cha mmhambaga, kizibao, kanzu, shati diham-
bigwe goya, kilemba, na lukumbulu. Wotenda
vivalo vino ving'alile sama ya mkulu wako Haloni
hamoja na wanage, giladi wanisang'hanikile nie
kamba wakulu wa nhambiko.
5 Vivalo vino wavitende na nyuzi za zahabu,
nyuzi za buluu, zambalau, na ndung'hu, na kitani
inogile.

Kizibao cha Mkulu wa Nhambiko

6 “Utende kizibao na nyuzi za zahabu, nyuzi za
buluu, zambalau, na ndung'hu, na kitani inogile
isokotigwe dihambigwe na muhambaji.
7 Kiwe na mikandala mibili ya mmaega ya
kukilumbila ikizibao ng'ambu ya kuulongozi na
ng'ambu ya kuchugu, giladi ikizibao kiilumbe
hamoja.
8 Lukambala luhambigwe lwa ikizibao
lutendigwe na vinhu vivija vitendile ikizibao,
nyuzi za zahabu, nyuzi za buluu, zambalau,
na ndung'hu, na kitani inogile isokotigwe
lolondigwa lushonelwe mkizibao.
9 Sola mabwe mabili gakemigwe shohamu, na
uchana yake ugasongole matwaga ga wana longo
dimwe na wabili wa Islaeli,
10 kulingana na vija viwavumbuke, matwaga
sita mdibwe dimwe, na matwaga sita mdibwe
diyagwe.

11 Ugasongole matwaga ga wana wa Islaeli
uchana ya igamabwe mabili kamba vija
msongola dibwe da hela bwando viyosongola
utango. Abaho ugagele mzifelemu zilukigwe na
nyuzi za zahabu.
12 Mabwe gano mabili ugabandikize mmikan-
dala ya mmaega ya ikizibao, gawe mabwe
ga ng'humbukila sama ya wana wa Islaeli.
Haloni yagapape matwaga gao mmaega gake
giladi mazua gose nie, MNDEWA, niwakumbukile
wanhu zangu.
13 Tenda felemu mbili zilukigwe na nyuzi za
zahabu
14 na mikufu mibili ya zahabu ing'alile,
isokotigwe kamba nzabi, na uibandikize imikufu
muna izifelemu zilukigwe na nyuzi za zahabu.

Kifuko cha Mmhambaga
(Kuh. 39:8-21)

15 “Utende kifuko cha mmhambaga chondakim-
taze mkulu wa wakulu wose wa nhambiko
kugelegeza gaja gonilonda nie, MNDEWA. Uki-
tende na ufundi mkulu na vinhu vivija vitendile
ikizibao, ukitende na nyuzi za zahabu, nyuzi za
buluu, zambalau, na ndung'hu, na kitani inogile
isokotigwe.
16 Ukikunze mwanza umwe, na utende utali
wake na ugazi wake uilinge, utali wake uwe
sentimeta 22 na ugazi wake uwe sentimeta 22.
17 Abaho uchana yake ika minhongo mine ya
mabwe ga hela bwando. Mumnhongo wa ichan-
duso, wike mabwe ga akiki, yakuti manjano, na
bahalamani.

18 Mumnhongo wa ikabili, wike mabwe ga
zumalidi, yakuti samawi, na alimasi.
19 Mumnhongo wa ikadatu, wike mabwe ga
yasinto, akiki ndung'hu, na ametisto.
20 Mumnhongo wa ikane, wike mabwe ga zabalajadi, shohamu, na yasipi. Mabwe gano gose gageligwe mzifelemu za nyuzi za zahabu.
21 Kuwe na mabwe longo dimwe na mabili kamba vigali matwaga ga wana wa Islaeli. Mabwe gano gawe kamba utango wao, kila dibwe dimwe disongoligwe mtala umwe wa wana wa Islaeli.
22 "Ukitendele ikifuko cha mmhambaga mikufu
ya zahabu ing'alile, isokotigwe kamba nzabi,
23 na ukitendele ikifuko cha mmhambaga vitindi vibili va zahabu, abaho uvigwasike ivitindi vibili mzimhembe mbili za uchana za ikifuko cha mmhambaga.
24 Uigwasike imikufu mibili ya zahabu m'vitindi vibili vili mzimhembe za uchana ya ikifuko cha mmhambaga,
25 sota mbili ziyagwe za imikufu ya zahabu uzifudike mzifelemu mbili za nyuzi za zahabu, uzifudike mmikandala ya mmaega ya ikizibao ng'ambu ya kuulongozi.
26 Utende vitindi vibili va zahabu, na uvigwasike mzimhembe mbili za hasi ya ikifuko cha mmhambaga, mulugigo lwake lwa mgati behi na ikizibao.
27 Utende vitindi vibili viyagwe va zahabu, uvigwasike hasi ya imikandala mibili ya mmaega kuulongozi wa ikizibao, behi na ulugigo uchana ya ulukambala luhambigwe lwa ikizibao.

28 Uvifudike ivitindi va ikifuko cha mmhambaga kuna ivitindi va ikizibao na nzabi za buluu, giladi ikifuko cha mmhambaga kikale uchana ya ulukambala luhambigwe lwa ikizibao, na kija ikifuko cha mmhambaga hakilondigwa kilegele kulawa mkizibao.

29 “Kipigiti Haloni vondayengile Hanhu Hang'alile, yagapape matwaga ga wana wa Islaeli hana umoyo wake mkifuko cha mmhambaga chondakimtaze kugelegeza gaja gonilonda nie, MNDEWA, giladi nigendelele kuwakumbuka wanhu zangu mazua gose.

30 Vivija gela Ulimu na Tumimu mkifuko cha mmhambaga vikale hana umoyo wa Haloni kipigiti vondayengile haulongozi wangu nie. Mnzila ino, Haloni kolondigwa yakivale kifuko kino cha mmhambaga giladi yagagelegeze gaja gonilonda nie sama ya Waislaeli.

Vivalo Viyagwe va Mkulu wa Nhambiko (Kuh. 39:22-31)

31 “Utende kanzu ya langi ya buluu ya kuvalila mgati ya ikizibao.

32 Utende zonzo hagatigati, sama ya kwingizila ditwi. Wike lugigo lulukigwe kuzunguluka idizonzo, giladi ikanzu sambiidegeke.

33 Kuzunguluka ulugigo lose lwa hasi ya ikanzu kuhambigwe vinhu vilingile na makomamanga, vihambigwe na nyuzi za buluu, zambalau, na ndung'hu. Hagatigati ya makomamanga gano kuwe na mbugi za zahabu.

34 Zimbugi za zahabu na igamakomamanga
voisondolele, komamanga kuchugu mbugi hau-
longozi kuzunguluka ulugigo lwa ikanzu.
35 Haloni kolondigwa yaivale ikanzu kipigiti
cha kunisang'hanikila nie, MNDEWA. Dizwi da
izimbugi nodihulika kipigiti viyokwingila Hanhu
Hang'alile haulongozi wangu na kipigiti voy-
olawa hanze, giladi sambinimkome.
36 "Utende kidiwala kibanhibanhi cha za-
habu ing'alile, uchana yake ukisongole nyandiko
kamba viwasongolaga utango na uchandike
mbuli zino, 'YANG'ALILE HA MNDEWA' mkuk-
isongola kamba vawasongolaga utango.
37 Ukifudike ikidiwala kibanhibanhi na nzabi
ya langi ya buluu haulongozi wa ikilemba.
38 Mazua gose Haloni kokivala mkihanga
chake, giladi nie, MNDEWA, nizibokele nhosa
zose azo Waislaeli wondawazibagule sama yangu
nie, hata kamba wanhu wahahonyela mkipigiti
cha kuzilava.
39 "Uluke shati ya kitani inogile, na utende
kilemba cha kitani inogile. Abaho tenda lukum-
bulu luhambigwe na muhambaji.
40 "Watendele wana wa kimbigalo wa Haloni
mashati, ng'humbulu, na kofia, sama ya kuwag-
welela yenzi na unozi.
41 Vivalo vino kowavaza Haloni hamoja
na wanage, uwabake mavuta, uwasimike,
na uwabagule sama yangu nie, giladi
wanisang'hanikile kamba wakulu wa nhambiko.
42 Watendele kaputula za kitani za kuvaza
ng'huli zao zondazigubike songela mchuno
mbaka mmahaza.

43 Haloni na wanage wolondigwa wavale kaputula zino kipigiti vondawengile mdihema da kuiting'hanila, ama wahakikwenhukila ikilingo cha kulavila nhosa kipigiti cha kulava nhosa za kulukuza. Ila kamba hawazivalile kaputula zino, wokiigalila vilozo wenyego na wodanganhika. Haloni na lukolo lwake wose wakimbigalo wolondigwa wazigoge ndagizi zino milongo yose.

29

Ndagizi ya Kuwasimika Haloni na Wanage wa Kimbigalo Sama ya MNDEWA

(Law. 8:1-36)

1 “Vino vivo vondauwabagule Haloni na wanage sama yangu nie, giladi wanisang'hanikile kamba wakulu wa nhambiko. Sola songolomi imwe wa ng'ombe na songolomi wabili wa ng'hondolo walibule ulemale.

2 Sola usage unogile wa ngano, tenda mikate ilibule mela yokigwe bila mavuta, abaho tenda mikate iyagwe ilibule mela yokigwe na mavuta, na utende vikate vilibule mela uvibake mavuta.

3 Uigele mumgelo na uilave nhosa kumwangu kipigiti vondaulave nhosa ya songolomi wa ng'ombe na iwang'hondolo wabili songolomi.

4 “Abaho wagale Haloni na wanage hanhu ha kwingilila mdihema da kuiting'hanila na uwanave na mazi.

5 Abaho m'vaze Haloni vivalo va mkulu wa nhambiko, shati, kanzu, kizibao, kifuko cha mmhambaga, na umfunge mchuno na lukambala luhambigwe lwa ikizibao.

6 M'vaze kilemba mditwi jake, na ukibandik-
ize ikidiwala kibanhibanhi king'alile cha zahabu
uchana ya ikilemba.
7 Usole mavuta ga kubakala, umwitile mditwi
jake, kulagusa kamba kum'bagula sama yangu
nie.
8 Abaho uwagale wanage, na uwavaze mashati,
9 na uwafunge ng'humbulu mchuno na
kuwavaza kofia mmatwi gao. Sang'hano ya
ukulu wa nhambiko iwe yao milongo yose.
Abaho uwasimike Haloni na wanage.

10 “Umgale songolomi wa ing'ombe haulongozi
wa idihema da kuiting'hanila, abaho uwalongele
Haloni na wanage weke makono gao mditwi jake.
11 Abaho umchinje isongolomi wa ng'ombe
haulongozi wangu nie, MNDEWA, hanhu ha
kwingilila mdihema da kuiting'hanila.
12 Usole mulopa kidogo wa ing'ombe na ki-
dole chako uugele mzimhembe za ikilingo cha
kulukuzila nhosa, na umulopa wondausigale
uwitile hasi ya ikilingo cha kulukuzila nhosa.
13 Abaho usole mavuta gose gali mgati muinda
na ng'ambu ya hasi ya ini, na usole figo zose mbili
na gamavuta gali uchana yake, uvilukuze uchana
ya ikilingo cha kulukuzila nhosa.
14 Ila inyama ya ng'ombe, kwembe jake, na
mavi gake uvisome hanze ya ing'hambi, viwe
nhosa ya upatanizo.

15 “Abaho sola imwe wa songolomi wa
ng'hondolo, na Haloni na wanage weke makono
gao mditwi jake.
16 Mchinje abaho usole mulopa wake uumize

mzing'ambu zake zose nne za ikilingo cha kulukuzila nhosa.
17 Mkanhe ing'hondolo vidangavidanga, na uvisuluze vinhu va mgati na migulu, na uvike hamoja na iditwi na ividanga viyagwe.
18 Abaho mulukuze ing'hondolo wose uchana ya ikilingo cha kulukuzila nhosa. Ino iyo nhosa ya kulukuza ha nie, MNDEWA, nhosa inung'hila goya, ilavigwa kumwangu nie.
19 "Msole songolomi wa ng'hondolo iyagwe, na Haloni na wanage weke makono gao mditwi jake.
20 Mchinje songolomi wa ing'hondolo na usole kiasi cha mulopa wake uugele mzindewe za magwiti ga ng'ambu ya ukulume ga Haloni na wanage, m'vidole gumba va magulu gao ga ukulume, na m'vidole gumba va makono gao ga ukulume. Mulopa usigale umize mzing'ambu zose nne za ikilingo cha kulukuzila nhosa.
21 Abaho usole kiasi cha mulopa uli mkilingo cha kulukuzila nhosa na kiasi cha gamavuta ga kubakala, na uwamizile Haloni na vivalo vake na wanage na vivalo vao. Mkutenda avo, kowasimika hewo na vivalo vao sama yangu nie.
22 "Vivija kolondigwa usole mavuta ga songolomi wa ng'hondolo, mavuta ga mumkila, mavuta gali mgati muinda na ng'ambu ya hasi ya idiini, figo zose mbili na mavuta gali uchana yake, na mgulu wa kuchugu wa ukulume kwavija ng'hondolo ino ka mmwanza wa vilokotelo va kusimikila.
23 Kulawa mumgelo wa mikate yondailavigwe kumwangu, sola mkate umwe ulibule mela wokigwe bila mavuta na mkate umwe ulibule

mela wokigwe na mavuta na kikate kimwe kibanhibanhi kilibule mela.
24 Vakuja vino vose uwagwelele Haloni na wanage na uwalongele wavinule kumwangu kamba nhosa kisinyo.
25 Abaho uvisole ivakuja kulawa mmakono gao na uvilukuze uchana ya ikilingo cha kulukuzila nhosa hamoja na nhosa ya kulukuza, iwe nhosa ya vakuja ilavigwa kumwangu nie. Mnung'ho wa nhosa ino woninogela nie.
26 "Sola nyama ya mmhambaga ya ng'hondolo wa kumsimikila Haloni, na uinule uchana haulongozi wangu iwe kamba nhosa kisinyo kumwangu nie, abaho uisole iwe mandia gako gweye.
27 "Zibagule izinyama sama yangu nie, nyama ya imhambaga inuligwe na nyama ya idihaza ikigwe hamgwazo ziwe nhosa kisinyo kumwangu nie kulawa ha songolomi wa ng'hondolo wa kumsimika Haloni, na nyama hizo zowa za Haloni na lukolo lwake.
28 Gano gago magao gondawabokele Haloni na wanage kulawa ha Waislaeli mazua gose. Ino iyo nhosa ya Waislaeli yondawalave kulawa mnhosa zao za tindiwalo, nhosa yao kumwangu nie.
29 "Haloni yehesha kudanganhika, vivalo vake ving'alile wagweleligwe wanage, wavivale kipigiti wahabakigwa mavuta na kusimikwa.
30 Mwana wa Haloni yondayamuhale tataake muisang'hano ya ukulu wa nhambiko na yondayengile mdihema da kuiting'hanila kusang'hanika Hanhu Hang'alile kolondigwa yavale vivalo vino mmazua saba.

31 “Sola nyama ya songolomi wa ng'hondolo
wa kuwasimikila Haloni na wanage na uitogosele
mgati ya idikonhi da idihema.
32 Hanhu ha kwingilila mdihema da kuit-
ing'hanila, Haloni na wanage waje inyama ya
ing'hondolo na imikate isigale mumgelo.
33 Hewo weiyeka wao wolondigwa kuija in-
yama na imikate yondailavigwe nhosa sama
ya kugeligwa kumgongo vilozo vao mkipigiti
cha kusimikwa na kubagulwa sama yangu nie.
Haduhu munhu iyagwe yolondigwa kuija, kwav-
ija vinhu vino ving'ala.
34 Kamba kiasi cha inyama ama kiasi cha
umkate visigala mbaka imitondo, visomigwe.
Sambividigwe, kwavija ving'ala.
35 “Watendele Haloni na wanage kila kinhu
kinikulagize, watendele lusona lwa kuwasimika
mkipigiti cha mazua saba.
36 Kila zua ulave nhosa ya songolomi wa
ng'ombe iwe nhosa ya upatanizo. Vivija
ulave nhosa ya upatanizo sama ya ikilingo
cha kulukuzila nhosa, kipigiti uhakitendela up-
atanizo ikilingo cha kulukuzila nhosa, na ukibake
mavuta, na kukibagula sama yangu nie.
37 Mkipigiti cha mazua saba tenda ung'alizo
sama ya ikilingo cha kulukuzila nhosa na uk-
ibagule sama yangu nie. Abaho ikilingo cha
kulukuzila nhosa chong'ala kabisa, na munhu
yoyose yondayakikwase ikilingo cha kulukuzila
nhosa kong'ala.

Nhosa za Kila Zua
(Mhet. 28:1-8)

38 “Zino zizo nhosa zondaunilavile nie kila zua
mkilingo cha kulukuzila nhosa. Kila zua ulave
ng'hondolo wabili wa mulao umwe.
39 Ng'hondolo imwe mulave imitondo na
ng'hondolo iyagwe mulave ichungulo.
40 Ng'hondolo wa ichanduso umulave hamoja
na kilo imwe ya usage unogile wa ngano utibu-
lizwe na lita imwe ya mavuta ganogile ga mza-
ituni. Gida lita imwe ya divai iwe kamba nhosa.
41 Mulave ng'hondolo wa ikabili mkipigiti cha
ichungulo, mulave hamoja na kiasi kikija cha
usage wa ngano, mavuta ga mzaituni, na di-
vai kamba vuutendile imitondo, iwe nhosa in-
ung'hila goya, nhosa ya kulukuza ha nie, MN-
DEWA.
42 Mkipigiti chose kikwiza, nhosa ino ya ku-
lukuza ilavigwe haulongozi wangu hanhu ha
kwingilila mdihema da kuiting'hanila, aho hon-
daniiting'hane na wanhu zangu na kulonga na
gweye.
43 Ako vivija noiting'hana na Waislaeli, na
hanhu aho hong'alizwa na yenzi yangu.
44 Novibagula sama yangu nie idihema da kuit-
ing'hanila na ikilingo cha kulukuzila nhosa. Na
vivija nowabagula Haloni na wanage sama yangu
nie giladi wanisang'hanikile nie kamba wakulu
wa nhambiko.
45 Nokala hamoja na Waislaeli, na nie nowa
Mulungu wao.
46 Na hewo wovitanga kamba nie iyo MNDEWA
Mulungu wao, niwalavile muisi ya Misili giladi
nikale hamoja na hewo. Nie iyo MNDEWA Mu-
lungu wao.

30

Kilingo cha Kufushila Ubane
(Kuh. 37:25-28)

1 “Usole m'biki wa mjoholo utende kilingo cha
kufushila ubane.
2 Ng'ambu zose ziilinge, kiwe na utali wa sen-
timeta 45 na ugazi wa sentimeta 45 na wimo
wa sentimeta 90. Mhembe zake zili mzimhembe
zake nne zisongoligwe kulawa mdibiki dimwe
ditendile ikilingo cha kufushila ubane.
3 Uchana ya ikilingo cha kufushila ubane,
ng'ambu zake zose, na izimhembe zake zose
uzigubikize na zahabu ing'alile. Na ukitendele
lugigo lwa zahabu uchana kuzunguluka ikilingo
cha kufushila ubane.
4 Ukitendele vitindi vibili va zahabu va ku-
gogela izifimbo za kukipapila, hasi ya ulugigo
lwake, mzing'ambu zake mbili.
5 Utende fimbo za m'biki wa mjoholo, na uzigu-
bikize na zahabu.
6 Kilingo kino cha kufushila ubane
cholondigwa ukike haulongozi wa idiguo
ditungikigwe haulongozi wa idisanduku na
ingubiko yake. Uchana ya ingubiko baho hanhu
hondanilonge na gweye.
7 Kila imitondo kipigiti Haloni yeheza ku-
vigongomanya iviwenge, yafushe ubane un-
ung'hila goya uchana ya ikilingo cha kufushila
ubane.
8 Na kila ichungulo kipigiti yahabwinha ivi-
wenge, vivija kolondigwa yafushe ubane haulon-
gozi wangu nie, MNDEWA. Mbuli ino yolondigwa
itendeke mmilelo yako yose yondaize.

9 Sambiufushe ubane wowose ugomesigwe
uchana ya ikilingo cha kufushila ubane, ama
nhosa yoyose ya kulukuza, ama nhosa yoyose
ya usage, na sambiugide nhosa yoyose ya divai
uchana yake.
10 Mwanza umwe mmulao umwe Haloni
kolondigwa yatende mpatano sama ya ikilingo
cha kufushila ubane mkuzibaka zimhembe za
ikilingo na mulopa wa mng'onyo yalavigwe
nhosa ya kuwapataniza wanhu watendile vilozo.
Sang'hano ino yolondigwa itendeke na Haloni na
milelo yake yose yondaize, kwavija kino kicho
kilingo cha kufushila ubane king'alile ha MN-
DEWA."

Kodi ya Hema da Kuiting'hanila

11 Abaho MNDEWA kamulongela Musa,
12 "Kipigiti vondauwapete Waislaeli, kila
munhu yalihe hela kumwangu sama ya
kuukombola ugima wake, giladi sambiyavikigwe
na utamu wihile ng'hani mkipigiti cha wanhu
kupetigwa.
13 Kila munhu yopetigwa kolondigwa yalihe
lwenza lwa kidanga cha madini ga feza kulin-
gana na kipimilo kili mdihema da kuiting'hanila.
Lwenza luno lwa ikidanga cha madini ga feza
lowa nhosa kumwangu nie, MNDEWA.
14 Kila munhu yopetigwa, songela munhu
yali na milao malongo mabili na kugendelela,
kolondigwa yanilavile nhosa nie, MNDEWA.
15 Munhu yali mgoli sambiyabanzilize kulava,
na mkumbulu sambiyahunguze kulava kipigiti
cha kulava nhosa ya mpatano na MNDEWA sama
ya ugima wenu.

16 Zibokele hela hizo za mpatano kulawa ha Waislaeli zitende sang'hano ya kudigongomanya idihema da kuiting'hanila. Hela hizo zowatenda Waislaeli wakumbukigwe haulongozi wangu nie, MNDEWA, na kutenda mpatano sama ya ugima wenu.”

Teleko da Shaba

17 Abaho MNDEWA kamulongela Musa,
18 “Tenda teleko da shaba na kikalilo chake kiwe cha shaba sama ya kunavila magulu na makono. Dike hagatigati ya idihema da kuiting'hanila na ikilingo cha kulukuzila nhosa, abaho dimemeze mazi.
19 Haloni na wanage wolondigwa wanave magulu gao na makono gao na mazi gali mditeleko dino.
20 Kipigiti wehengila mdihema da kuiting'hanila, ama kipigiti cha kukwenhukila ikilingo cha kulukuzila nhosa muisang'hano ya kulava nhosa ya kulukuza ha MNDEWA, wolondigwa wainave na mazi gano, giladi sambiwadanganhike.
21 Wolondigwa wainave magulu gao na makono gao, giladi sambiwadanganhike. Haloni na lukolo lwake wolondigwa waigoge ndagizi ino milongo yose.”

Mavuta ga Kubakala

22 Abaho MNDEWA kamulongela Musa,
23 “Sola vilungilo vino vinogile, kilo sita za manemane ga ululu, kilo ndatu za mdalasini unung'hila goya, kilo ndatu za migua inung'hila goya,

24 na kilo sita za namna iyagwe ya mdalasini
zipimigwe kulingana na kipimilo kili mdihema
da kuiting'hanila. Yongeza na lita nne za mavuta
ga mzaituni,
25 na ugatende mavuta gano gang'alile ga
kubakala kamba viyatendaga galu wa kutenda
mavuta ga kunung'hila. Gowa mavuta gang'alile
ga kubakala.
26 Abaho ugasole na ubakaze mdihema da
kuiting'hanila, Mdisanduku da Lagano,
27 muimeza na via vake vose, mkiguzo cha
kwikila viwenge na via vake vose, mkilingo cha
kufushila ubane,
28 mkilingo cha kulukuzila nhosa hamoja na
via vake vose, na mditeleko hamoja na kikalilo
chake.
29 Uvibagule sama yangu nie giladi ving'ale
ng'hani, na munhu yoyose yondayavikwase
kong'ala, na kinhu chochose chondakivikwase
chong'ala.
30 Uwabake mavuta Haloni na wanage
na uwabagule sama yangu nie giladi
wanisang'hanikile nie wawe wakulu wa
nhambiko.
31 Walongele Waislaeli, ‘Gano gowa mavuta
gang'alile gangu nie, MNDEWA, ga kubakala
mmilelo yenu yondaize.
32 Sambim'bakale mavuta gano kamba
vum'bakala mavuta gayagwe mzing'huli zenu
na sambimtende mavuta gayagwe na vilokotelo
vilingile na vino. Mavuta gano gang'ala, na
golondigwa gang'ale kumwenu mweye.
33 Munhu yoyose yotenda mavuta galingile

na gano, ama kum'baka munhu yoyose yalekile kuwa mkulu wa nhambiko, munhu hiyo kolondigwa yasegezigwe kulawa mmwanza wa wanhu zake.' ”

Ubane

34 Abaho MNDEWA kamulongela Musa, “Deha
kiasi kiilingile kulawa m'vilungilo vose vilimwilile vili hano hasi, ululu wa natafi, ululu wa shekeleti, ululu wa kelibena, na ubane unung'hila goya ung'alile.
35 Sola vilungilo uvike hamoja, na uvitibulize
kamba galu wa kutenda mavuta ga kunung'hila viyatendaga, abaho uvimizile munyu giladi upate ubane unung'hila goya unogile na ung'alile.
36 Sola vilungilo kidogo uvisiginhe viwe us-
age, na uvike haulongozi wa Idisanduku da Lagano mdihema da kuiting'hanila, ako kondaniiting'hane na gweye. Uno wowa ubane ung'alile ng'hani kumwenu.
37 Sambimkiitendele ubane wowose mnzila
ino, uvitange kamba uno uwo ubane ung'alile kumwangu nie, MNDEWA.
38 Munhu yoyose yotenda ubane kamba uno
sama ya kuitenda yanung'hile kolondigwa yasegezigwe kulawa mmwanza wa wanhu zangu.”

31

Wasang'hana wa Kutenda Idihema da Kuiting'hanila

(Kuh. 35:30—36:1)

1 Abaho MNDEWA kamulongela Musa,

2 “Loleni, nimsagula Bezaleli, mwana wa Uli,
mzukulu wa Huli, kulawa mumtala wa Yuda.
3 Nimmemeza Loho yangu na kumgwelela
udaho, nzewele, na ilimu ya ufundi wa namna
zose,
4 wa kusongola ulembo muna zizahabu, madini
ga feza, na shaba, na ufundi mkulu ng'hani,
5 mkugakanha mabwe ga hela bwando na
kugeka mvifelemu, na mkusongola mibiki
hamoja na namna zose za ufundi
6 Vivija nimsagula Oholiabu, mwana wa
Ahisamaki, kulawa mumtala wa Dani, yamtaze
Bezaleli. Vivija niwagwelela udaho magalu wose
watende kila kinhu kinikulagize gweye,
7 hema da kuiting'hanila, Sanduku da Lagano
hamoja na ngubiko yake, na vinhu vose viyagwe
vili mgati ya idihema da kuiting'hanila,
8 meza na via vake, kiguzo cha zahabu ing'alile
cha kwikila viwenge na via vake vose, kilingo cha
kufushila ubane,
9 kilingo cha kulukuzila nhosa na via vake vose,
teleko da shaba na kikalilo chake,
10 na vivalo vinogile, vivalo ving'alile sama ya
Haloni, mkulu wa nhambiko, na vivalo va wan-
age wa kimbigalo, sama ya kutendela sang'hano
zao za ukulu wa nhambiko,
11 na mavuta ga kubakala na ubane unung'hila
goya sama ya Hanhu Hang'alile. Mafundi
wolondigwa watende kila kinhu kamba viniku-
lagize gweye.”

Malagizo ga Zua da Mhumulo

12 Abaho MNDEWA kamulongela Musa,

13 “Walongele Waislaeli, ‘Molondigwa mgagoge
mazua gangu ga mhumulo. Mbuli ino yowa
kilaguso hagatigati yangu nie na mweye sama ya
milelo yenu yondaize, giladi m'vitange kamba nie
iyo MNDEWA, niwatendile mweye kuwa wanhu
zangu.
14 Mdigoge Zua da Mhumulo, kwavija zua dino
ding'ala kumwenu. Munhu yoyose yodizabuza
zua dino mkutenda sang'hano yoyose mdizua
dino kolondigwa yakomigwe na kusegezigwa ku-
lawa mmwanza wa wanhu zangu.
15 Msang'hanike mmazua sita, ila zua da saba
dijo Zua da Mhumulo, zua ding'alile kumwangu
nie. Munhu yoyose yosang'hanika Mdizua da
Mhumulo kolondigwa yakomigwe.
16 Avo Waislaeli wadigoge Zua da Mhumulo,
hewo na milelo yao yondaize, kamba lagano da
digunge.
17 Kino chowa kilaguso cha digunge hagatigati
yangu nie na hewo, kwavija mmazua sita nie,
MNDEWA, nitenda ulanga na isi, na mdizua da
saba nileka kusang'hanika, nihumula.’ ”
18 MNDEWA viyeshile kulonga na Musa
Mdigongo da Sinai, kamgwelela Musa mbamha
mbili za mabwe za Lagano, zandikigwe na kidole
chake mwenyego.

32

Nyago da Songolomi wa Mwanang'ombe wa Zahabu
(Ng'humb. 9:6-29)

1 Wanhu viwonile kamba Musa kakawa
kuhumuluka kulawa hakigongo, wamzunguluka

Haloni, na kumulongela, “Izo, ututendele miungu, ayo yondaitulongole, kwavija Musa ija, yatulavile tweye kulawa muisi ya Misili, hatukitanga kinhu kimulawilile.”

2 Haloni kawalongela, “Soleni heleni za zahabu
zili mmagwiti ga watwanzi zenu, wamhale zenu,
na wandele zenu, na mzigale kumwangu.”
3 Avo wanhu wose wazivula ziheleni za zahabu
kulawa mmagwiti gao, na kumgwelela Haloni.
4 Kazisola zija ziheleni, kazilumbula, na ku-
tenda nyago da songolomi wa mwanang'ombe.

Abaho walonga, “Ino iyo miungu yetu tweye Waislaeli itulavile muisi ya Misili!”

5 Abaho Haloni kazenga kilingo cha kulavila
nhosa haulongozi wa imwanang'ombe wa za-
habu na kulonga, “Mayo kowa na lusona ha
MNDEWA.”
6 Walamuka imitondo ng'hani zua da ikabili,
walava nhosa za kulukuza na kugala nhosa za
tindiwalo, abaho wakala hasi waja na kung'wa,
wenuka na kuvina.

7 MNDEWA kamulongela Musa, “Humuluka
hasi, kwavija wanhu zako, awo uuwalavile muisi
ya Misili, watenda vilozo na kunilema nie.
8 Hima wazileka mbuli zose ziniwalondile
hewo wazitende. Wakiitendela nyago da zahabu
dilumbile kamba mwanang'ombe, wakitambikila
na kukilavila nhosa, abaho walonga kamba ino
iyo miungu yao iwalavile kulawa muisi ya Misili.
9 Niwona wanhu wano, vija viwali na singo
ndala.

10 Nileke niwonele lusango, niwabanange.
Abaho nokutenda gweye na lukolo lwako kuwa
undewa mkulu."
11 Ila Musa kamuyalalila MNDEWA Mulungu
wake. Kalonga, "MNDEWA, habali uwonela lu-
sango wanhu zako, awo uuwalavile muisi ya
Misili na udaho mkulu na mkono wene mhiko?
12 Habali uwatenda Wamisili walonge kamba
Mulungu wao kawalava muisi ya Misili kuno
yali na nia ihile ya kuwakomela mmigongo na
kuwabananga? Luhindule lusango lwako, hin-
dula ngelegeza zako, na sambiugale mwangalo
mwa wanhu zako.
13 Wakumbukile watumigwa zako Ablaham,
Isaka, na Yakobo, awo yuuwaduilile gweye
mwenyego, ulonga, 'Nozitenda ng'holo zenu
zongezeke kamba nhondo za kuulanga, na
kuwagwelela isi inikile kilagano na mweye
kamba, ng'holo zenu ziihale gunge na gunge.' "
14 Avo MNDEWA kazihindula ngelegeza zake na
kugimbula kuwatendela wanhu zake mbuli ihile
iyalondile kuwatendela.

15 Abaho Musa kahinduka na kuhumuluka hasi
kulawa mkigongo, kuno yapapile mbamha mbili
za mabwe za Lagano mmakono gake, mbamha
zikalile zandikigwe ng'ambu zose, kuulongozi na
kuchugu.
16 Mbamha zino zikala zitendigwe na Mulungu
mwenyego, na izinyandiko zikala nyandiko za
Mulungu, zisongoligwe uchana ya izimbamha.

17 Yoshua viyahulike nyangi za wanhu woguta,
kamulongela Musa, "Hana dizwi da ng'hondo
mgati ya ing'hambi."

18 Ila Musa kalonga, “Sio dizwi da mhuma ama kililo cha kuhumwa, ila dinihulika nie dizwi da wanhu wokwimba.”

19 Musa viyaikwenhukile ing'hambi na kona imwanang'ombe wa zahabu na wanhu wovina, kona lusango ng'hani na kwasa izimbamha kulawa mmakono gake, kazibena vidangavidanga hasi ya idigongo.

20 Kamsola imwanang'ombe ija iwamtendile na kumsoma muna umoto. Abaho kamsiginha na ija imwanang'ombe kawa kamba usage, abaho Musa kausola uusage na kuumizila mmazi na kuwashulutiza Waislaeli wang'we.

21 Musa kamulongela Haloni, “Choni chawakutendele wanhu wano mbaka kuwalongoza mkilozo kikulu kamba kino?”

22 Haloni kalonga, “Sambiwone lusango, mndewa wangu, gweye mwenyego kovitanga vija wanhu wano viwehile.

23 Wanilongela, ‘Tutendele miungu yondaitulongoze, kwavija Musa ija, ayo yatulavile tweye kulawa muisi ya Misili, hatukitanga kinhu kimulawilile.’

24 Avo niwalongela, ‘Munhu yoyose yali na zahabu, yaivule.’ Abaho wanigwelela zizahabu, na nie nizigela muna umoto, na kalawilila mwanang'ombe ino.”

25 Musa kona kamba wanhu watenda mbuli za ubozi, na Haloni iyo yawalekile watende mbuli za ubozi na kuwatenda wasekigwe na wadumuka zao.

26 Avo Musa kema hanhu ha kwingilila muna ing'hambi na kulonga, “Munhu yoyose yali

ng'ambu ya Mulungu, yeze kumwangu!" Na
Walawi wose wamcholela na kumzunguluka.
27 Abaho kawalongela, "Vino vivo MNDEWA,
Mulungu wa Islaeli, voyolonga, 'Kila munhu
mmwanza wenu yadifunge mchuno zele jake
na kuchola kuchugu cha ing'hambi na kuulon-
gozi wa ing'hambi kulawa ng'ambu ino mbaka
ng'ambu iyagwe yakamkome ndugu yake, mb-
wigaake, na munhu wa habehi yake.' "
28 Walawi watenda kamba Musa viyawalag-
ize, na mdizua hijo wanhu alufu ndatu (3,000)
wadanganhika.
29 Abaho Musa kalonga, "Lelo muisimika
wenyego sama ya sang'hano ya MNDEWA, kwav-
ija mtogola kuwakoma wanenu na wandugu
zenu, na MNDEWA lelo kowamoteza."
30 Imitondo iyagwe Musa kawalongela waja
iwanhu, "Mtenda vilozo vikulu ng'hani. Ila
sambi nochola ha MNDEWA, siku nodaha ku-
tenda mpatano sama ya vilozo venu."
31 Avo Musa kabweleganya ha MNDEWA na
kulonga, "Wanhu wano watenda vilozo vikulu
ng'hani. Wakitendela wenyego miungu ya za-
habu.
32 Ila sambi, nokuyalalila uvigele kumgongo
vilozo vao. Ila kamba huwagela kumgongo,
disegeze twaga jangu mkitabu chuuwandike mat-
waga ga wanhu zako."
33 MNDEWA kamulongela Musa, "Munhu
yoyose yanitendile vilozo iyo yondanidisegeze
twaga jake mkitabu changu.
34 Sambi genda, walongoze wanhu mbaka
hanhu hanikulongele, na msenga wangu wa ku-

ulanga kokulongola, ila kipigiti chokwiza aho hondaniwasune wanhu wano sama ya vilozo vao."
35 Avo MNDEWA kaugala utamu wihile ng'hani mwa wanhu, kwavija viwamswagize Haloni yatende nyago da mwanang'ombe.

33

MNDEWA Kowalagiza Waislaeli Wasegele Mdigongo da Sinai

1 MNDEWA kamulongela Musa, "Segela hanhu hano, gweye hamoja na wanhu yuuwalavile muisi ya Misili, na uchole kuisi iniwaduililе kuwagwaa Ablaham, Isaka, na Yakobo, ahaja viniwalongele kamba nowagwelela ng'holo zao isi ino.
2 Nomulagiza msenga wangu wa kuulanga yawalongole, na nie nowawinga Wakanaani, Waamoli, Wahiti, Wapelizi, Wahivi, na Wayebusi.
3 Gendeni muisi ili na lutuba na ugoli. Ila nie sichola hamoja na mweye, kwavija nihachola na mweye, nowabananga mnzila, mana mweye mwa wanhu muli na singo ndala."
4 Wanhu viwahulike mbuli zino zihile, wasonga kona giogio na haduhu munhu yaihambile.
5 Kwavija MNDEWA kakala yamulongele Musa, "Walongele Waislaeli, 'Mweye mwa wanhu muli na singo ndala. Kamba nihacholile na mweye, mkipigiti kiguhi nihawabanange. Avo segezeni mahamba genu, giladi nilamule kija chondaniwatende.' "

6 Avo Waislaeli wavula mahamba gao haja
Hadigongo da Holebu.*

Hema ya Kuiting'hanila Hanze ya Ing'hambi

7 Musa kaisola ihema na kuiwamba kutali
kidogo hanze ya ing'hambi na kaikema hema
ya kuiting'hanila. Na munhu yoyose yalondile
kutambika kalondigwa yalawe yachole kuihema
ya kuiting'hanila, ikalile hanze ya ing'hambi.
8 Na mazua gose Musa viyakalile yochola kui-
hema ya kuiting'hanila, wanhu wose wenuka
na kwima hanhu ha kwingilila mzihema zao.
Wamulola Musa mbaka viyengile muihema ya
kuiting'hanila.
9 Musa viyeshile kwingila muihema ya kuit-
ing'hanila, wingu dilingile na nguzo dihumuluka
na kukala hanhu ha kwingilila muihema ya kuit-
ing'hanila kipigiti MNDEWA viyakalile yolonga
na Musa.
10 Mazua gose wanhu viwajonile idiwingu
dilingile na nguzo dimile hanhu ha kwingilila
muihema ya kuiting'hanila, wanhu wose wenuka
na kuinamila, kila munhu hanhu hake ha
kwingilila muihema yake.
11 MNDEWA kalonga na Musa kihanga kwa ki-
hanga, kamba vija munhu na mbwigaake. Abaho
Musa kabwela mng'hambi. Ila mmhale yakalile
yomtaza Musa, yokemigwa Yoshua mwana wa
Nuni, kasigala muihema ya kuiting'hanila.

Lagano da MNDEWA da Kukala Hamoja na Wanhu Zake

---

* **33:6** ***Holebu*** dijo twaga diyagwe da *Gongo da Sinai.*

12 Musa kamulongela MNDEWA, “Lola, gweye
kunilongela niwalongoze wanhu wano, na kuni-
longela kamba kunitanga nie mkunitambula na
twaga. Kunogelwa na nie, ila hunilongele ija
yondaumtume yachole hamoja na nie.
13 Kamba kweli gweye kunogelwa na nie, ni-
fundize nzila zako, giladi nie nikutange goya
na nigendelele kukunogeza. Na sambiuisemwe
kamba wano wanhu zako.”
14 MNDEWA kalonga, “Nie mwenyego nochola
hamoja na gweye, na nie nokugwelela gweye
mhumulo.”
15 Musa kamulongela MNDEWA, “Kamba gweye
huchola na tweye, sambiutulave hanhu hano.
16 Wanhu wovitangaze kamba gweye kuno-
gelwa na nie hamoja na wanhu zako kamba hu-
cholile hamoja na tweye? Kinhu chaki kiyagwe
chondakitutende nie hamoja na wanhu zako
sambituilinge na wanhu wayagwe muisi?”
17 MNDEWA kamulongela Musa, “Nokitenda
kila kinhu chuunipulile, kwavija ninogelwa na
gweye na nikutanga mkukutambula na twaga
jako.”
18 Musa kalonga, “Nokuyalalila, nilagusile yenzi
yako.”
19 MNDEWA kalonga, “Nokutenda wone unozi
wangu, na nokulongela kinaganaga kamba
YEHOVA dijo twaga jangu, na nomtendela
ganogile na kumonela bazi munhu yoyose
inimsagule.
20 Ila hudaha kuchona kihanga changu, kwav-
ija haduhu munhu yondayanyone nie abaho
yawe mgima.

21 Lola, kuna hanhu behi na nie aho baho
haulondigwa kwima uchana ya idibwe.
22 Na yenzi yangu vondaibite, gweye nokwika
mmhango ya idibwe na kukugubika na mkono
wangu mbaka vondanibite.
23 Abaho nousegeza mkono wangu, na gweye
kowona mgongo wangu, ila huchona kihanga
changu."

34

Mbamha Ziyagwe za Mabwe
(Ng'humb. 10:1-5)

1 MNDEWA kamulongela Musa, "Songola
mbamha mbili za mabwe kamba zija za
ichanduso, na nie nokwandika mbuli zikalile
mzimbamha za ichanduso zuuzibenile.
2 Mayo imitondo uisasale, ukwele uchana hain-
hembeti ya Idigongo da Sinai uiting'hane na nie.
3 Sambiukwele na munhu yoyose, na sambiy-
oneke munhu yoyose hanhu hohose mdigongo,
na haduhu ng'hondolo ama ng'ombe yonday-
achungigwe hasi ya idigongo."
4 Musa kasongola mbamha mbili za mabwe
kamba zija za ichanduso, na imitondo ng'hani
kakwela Idigongo da Sinai, kamba MNDEWA
viyamulagize, kuno yazipapile zimbamha mbili
za mabwe mmakono gake.
5 MNDEWA kahumuluka hasi mdiwingu na
kwima hamoja na Musa, na kudipeta twaga jake
dikemigwa YEHOVA.
6 Abaho MNDEWA kabita haulongozi wa Musa,
kalonga, "Nie iyo YEHOVA! MNDEWA! Mulungu

mwene bazi na mwene ngekewa, nilibule lusango lwa himahima, nimemile noge dilekile kuhuha, na kuwabule uzenzeleganye.
7 Nogendelela kudilagusa noge jangu dilekile kuhuha ha maalufu ga milelo, nowagela kumgongo waja wali wavu na waja wahonyele na watendile vilozo, ila nowasuna awo woneke kuwa wavu na siwatagusa hewo weiyeka ila hamoja na wana zao na wana wa wana zao, mbaka mulelo wa ikadatu na mulelo wa ikane."
8 Hima Musa kafugama mavindi kainamila mbaka hasi, na kutambika.
9 Musa kalonga, "Mndewa, kamba kweli kunogelwa na nie, nokuyalalila uchole hamoja na tweye. Wanhu wano wana singo ndala, ila tugele kumgongo wiho wetu na vilozo vetu utubokele, tweye twa wanhu zako mwenyego."

Lagano Dotendigwa Kabili
(Kuh. 23:14-19; Ng'humb. 7:1-5; 16:1-17)

10 Abaho MNDEWA kamulongela Musa, "Notenda lagano jangu hamoja na Waislaeli. Haulongozi wao notenda mizonza hainatendeka hanhu hohose muulumwengu na muundewa wowose. Wanhu wose awo uukala hagatigati yao wozona sang'hano ng'hulu zondanitende, kwavija notenda mbuli ya mkanganyo sama yako."
11 Gagogeni gaja ganiwalagiza lelo. Lola, nowawinga haulongozi wenu Waamoli, Wakanaani, Wahiti, Wapelizi, Wahivi, na Wayebusi.
12 Mteganye, sambimtende lagano hamoja na wanhu wa isi imuicholela, kamba muhatenda avo, yowa mtego kumwenu.

13 Ila uvibomole vilingo vao va kulavila nhosa,
uibene miguzo yao ya mibwe yowoitambikila, na
uzikanhe nguzo zao zowomtambikila mulungu
wao wa kitwanzi yokemigwa Ashela.
14 “Sambiumtambikile mulungu iyagwe yoyose,
kwavija nie, MNDEWA, nikemigwa wivu, nie iyo
Mulungu mwene wivu.
15 Mteganye sambimtende lagano jojose
hamoja na wanhu wokala muisi hiyo, kwavija
kipigiti wahaitambikila miungu yao ya
kimhazi na kuilavila nhosa, wowagoneka na
mweye muilumbe na hewo na kuja mandia
gowowalavila nhosa miungu yao.
16 Wanenu wa kimbigalo wowasola wandele
zao, na wandele wano woitambikila miungu yao
ya kimhazi, vivija wowaswagiza na wanenu wait-
ambikile miungu ya kimhazi ya watwanzi zao.
17 “Sambiutende minyago ya chuma na kuitam-
bikila.
18 “Tendeni Lusona lwa Mikate Ilibule Mela.
Mmazua saba dieni mikate ilibule mela, kamba
vija viniwalagize. Tenda lusona luno mkipigiti
cha mulenge wa Abibu, kwavija hiwo uwo mu-
lenge umulawile muisi ya Misili.
19 “Wanenu wose waudele wa kimbigalo na
wana wose waudele wa kimbigalo wa wang'onyo
zenu wa kufuga wowa wangu nie.
20 Mkombole mwana wa udele wa mhunda
mkumulihila mwanang'hondolo, ila kamba
humkombole, m'bene singo yake. Wakombole
wana wenu wose wa udele wa kimbigalo.

“Munhu sambiyeze haulongozi wangu bila
kinhu.

21 “Mazua sita sang'hanikeni, ila zua da saba
humuleni, hata mkipigiti cha kulima ama mkipig-
iti cha kuhuna, humuleni.

22 “Tendeni Lusona lwa Kuhuna kipigiti cha
kusonga kuhuna vakuja va ichanduso va ngano
zenu, na tendeni Lusona lwa Vizewe kipigiti cha
msimu wa kumambukiza kuhuna vakuja venu.

23 “Mianza midatu kila mulao wambigalo wose
weze kunitambikila nie, MNDEWA, Mulungu wa
Islaeli.
24 Nie nogawinga madale ga wanhu gasegele
muisi yenu na kuzongeza mbaka zenu. Haduhu
munhu yondayaisulukile isi yenu kipigiti von-
damchole kunitambikila nie, MNDEWA, Mulungu
wenu, mianza ino midatu ya kila mulao.

25 “Sambimunilavile nhosa ya mulopa wa
wang'onyo wachinjigwe hamoja na mikate
igeligwe mela. Sambimsigaze nyama ya nhosa
Mulusona lwa Pasaka mbaka imitondo.
26 “Vakuja vinogile ng'hani va malimbuko va
mgunda wako uvigale kung'anda yangu nie, MN-
DEWA Mulungu wako.

“Sambiumtogose mwanamenhe mmatombo ga
mamaake.”
27 MNDEWA kamulongela Musa, “Wandike
mbuli zino zose zinikulongele, mzimbuli zino
notenda lagano na gweye hamoja na Waislaeli
wose.”
28 Musa kakala hakigongo hamoja na MN-
DEWA mazua malongo mane misi na kilo, kipigiti
chose hadile mandia na hang'wile mazi. Kakala
yokwandika mbuli za lagano mzimbamha, azo
zikalile ndagizi longo dimwe.

Musa Kohumuluka Kulawa Kudigongo da Sinai

29 Musa viyakalile yohumuluka Mdigongo da
Sinai kuno yapapile zija zimbamha mbili za
lagano mmakono gake, havitangile kamba kihanga chake kikala kinang'hazika kwavija kakala
yalongile na MNDEWA.
30 Haloni na Waislaeli wose viwakiwene kihanga cha Musa kinang'hazika, wadumba kumkwenhukila.
31 Ila Musa kawakema, avo Haloni na vilangizi
wose wa wanhu wamkwenhukila, na Musa kalonga na hewo.
32 Abaho Waislaeli wose wamkwenhukila, na
heyo kawagwelela malagizo gose gayamgwelele
MNDEWA kipigiti viyakalile Mdigongo da Sinai.
33 Musa viyamambukize kulonga na hewo,
kakigubika kihanga chake na kiziweziwe.
34 Kila kipigiti Musa viyakalile yokwingila mdihema da kuiting'hanila kulonga na MNDEWA,
kakivula ikiziweziwe mbaka viyalawile hanze.
Na kipigiti viyalawile hanze, kawalongela Waislaeli kila kinhu MNDEWA kiyamulongele yakilonge.
35 Waislaeli wachona kihanga chake vukikalile
kinang'hazika. Abaho Musa kakivala kabili ikiziweziwe mkihanga chake mbaka viyengile kabili
kulonga na MNDEWA.

35

Ndagizi za Zua da Mhumulo

1 Musa kawakema Waislaeli wose hamoja
na kuwalongela, “Zino zizo ndagizi MNDEWA
ziyawalagize mzitende.

2 Sang'hanikeni mmazua sita, ila zua da saba
diwe zua ding'alile kumwenu, Zua da Mhu-
mulo dikigwe na MNDEWA. Munhu yoyose
yosang'hanika sang'hano yoyose mdizua dino
kolondigwa yakomigwe.
3 Hata moto sambiubwinhigwe mkae zenu
Mdizua da Mhumulo."

Nhosa Sama ya Hema da Kuiting'hanila (Kuh. 25:1-9)

4 Musa kawalongela wanhu wose wa Islaeli,
kalonga, "Kino kicho MNDEWA kiyalagize.
5 Soleni nhosa mkamulavile MNDEWA kulawa
m'vinhu vumulinavo. Kila munhu yali na moyo
wa kulava, yamulavile MNDEWA nhosa ya za-
habu, madini ga feza, na shaba,
6 nyuzi za buluu, zambalau, na ndung'hu, ki-
tani inogile, na mijusu ya menhe,
7 ng'hwembe za songolomi wa ng'hondolo
zisindikigwe na langi ndung'hu, ng'hwembe
zinogile, mbamha za m'biki wa mjoholo,
8 mavuta ga mzaituni ga kwika m'viwenge,
vilungilo sama ya kulungila mavuta ga mzaituni
ga kubakala na sama ya ubane unung'hila goya,
9 mabwe gakemigwe shohamu, na mabwe
gayagwe ga hela bwando ga kuhambila mkizibao
cha Mkulu wa Wakulu Wose wa Nhambiko na
mkifuko cha mmhambaga.

Vinhu Vilondigwa Kukala Mdihema da Kuiting'hanila (Kuh. 39:32-43)

10 “Magalu wose wali mmwanza wenu
wolondigwa weze kutenda kila kinhu kiyalagize
MNDEWA.
11 Watende hema da kuiting'hanila hamoja
na ngubiko yake na ngubiko yake ya kunze,
ving'hwangwazi vake, felemu zake, boliti zake,
nguzo zake, vikalilo vake,
12 Sanduku da Lagano hamoja na fimbo zake za
kudipapila, ngubiko yake, guo da kudikikiwizila,
13 meza hamoja na fimbo zake za kuipapila
na via vake vose, na imikate ilavigwe nhosa ha
Mulungu,
14 kiguzo cha kwikila viwenge sama ya mu-
langaza hamoja na via vake, viwenge vake, na
mavuta sama ya mulangaza,
15 kilingo cha kufushila ubane hamoja na fimbo
zake, mavuta ga kubakala, ubane unung'hila
goya, na guo da kutungika hanhu ha kwingilila
mdihema,
16 kilingo cha kulukuzila nhosa hamoja na
lwavu lwake lwa shaba, fimbo zake na via vake
vose, teleko da shaba hamoja na kikalilo chake,
17 miguo ya kutungika mviwambaza va
idikonhi da idihema da kuiting'hanila, nguzo
zake, na vikalilo vake, guo sama ya kutungika
hanhu ha kwingilila mdikonhi,
18 vigingi va idihema, na vigingi va idikonhi
hamoja na nzabi zake,
19 vivalo vilukigwe goya sama ya
kusang'hanikila mdihema da kuiting'hanila,
vivalo ving'alile sama ya Haloni, mkulu
wa nhambiko, na vivalo sama ya wanage,
vondawavale kipigiti wahasang'hana sang'hano

ya ukulu wa nhambiko.”

Nhosa Sama ya Hema da Kuiting'hanila

20 Avo Waislaeli wose wasegela haulongozi wa
Musa,
21 na wanhu wose wanogelwe mmoyo na
wanhu wose wanogelwe mziloho weza na kugala
nhosa zao ha MNDEWA sama ya kudizenga idi-
hema da kuiting'hanila, sama ya sang'hano yake
yose, na sama ya vivalo ving'alile.
22 Wanhu wanogelwe kulava, watwanzi na
wambigalo wose, weza na kugala nhosa zao za
zahabu ha MNDEWA, vipini, heleni, vitindi, na
mikufu na kuvinula haulongozi wa MNDEWA.
23 Kila munhu yakalile na nyuzi za buluu, zam-
balau, ama ndung'hu, ama kitani inogile, ama
mijusu ya menhe, ama ng'hwembe za songolomi
wa ng'hondolo zisindikigwe na langi ndung'hu,
ama ng'hwembe zinogile, kavigala.
24 Na wose wakalile na madini ga feza ama
shaba wavilava nhosa ha MNDEWA, na awo
wose wakalile na mbamha za m'biki wa mjoholo
wazigala giladi wazitendele muisang'hano ija.
25 Watwanzi wose wakalile magalu wa
kushona na kogosa na makono gao wagala vija
viwakalile wokogosa. Wagala nyuzi za buluu,
zambalau, na ndung'hu hamoja na kitani inogile.
26 Watwanzi wose wanogelwe na wakalile ma-
galu kogosa, wogosa mijusu ya menhe.
27 Wakulu wa wanhu wagala mabwe
gakemigwe shohamu na mabwe ga hela bwando
ga kugela mkizibao cha Mkulu wa Wakulu Wose
wa Nhambiko na mkifuko cha mmhambaga.

28 Vivija wagala vilungilo na mavuta ga mza-
ituni sama ya kwika m'viwenge, na vilungilo
sama ya kulungila mmavuta ga kubakala na
sama ya ubane unung'hila goya.
29 Avo Waislaeli wose watwanzi kwa wambi-
galo wakalile wosulukila kusang'hana sang'hano
iyawagwelele MNDEWA kubitila Musa wagala
nhosa zao ha MNDEWA kulawa mmioyo yao.

Wazenzi wa Hema da Kuiting'hanila da MNDEWA
(Kuh. 31:1-11)

30 Abaho Musa kawalongela Waislaeli, "Loleni,
MNDEWA kamsagula Bezaleli, mwana wa Uli,
mzukulu wa Huli, kulawa mumtala wa Yuda.
31 Kammemeza Loho wa Mulungu na kumg-
welela udaho, nzewele, na ilimu ya ufundi wa
namna zose,
32 wa kusongola ulembo muna zizahabu, ma-
dini ga feza, na shaba na ufundi mkulu ng'hani,
33 mkugakanha mabwe ga hela bwando
na kugeka mvifelemu na mkusongola mibiki
hamoja na namna zose za ufundi.
34 MNDEWA kawagwelela Bezaleli na Oholi-
abu, mwana wa Ahisamaki, kulawa mumtala wa
Dani, udaho wa kuwafundiza wayagwe.
35 Kawatenda kuwa magalu wa kutenda
sang'hano zose za kila namna ya ufundi,
wavumbula vinhu, wahambaji wa nyuzi za
buluu, zambalau, na ndung'hu, na kitani inogile,
na walukaji wakalile magalu wa kuluka namna
zose za vinhu."

36

1 Abaho Musa kagendelela kulonga “Avo Bezaleli, Oholiabu, na magalu wose Mulungu iyawagwelele udaho na ujuzi wa kutanga kila kinhu kilondigwa msang'hano ya kudizenga idihema da kuiting'hanila wolondigwa watende kila kinhu kamba MNDEWA viyalagize.”

Wanhu Wogala Nhunza Bwando

2 Abaho Musa kawakema Bezaleli na Oholiabu na magalu wose MNDEWA iyawagwelele udaho, awo wanogelwe kwiza kusang'hanika.
3 Musa kawagwelela vinhu vose vilavigwe nhosa na Waislaeli sama ya kudizenga idihema da kuiting'hanila. Na kulawa mmioyo yao, wanhu wagendelela kugala nhosa kila imitondo.
4 Abaho magalu wose wakalile wosang'hana sang'hano zose za kudizenga idihema da kuiting'hanila waleka sang'hano zao weza ha Musa
5 na kumulongela, “Wanhu walava vinhu kubanza vinhu vilondigwa muisang'hano yaatulagize MNDEWA tuitende.”
6 Abaho Musa kalagiza na kuzeneza mbuli zino mng'hambi, yolonga, “Haduhu mbigalo ama mtwanzi yolondigwa kugendelela kulava sama ya idihema da kuiting'hanila.” Avo wanhu waleka kulava vinhu sama ya uzenzi wa idihema da kuiting'hanila.
7 Kwavija vija visangigwe vikala vibanzilize kumambukiza sang'hano yose.

Kuzenga Hema da Kuiting'hanila (Kuh. 26:1-37)

8 Magalu wose, wakalile mmwanza wa wanhu
wakalile wosang'hanika, waditenda idihema da
kuiting'hanila na miguo longo dimwe ya kitani
inogile isokotigwe, na nyuzi za buluu, zambalau,
na ndung'hu, na dihambigwa na muhambaji na
ulembo wa vinhu vilingile na Makelubi.*
9 Utali wa kila guo ukala meta 12, na ugazi wa
kila guo ukala meta 2. Miguo yose ikala na utali
umwe na ugazi umwe.
10 Miguo mitano kailumba hamoja, na miguo
mitano iyagwe kailumba hamoja.
11 Katenda matanzi ga buluu mulugigo lwa guo
da kunze mmwanza wa ija imiguo ya ichanduso
iyailumbile hamoja, na vivija katenda matanzi
mulugigo lwa guo da kunze mmwanza wa ija
imiguo iyagwe iyailumbile hamoja.
12 Katenda matanzi malongo matano mulugigo
lwa idiguo da ichanduso, na katenda matanzi
malongo matano mulugigo lwa idiguo dikalile
mmiguo mitano iyagwe. Gamatanzi gakala gaki-
hindukile kila tanzi dimwe na miage.
13 Katenda ving'hwangwazi malongo matano
va zahabu, abaho kailumba imiguo hamoja na iv-
ing'hwangwazi giladi idihema da kuiting'hanila
diwe kinhu kimwe.
14 Vivija katenda miguo longo dimwe na imwe
itendigwe na mijusu ya menhe sama ya kugubik-
ila idihema da kuiting'hanila.
15 Utali wa kila guo dimwe ukala meta 13, na
ugazi wa kila guo dimwe ukala meta 2. Miguo

* **36:8** ***Makelubi*** wao wene ugima wali kuulanga walumbigwe na Mulungu wali na mabawa.

yose longo dimwe na imwe ikala na utali umwe
na ugazi umwe.
16 Kailumba miguo mitano hamoja, na
kailumba miguo sita iyagwe hamoja
17 Katenda matanzi malongo matano mulugigo
lwa idiguo da ikimambukizo da imiguo mitano
ya ichanduso na matanzi malongo matano mu-
lugigo lwa idiguo da ichanduso da imiguo sita
iyagwe.
18 Vivija katenda ving'hwangwazi malongo
matano va shaba va kuvigela muna gamatanzi
giladi yailumbe hamoja imiguo ya idihema da
kuiting'hanila giladi iwe ngubiko imwe.
19 Katenda ngubiko sama ya kugubikila idi-
hema da kuiting'hanila, ngubiko ya ng'hwembe
za songolomi wa ng'hondolo isindikigwe na langi
ndung'hu, na ngubiko ya kunze ya ng'hwembe
zinogile.
20 Abaho katenda felemu za wima za m'biki wa
mjoholo sama ya idihema da kuiting'hanila.
21 Kila felemu ikala na wimo wa meta 4 na
ugazi wa sentimeta 66.
22 Kila felemu ikala na vizingiti uchana na hasi
na kuitenda imihimili mibili kuwa kinhu kimwe,
na kila felemu ikala na migulu mibili ingizigwe
mvikalilo vikalile hasi ya izifelemu, katenda vino
mzifelemu zose za idihema da kuiting'hanila.
23 Katenda felemu za idihema da
kuiting'hanila, felemu malongo mabili ng'ambu
ya kusi ya idihema da kuiting'hanila
24 na katenda vikalilo malongo mane va madini
ga feza hasi ya izifelemu malongo mabili, vikalilo
vibili hasi ya ifelemu ya ichanduso mmigulu yake

mibili, na vikalilo vibili hasi ya felemu iyagwe mmigulu yake mibili.
25 Ng'ambu ya kaskazi ya idihema da kuit-
ing'hanila, katenda felemu malongo mabili,
26 na vikalilo malongo mane va madini ga feza,
vikalilo vibili hasi ya kila felemu
27 Kuchugu cha idihema da kuiting'hanila,
ng'ambu ya uswelo wa zua, katenda felemu sita.
28 Katenda felemu mbili mzimhembe za idi-
hema da kuiting'hanila zili ng'ambu ya kuchugu.
29 Felemu zino za mzimhembe zolondigwa
ziibande songela hasi mbaka uchana, na uchana zifungigwe na kitindi kimwe, zose mbili zolondigwa ziilinge.
30 Avo kiwambaza cha kuchugu kikala na
felemu nane hamoja na vikalilo va madini ga feza, vikalilo longo dimwe na sita, vikalilo vibili hasi ya kila felemu.

31 Katenda boliti za m'biki wa mjoholo, boliti
tano sama ya izifelemu za ng'ambu imwe ya idihema da kuiting'hanila,
32 na boliti tano sama ya izifelemu za ng'ambu
iyagwe ya idihema da kuiting'hanila, na boliti tano sama ya izifelemu za ng'ambu ya kuchugu ya idihema da kuiting'hanila, ng'ambu ya uswelo wa zua.
33 Katenda boliti ya hagatigati, kaibitiza hagati-
gati ya izifelemu kulawa ng'ambu imwe mbaka ng'ambu iyagwe.
34 Kazigubikiza izifelemu na zahabu, na kazi-
tendela vitindi va zahabu vigoge iziboliti, na kazigubikiza iziboliti na zahabu.

35 Katenda guo na nyuzi za buluu, zambalau, na ndung'hu, na kitani inogile isokotigwe, na dihambigwa na ulembo wa vinhu vilingile na Makelubi.
36 Katenda nguzo nne za m'biki wa mjoholo sama ya idiguo na kuzigubikiza na zahabu, ving'hwangwalingo vake vikala va zahabu, na kazisimika m'vikalilo vine va madini ga feza.
37 Katenda guo da kutungika hanhu ha kwingilila mdihema da kuiting'hanila na nyuzi za buluu, zambalau, na ndung'hu, na kitani inogile isokotigwe, na dihambigwa na muhambaji,
38 na katenda nguzo tano hamoja na ving'hwangwalingo vake, kazigubikiza sota zake na kabali zake na zahabu, ila vikalilo vake vitano vikala va shaba.

37

Sanduku da Lagano
(Kuh. 25:10-22)

1 Bezaleli katenda Sanduku da Lagano na mbamha za mjoholo dili na utali wa sentimeta 110, ugazi wa sentimeta 66, na wimo wa sentimeta 66.
2 Kadigubikiza na zahabu ing'alile mgati na kunze, na katenda lugigo lwa zahabu uchana kuzunguluka idisanduku.
3 Kaditendela vitindi vine va zahabu, na kuvigwasika mmigulu yake mine, vitindi vibili ng'ambu imwe na vitindi vibili ng'ambu iyagwe.
4 Abaho katenda fimbo za m'biki wa mjoholo, na kuzigubikiza na zahabu.

5 Kazigela izifimbo m'vitindi vili mzimbavu za
idisanduku, sama ya kudipapila idisanduku.
6 Abaho katenda ngubiko ya idisanduku na
zahabu ing'alile. Ikala na utali wa sentimeta 110
na ugazi wa sentimeta 66.
7 Abaho kavitenda vinyago vilingile na
Makelubi* wabili wa zahabu mkusana na
nyundo, kaweka kuzingwazo mbili za ingubiko
ya idisanduku.
8 Kamtenda Kelubi imwe kuingwazo imwe na
Kelubi iyagwe kuingwazo iyagwe, wawa mkidanga kimwe na ingubiko ya idisanduku, kawatenda iwamakelubi muna izingwazo zake mbili.
9 Makelubi wazigolosa mbawa zao uchana,
na kuikikiwiza ingubiko ya idisanduku na izimbawa zao. Makelubi wailola, na vihanga vao
viinamilila ingubiko ya idisanduku.

Meza ya Kwikila Mikate Ilavigwe Nhosa ha Mulungu
(Kuh. 25:23-30)

10 Katenda meza ya mbamha za mjoholo. Ikala
na utali wa sentimeta 88, ugazi wa sentimeta 44,
na wimo wa sentimeta 66.
11 Kaigubikiza na zahabu ing'alile na kaitendela lugigo lwa zahabu ing'alile uchana kuizunguluka imeza.
12 Kaizungulusila mkungo uli na ugazi wa
milimeta 75, abaho keka lugigo lwa zahabu
kuzunguluka umkungo.

---

* **37:7 *Makelubi*** wao wene ugima wali kuulanga walumbigwe na Mulungu wali na mabawa.

13 Katenda vitindi vine va zahabu kavigwasika
muna zimhembe nne za imeza, mmigulu yake
mine.
14 Vija ivitindi vigogile zifimbo za kupapila
imeza vikala behi na umkungo.
15 Katenda fimbo za m'biki wa mjoholo za
kupapila imeza, na kazigubikiza na zahabu.
16 Katenda via va zahabu ing'alile va kwika
muna imeza, vyano na vikasi sama ya kufushila
ubane na majagi na mikungu sama ya nhosa ya
divai.

Kiguzo cha Kwikila Viwenge (Kuh. 25:31-40)

17 Katenda kiguzo cha zahabu ing'alile cha
kwikila viwenge. Kikalilo chake na kiguzo
chake wavitenda na zahabu isanigwe na nyundo.
Vikasi vake, vifundo vake, na malua gake vikala
kinhu kimwe na ikiguzo.
18 Matambi sita gakala kuzing'ambu mbili za
ikiguzo, matambi madatu ng'ambu imwe na
matambi madatu ng'ambu iyagwe.
19 Vikasi vilingile kamba malua ga mulozi, kila
kikasi kimwe na kifundo chake na malua gake,
vidatu vikala mditambi dimwe, na vidatu vikala
mditambi diyagwe. Na matambi gose sita gakala
mkiguzo cha kwikila viwenge.
20 Uchana ya ikiguzo cha kwikila viwenge
kukala na vikasi vine vilingile kamba malua ga
mulozi, kila kikasi na vifundo vake na malua
gake.
21 Kifundo cha ichanduso kikala hasi ya iga-
matambi mabili ga ichanduso gali mkiguzo cha
kwikila viwenge, kifundo cha ikabili kikala hasi

ya igamatambi mabili ga ikabili, na kifundo cha ikadatu kikala hasi ya igamatambi mabili ga ikadatu. Mheta ya matambi gose gakala sita.
22 Ivifundo, igamatambi na ikiguzo cha kwikila viwenge visanigwa kulawa mkidanga kimwe cha zahabu ing'alile.
23 Katenda viwenge saba, mibato yake, na visahani vake, vose vikala va zahabu ing'alile.
24 Ikiguzo cha kwikila iviwenge na via vandakane navo vikala vitendigwe na zahabu ing'alile ikalile na kilo 35.

Kilingo cha Kufushila Ubane (Kuh. 30:1-5)

25 Kasola m'biki wa mjoholo katenda kilingo cha kufushila ubane, ng'ambu zose zikala ziki-ilinga, kikala na utali wa sentimeta 45, ugazi wa sentimeta 45, na wimo wa sentimeta 90. Mhembe zake zikalile mzimhembe zake nne zisongoligwa kulawa mdibiki dimwe ditendile ikilingo cha kufushila ubane.
26 Uchana ya ikilingo cha kufushila ubane, ng'ambu zake zose, na izimhembe zake zose kazigubikiza na zahabu ing'alile, na katenda lugigo lwa zahabu mkukizunguluka.
27 Kakitendela vitindi vibili va zahabu va ku-gogela izifimbo za kukipapila, hasi ya ulugigo lwake, mzing'ambu zake mbili.
28 Katenda fimbo za m'biki wa mjoholo, na kuzigubikiza na zahabu.

Mavuta ga Kubakala na Ubane (Kuh. 30:22-38)

29 Vivija katenda mavuta gang'alile ga kubakala
na ubane ung'alile unung'hila goya, kamba galu
wa kutenda mavuta ga kunung'hila viyatendaga.

38

Kilingo cha Kulukuzila Nhosa (Kuh. 27:1-8)

1 Bezaleli kazenga kilingo cha kulukuzila nhosa
cha m'biki wa mjoholo, utali wake na ugazi wake
ukala ukiilinga. Utali wake ukala meta 2.2, ugazi
wake ukala meta 2.2, na wimo wake ukala meta
1.3.
2 Katenda mhembe kuna zimhembe nne za
ikilingo cha kulukuzila nhosa. Zimhembe
zisongoligwa kulawa mkigogo cha idibiki di-
tendile ikilingo cha kulukuzila nhosa, na kazigu-
bikiza na shaba.
3 Kavitenda via vose va ikilingo cha kulukuzila
nhosa, nongo za kwikila mitozi, makulega,
mikungu, uma, na vizolelo va kuzolela moto. Via
vino vose vikala vitendigwe na shaba.
4 Katenda lwavu lwa shaba na kulwika hasi
ya ulugigo lwake, lwenza lwa ikilingo cha ku-
lukuzila nhosa kulawa hasi.
5 Katenda vitindi vine na kuvigwasika hana
izimhembe nne za ulwavu lwa shaba sama ya
kwingizila izifimbo za kupapila ikilingo cha ku-
lukuzila nhosa.
6 Katenda fimbo za m'biki wa mjoholo, na
kuzigubikiza na shaba.
7 Kazisomeka izifimbo m'vitindi vili mumg-
wazo wa ikilingo cha kulukuzila nhosa, na iz-
ifimbo zilawila ng'ambu zose mbili za ikilingo,
na izifimbo ziwa vipapilo va ikilingo. Kakitenda

ikilingo na mbamha za m'biki wa mjoholo, na kikala kamba sanduku dipongole.

Teleko da Shaba
(Kuh. 30:18)

8 Katenda teleko da shaba na kikalilo chake cha shaba kulawa m'viwowo vikalile va watwanzi wakalile wosang'hanika hanhu ha kwingilila mdihema da kuiting'hanila.

Konhi da Hema da Kuiting'hanila
(Kuh. 27:9-19)

9 Abaho katenda konhi da idihema da kuit-
ing'hanila. Ng'ambu ya kusi ya idikonhi katungika miguo itendigwe na kitani inogile isokotigwe, ikalile na utali wa meta 44,
10 nguzo zake malongo mabili na vikalilo vake malongo mabili vikala va shaba, ila iv-ing'hwangwalingo va izinguzo na kabali zake zikala za madini ga feza.
11 Vivija ng'ambu ya kaskazi ya idikonhi katungika miguo ikalile na utali wa meta 44, nguzo zake malongo mabili na vikalilo vake malongo mabili vikala va shaba, ila iv-ing'hwangwalingo va izinguzo na kabali zake zikala za madini ga feza.
12 Ng'ambu ya uswelo wa zua kukala na miguo ikalile na utali wa meta 22, hamoja na nguzo longo dimwe na vikalilo longo dimwe. Ving'hwangwalingo na kabali zake zikala za madini ga feza.
13 Ng'ambu ya ulawilo wa zua, kukalile na hanhu ha kwingilila, vivija kukala na ugazi wa meta 22.

14 Miguo ili na utali wa meta 6.6 ikala ng'ambu
imwe, hamoja na nguzo ndatu na vikalilo vidatu,
15 na miguo ili na utali wa meta 6.6 ikala
ng'ambu iyagwe, hamoja na nguzo ndatu na
vikalilo vidatu.
16 Miguo yose izunguluke idikonhi ikala ya
kitani inogile isokotigwe.
17 Ivikalilo va izinguzo vikala va shaba, ila iv-
ing'hwangwalingo na izikabali za izinguzo zikala
za madini ga feza, na izisota za izinguzo zigu-
bikizwa na madini ga feza. Avo nguzo zose za
idikonhi zifungigwa na kabali za madini ga feza.
18 Watenda guo da kutungika hanhu ha
kwingilila mdikonhi na nyuzi za buluu, zam-
balau, na ndung'hu, na kitani inogile isokotigwe,
na kuhambigwa na muhambaji. Dikala na utali
wa meta 9 na wimo wa meta 7.5, na dilinga na
miguo iyagwe izunguluke idikonhi.
19 Dikala ditungikwe mzinguzo nne zikalile
m'vikalilo vine va shaba, ving'hwangwalingo
vake na kabali zake zikala za madini ga feza,
na izisota za izinguzo zigubikizwa na madini ga
feza.
20 Vigingi vose va idihema da kuiting'hanila
na vigingi vose vizunguluke idikonhi vikala va
shaba.

Vinhu va Kuzengela Hema da Kuiting'hanila

21 Kino kicho kiasi cha vinhu vizengile hema
da kuiting'hanila, hema ajo mgati yake kukalile
na mbamha mbili za mabwe zikalile zandikigwe
Ndagizi Longo Dimwe. Vinhu vino vilagizwa
na Musa, na Walawi wavitenda wolongozwa na
Isamali, mwana wa mkulu wa nhambiko Haloni.

22 Bezaleli, mwana wa Uli, mzukulu wa Huli,
wa mtala wa Yuda, katenda gaja gose MNDEWA
gayamulagize Musa.
23 Kakala yotazigwa na Oholiabu, mwana wa
Ahisamaki, kulawa mtala wa Dani, yakalile galu
wa kusongola, kuvumbula namna ya kutenda
vinhu, na kufuma na nyuzi za buluu, zambalau,
na ndung'hu, na kitani inogile.
24 Zahabu zose zizengele hema da
kuiting'hanila, kulawa mzizahabu zilavigwe
nhosa mkwinuligwa ha MNDEWA, zikala na tani
1, ipimigwe kulingana na kipimilo kili mdihema
da kuiting'hanila.
25 Madini ga feza gasangigwe na ididale da
wanhu wakalile wapetigwe gakala na uzami wa
tani 3.43, kulingana na kipimilo kili mdihema da
kuiting'hanila.
26 Kiasi kino kilinga na mheta ya wanhu wose
wapetigwe, kila munhu kaliha kiasi kilingile,
kulingana na kipimilo kili mdihema da kuit-
ing'hanila. Kukala na wambigalo alufu mia
sita na ndatu na mia tano na malongo matano
(603,550) wali na milao malongo mabili na ku-
gendelela wakalile wapetigwe mkipigiti cha ku-
petigwa.
27 Tani 3.4 za madini ga feza zizenga vikalilo
mia va idihema da kuiting'hanila na vikalilo va
idiguo da kudikikiwizila Idisanduku da Lagano,
kila kikalilo kimwe kizengigwa na kilo malongo
madatu na nne za madini ga feza.
28 Na kilo malongo madatu za madini ga feza
zisigale, katenda ving'hwangwalingo va izinguzo,
kazigubikiza sota zake, na kuzitendela kabali.

29 Vivija wanhu walava nhosa ya shaba kilo
alufu mbili na mia nne malongo mabili na tano
(2,425),
30 na shaba ino watenda vikalilo va nguzo za
hanhu ha kwingilila mdihema da kuiting'hanila,
na ikilingo cha kulukuzila nhosa, hamoja na
lwavu lwake lwa shaba, na via vose va ikilingo
cha kulukuzila nhosa,
31 vivija watenda vikalilo va nguzo zinulize
imiguo dizunguluke idikonhi, vikalilo va
nguzo zinulize imiguo ya hanhu ha kwingilila
mdikonhi, hamoja na ivigingi vose va idihema
da kuiting'hanila na idikonhi.

39

Vivalo va Mkulu wa Nhambiko
(Kuh. 28:1-14)

1 Watenda* vivalo vilukigwe na nyuzi za buluu,
zambalau, na ndung'hu sama ya kusang'hanikila
mdihema da kuiting'hanila. Vivija watenda vi-
valo ving'alile sama ya Haloni, kamba MNDEWA
viyamulagize Musa.
2 Bezaleli katenda kizibao na nyuzi za zahabu,
nyuzi za buluu, zambalau, na ndung'hu, na kitani
inogile isokotigwe.
3 Waisana izahabu na nyundo na kuwa
vibamha vibanhibanhi abaho waitenda kuwa
nyuzi na kuzibandikiza na nyuzi za buluu,
zambalau, na ndung'hu, na kitani inogile
isokotigwe.

* **39:1** ***Watenda*** nhegulo yake iyo Bezaleli, Oholiabu, na magalu wose Mulungu iyawagwelele udaho na ujuzi kulawa 36:1.

4 Wakitendela ikizibao mikandala mibili ya
mmaega na kuifunga mzing'ambu mbili za ik-
izibao ng'ambu ya kuulongozi na ng'ambu ya
kuchugu.
5 Lukambala luhambigwe lutendigwe na vinhu
vivija vitendile ikizibao, nyuzi za zahabu, nyuzi
za buluu, zambalau, na ndung'hu, na kitani
inogile isokotigwe, lolondigwa lushonelwe mkiz-
ibao kamba MNDEWA viyamulagize Musa.
6 Wandika matwaga ga wana wa Islaeli longo
dimwe na wabili uchana ya igamabwe ma-
bili gakemigwe shohamu kamba vija msongola
dibwe da hela bwando viyosongola utango.
Abaho kagagela mzifelemu zilukigwe na nyuzi za
zahabu.
7 Kagabandikiza mmikandala ya mmaega ya
ikizibao, kuwa mabwe ga ng'humbukila ha Mu-
lungu sama ya wana wa Islaeli, kamba MNDEWA
viyamulagize Musa.

Kifuko cha Mmhambaga (Kuh. 28:15-30)

8 Katenda kifuko cha mmhambaga cha kuvala
Mkulu wa Wakulu Wose wa Nhambiko na ufundi
mkulu. Kakitenda na vinhu vivija vitendile ikiz-
ibao, nyuzi za zahabu, nyuzi za buluu, zambalau,
na ndung'hu, na kitani inogile isokotigwe.
9 Kakikunza mwanza umwe, na katenda utali
wake na ugazi wake uilinge, utali wake ukala
sentimeta 22 na ugazi wake ukala sentimeta 22.
10 Abaho uchana yake keka minhongo mine ya
mabwe ga hela bwando. Mumnhongo wa ichan-
duso, keka mabwe ga akiki, yakuti manjano, na
bahalamani.

11 Mumnhongo wa ikabili, keka mabwe ga
zumalidi, yakuti samawi, na alimasi.
12 Mumnhongo wa ikadatu, keka mabwe ga
yasinto, akiki ndung'hu, na ametisto.
13 Mumnhongo wa ikane, keka mabwe ga za-
balajadi, shohamu, na yasipi. Mabwe gano gose
gageligwa mzifelemu za nyuzi za zahabu.
14 Kukala na mabwe longo dimwe na ma-
bili kamba vigali matwaga ga wana wa Islaeli.
Mabwe gano gakala kamba utango wao, kila
dibwe dimwe disongoligwa mtala umwe wa
wana wa Islaeli.
15 Wakitendela ikifuko cha mmhambaga
mikufu ya zahabu ing'alile, isokotigwe kamba
nzabi.
16 Watenda felemu mbili zilukigwe na nyuzi
za zahabu na vitindi vibili va zahabu, na ku-
vigwasika ivitindi vibili mzimhembe mbili za
uchana za ikifuko cha mmhambaga.
17 Waigwasika imikufu mibili ya zahabu
m'vitindi vibili vili mzimhembe za uchana ya
ikifuko cha mmhambaga,
18 sota mbili ziyagwe za imikufu ya zahabu
zikalile zifudikwe mzifelemu mbili za nyuzi za
zahabu, zifudikwa mmikandala ya mmaega ya
ikizibao ng'ambu ya kuulongozi.
19 Abaho watenda vitindi vibili va zahabu, na
kuvigwasika mzimhembe mbili za hasi ya ikifuko
cha mmhambaga, mulugigo lwake lwa mgati
behi na ikizibao.
20 Watenda vitindi vibili viyagwe va za-
habu, wavigwasika hasi ya imikandala mibili ya
mmaega kuulongozi wa ikizibao, behi na ulugigo

uchana ya ulukambala luhambigwe lwa ikizibao.
21 Wavifudika ivitindi va ikifuko cha mmhambaga kuna ivitindi va ikizibao na nzabi za buluu, giladi ikifuko cha mmhambaga kikale uchana ya ulukambala luhambigwe lwa ikizibao, na kija ikifuko cha mmhambaga hakilondigwa kilegele kulawa mkizibao, kamba MNDEWA viyamulagize Musa.

Vivalo Viyagwe va Wakulu wa Nhambiko (Kuh. 28:31-43)

22 Bezaleli katenda kanzu ilukigwe na nyuzi za langi ya buluu ya kuvalila mgati ya ikizibao,
23 na watenda zonzo hagatigati sama ya kwingizila ditwi. Weka lugigo lulukigwe kuzunguluka idizonzo, giladi ikanzu sambiidegeke.
24 Mulugigo lwa hasi ya idikanzu watenda makomamanga ga langi ya buluu, zambalau, na ndung'hu, na kitani inogile isokotigwe.
25 Watenda mbugi za zahabu ing'alile, na kuzika hagatigati ya igamakomamanga kuzunguluka ulugigo lwa hasi lwa idikanzu.
26 Zimbugi na igamakomamanga vizunguluka ulugigo lwa hasi ya ikanzu yondaivaligwe na mkulu wa nhambiko kipigiti cha kumsang'hanikila MNDEWA, kamba MNDEWA viyamulagize Musa.
27 Watenda mashati galukigwe na nyuzi za kitani inogile sama ya Haloni na wanage,
28 kilemba cha kitani inogile, kofia ya kitani inogile, kaputula za kitani inogile isokotigwe,
29 na lukumbulu lwa nyuzi za buluu, zambalau, na ndung'hu, na kitani inogile isokotigwe,

luhambigwe na muhambaji, kamba MNDEWA
viyamulagize Musa.
30 Watenda kidiwala kibanhibanhi king'alile
cha zahabu ing'alile, uchana yake wakisongola
nyandiko kamba viwasongolaga utango na
kuchandika mbuli zino, “YANG'ALILE HA
MNDEWA.”
31 Wakifudika ikidiwala kibanhibanhi na nz-
abi ya langi ya buluu kuulongozi wa ikilemba,
kamba MNDEWA viyamulagize Musa.

Kimambukizo cha Sang'hano (Kuh. 35:10-19)

32 Avo sang'hano zose za idihema da kuit-
ing'hanila zikala zimalile. Waislaeli watenda kila
kinhu kamba MNDEWA viyamulagize Musa.
33 Abaho wamgalila Musa idihema da
kuiting'hanila hamoja na via vake vose,
ving'hwangwazi vake, felemu zake, boliti zake,
nguzo zake, vikalilo vake,
34 ngubiko ya ng'hwembe za songolomi wa
ng'hondolo zisindikigwe na langi ndung'hu, ngu-
biko ya ng'hwembe zinogile, guo da kukiki-
wizila Hanhu Hang'alile Ng'hani kulawa Hanhu
Hang'alile,
35 Sanduku da Lagano hamoja na fimbo zake za
kudipapila, ngubiko yake,
36 meza hamoja na via vake vose, imikate
ilavigwe nhosa ha Mulungu,
37 kiguzo cha zahabu ing'alile cha kwikila vi-
wenge hamoja na viwenge vake, via vake vose,
na mavuta ga iviwenge,

38 kilingo cha zahabu cha kufushila ubane,
mavuta ga kubakala, ubane unung'hila goya, na
guo da kutungika hanhu ha kwingilila mdihema,
39 kilingo cha shaba cha kulukuzila nhosa
hamoja na lwavu lwake lwa shaba, fimbo zake,
via vake vose, teleko da shaba hamoja na kikalilo
chake,
40 miguo sama ya viwambaza va idikonhi da
idihema da kuiting'hanila hamoja na nguzo zake
na vikalilo vake, guo sama ya kutungika hanhu
ha kwingilila mdikonhi, nzabi zake, vigingi va
idikonhi da idihema, via vose va sang'hano za
mdihema da kuiting'hanila,
41 na vivalo vilukigwe goya sama ya ku-
sang'hanikila mdihema da kuiting'hanila, vivalo
ving'alile sama ya Haloni, mkulu wa nhambiko,
na vivalo sama ya wanage, vondawavale kipigiti
wahasang'hana sang'hano ya ukulu wa nham-
biko.
42 Waislaeli watenda sang'hano zose kamba
MNDEWA viyamulagize Musa.
43 Musa viyaikagule ija isang'hano na kona
kamba watenda kamba vija MNDEWA viyalagize,
kawamoteza.

40

Hema da Kuiting'hanila Dosimikwa

1 Abaho MNDEWA kamulongela Musa,
2 “Udisimike idihema da kuiting'hanila mdizua
da ichanduso da mulenge wa ichanduso.
3 Udingize mgati Idisanduku da Lagano na
udikikiwize idisanduku na idiguo.

4 Wingize mgati imeza na uvike via vake
uchana yake. Vivija wingize mgati ikiguzo cha
kwikila viwenge, na uvike iviwenge uchana yake.
5 Wingize ikilingo cha zahabu cha kufushila
ubane haulongozi wa Idisanduku da Lagano, na
utungike guo hanhu ha kwingilila mdihema da
kuiting'hanila.
6 Kike ikilingo cha kulukuzila nhosa haulon-
gozi wa hanhu ha kwingilila mdihema da kuit-
ing'hanila.
7 Wike teleko hagatigati ya idihema da kuit-
ing'hanila na ikilingo cha kulukuzila nhosa,
abaho udimemekeze mazi.
8 Utende konhi kuzunguluka idihema da
kuiting'hanila, abaho utungike guo hanhu ha
kwingilila mdikonhi.
9 “Usole mavuta ga kubakala ugabakaze mdi-
hema da kuiting'hanila na vinhu vose vili mgati
yake, giladi uvibagule sama yangu nie.
10 Usole mavuta ga kubakala ugabakaze mk-
ilingo cha kulukuzila nhosa na via vake vose,
giladi ukibagule sama yangu nie avo ikilingo
chong'ala ng'hani.
11 Usole mavuta ga kubakala ugabakaze
mditeleko na kikalilo chake, giladi udibagule
sama yangu nie.
12 “Wagale Haloni na wanage hanhu ha
kwingilila mdihema da kuiting'hanila, abaho
uwanave na mazi.
13 Abaho m'vaze Haloni vivalo ving'alile,
m'bake mavuta na um'bagule sama yangu nie,
giladi yanisang'hanikile nie kamba mkulu wa
nhambiko.

14 Vivija uwagale wanage na uwavaze mashati
gao.
15 Abaho uwabake mavuta kamba
vondaum'bake tataao, giladi wanisang'hanikile
nie kamba wakulu wa nhambiko. Kubakigwa
mavuta kumwao kowatenda wawe wakulu wa
nhambiko hewo na milelo yao yondaize."

16 Musa katenda kila kinhu kamba MNDEWA
viyamulagize.
17 Avo, mdizua da ichanduso da mulenge wa
ichanduso wa mulao wa ikabili songela viwalaw-
ile Misili, wadisimika idihema da kuiting'hanila.
18 Musa kadisimika idihema da kuiting'hanila
mkwika vikalilo vake, mkuzinula felemu zake,
mkuzigela boliti zake, na kuzisimika nguzo zake.
19 Abaho kaikunzula imiguo ya kitani
inogile isokotigwe na kudigubikiza idihema
da kuiting'hanila uchana, na kwika ngubiko
iyagwe itendigwe na ng'hwembe za songolomi
wa ng'hondolo zisindikigwe na langi ndung'hu
uchana yake na ngubiko ya kunze ya ng'hwembe
zinogile, kamba MNDEWA viyamulagize Musa.
20 Abaho kasola mbamha mbili za mabwe na
kuzigela muna Idisanduku da Lagano. Kazigela
izifimbo za kupapila muna ivitindi va idisanduku
na kuika ingubiko ya idisanduku uchana yake.
21 Abaho kadika Idisanduku da Lagano mgati
ya idihema da kuiting'hanila na kutungika
guo hagatigati ya Hanhu Hang'alile na Hanhu
Hang'alile Ng'hani giladi yadikikiwize idisan-
duku, kamba MNDEWA viyamulagize Musa.

22 Keka meza mgati ya idihema da kuit-
ing'hanila Hanhu Hang'alile, ng'ambu ya kaskazi,

hanze ya idiguo,
23 na kwandika imikate uchana yake haulon-
gozi wa MNDEWA, kamba MNDEWA viyamulag-
ize Musa.
24 Keka ikiguzo cha kwikila viwenge mgati
ya idihema da kuiting'hanila kikiilole na imeza
ng'ambu ya kusi ya idihema da kuiting'hanila,
25 na kavika iviwenge haulongozi wa MN-
DEWA, kamba MNDEWA viyamulagize Musa.
26 Musa keka ikilingo cha zahabu cha kufushila
ubane mgati ya idihema da kuiting'hanila hau-
longozi wa idiguo,
27 na kufusha ubane unung'hila goya uchana
yake, kamba MNDEWA viyamulagize Musa.
28 Abaho katungika guo hanhu ha kwingilila
mdihema da kuiting'hanila.
29 Keka ikilingo cha kulukuzila nhosa hanhu ha
kwingilila mdihema da kuiting'hanila, na kulava
nhosa ya kulukuza na nhosa za usage uchana
yake, kamba MNDEWA viyamulagize Musa.
30 Keka teleko hagatigati ya idihema da kuit-
ing'hanila na ikilingo cha kulukuzila nhosa na
kudimemeza mazi mgati yake sama ya kuinavila.
31 Musa, Haloni, na wanage wanava magulu na
makono gao na mazi gakalile mditeleko dija
32 kipigiti chochose viwengile mdihema da
kuiting'hanila ama viwalondile kukikwenhukila
ikilingo cha kulukuzila nhosa, kamba MNDEWA
viyamulagize Musa.
33 Abaho Musa katenda konhi kuzunguluka idi-
hema da kuiting'hanila na ikilingo cha kulukuzila
nhosa na kutungika guo hanhu ha kwingilila
mdikonhi. Avo Musa kamambukiza sang'hano

zose.

Wingu na Yenzi ya Mulungu (Mhet. 9:15-23)

34 Abaho wingu didigubika idihema da kuiting'hanila, na yenzi ya MNDEWA idimemeza idihema da kuiting'hanila.
35 Musa hadahile kwingila mdihema da kuiting'hanila kwavija idiwingu dikala uchana yake, na yenzi ya MNDEWA idimemeza idihema da kuiting'hanila.
36 Kipigiti dija idiwingu vudinuligwe uchana kulawa mdihema da kuiting'hanila, Waislaeli wagendelela na mwanza wodikweleleza idiwingu,
37 ila kamba idiwingu hadinuligwe uchana, wasigala bahaja hawakalile mbaka idiwingu vudinuligwe uchana.
38 Idiwingu da MNDEWA dikala uchana ya idihema da kuiting'hanila mkipigiti cha imisi, na moto ukala mdiwingu mkipigiti cha ikilo, hameso ga wanhu wose wa ng'anda ya Islaeli mkipigiti chose cha mwanza wao.

Bibilia ya Kizalamo
The Holy Bible in the Kizalamo language of Tansania: Zaramo: Bibilia ya Kizalamo

copyright © 2023 Pioneer Bible Translators

Language: Kizalamo

Contributor: Pioneer Bible Translators

New Testament is a revision of: Zaramo New Testament: © 2020 The Word for the World International and © 2020 Pioneer Bible Translators
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.
You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.
- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.
Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 20 May 2025 from source files dated 20 May 2025
e0f3dd7e-0d75-5634-98da-5eb2cfec0f20